

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1986

1119861046,4

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

april 1986

leto XXII

št. 4

srečno

Prvi maj v naših krajih.
(Foto: M. Cerinšek)

**Vsem delavcem,
združenim v
temeljnih
organizacijah
združenega dela
in delovnih
skupnostih
Rudnikov rjavega
premoga Slovenije,
Termoelektrarne
Trbovlje in
Rudarske gradbene
dejavnosti
sozd Rudarski
elektroenergetski
kombinat
Edvarda Kardelja,
čestitamo k prazniku
dela 1. maju in
prazniku ustanovitve
Osvobodilne fronte
slovenskega naroda
27. aprilu.**

Samoupravni in poslovodni organi,
družbenopolitične
organizacije REK EK ter
uredništvo glasila Srečno

Letošnji 1. maj praznujejo vsi delavci vsega sveta še s posebnim poudarkom. Minilo je sto let od spomladi 1886, ko so v Chicagu pod streli policije padli delavci, ki so množično protestirali proti brezobzirnemu izkoriščanju. Kolikokrat pozneje je še delavec moral na cesto za svoje pravice in kolikokrat je na cesti tudi sedaj, posebno v nekaterih deželah, kot so Čile, Južna Afrika, ki imajo sila podoben režim, kot je bil naš staroju-goslovanski.

Mi smo svoje zajedalce vrgli s svojih pleč med revolucijo in svobodno si pripnemo rdeč nagelj za 1. maj. Namen praznika ni le praznovanje dela, temveč mora z vsakim letom bolj postati praznik delavske oblasti.

Vse od 1945. leta dalje si pripenjamo praznični prvomajski nagelj z različnimi občutki. Čeprav v pomanjkanju, smo prva leta po vojni navdušeno prepevali o svobodi in obnovi ter je bil 1. maj praznik raztrganih stoterih spon in nepojmljive ustvarjalne moči delavcev in kmetov. Obnovljena domovina je razcvetela.

Pravega plodu pa le ni bilo, življenje je bilo utesnjeno v kalupe, prenešene z vzhoda, ter prvomajske parade v Beogradu,

Ljubljani le niso mogli nadomestiti praznika, ki ga občutijo delavci med seboj v vzdušju dela in vsakdanjem življenju in radosti.

Popolnoma novo vsebino pridobiva praznovanje 1. maja v času uvajanja samoupravljanja. Začutili smo, da se le bliža zelo hitro čas, ko bo geslo "delu čast in oblast" pridobivalo na uporabni vrednosti. "Razcveteli so se vsi svetovi" in ob prvem maju smo ugotavljali vsako leto večji napredek na vseh področjih, ki je odseval tudi v počutju delavcev in občanov.

Oblast delavcev pa le ni pogodu silam, ki si v vsaki družbi laste prednost. Birokracija se je zbala za oblast, zato je "na pamet" vladala v namišljeno korist delavcem od "zgoraj" ter nas povedla v popolno odvisnost od tujih denarcev z obilo "objektov", ki so bolj spomeniki kot tovarne.

Zamanj je zdaj iskati krivca, ve se le, da lahko voz iz blata zagotovo potegne le združeno delo, delavci, kmetje in inteligenti, ki se zavedajo, da je le z delom mogoče ustvariti temelj boljšemu in srečnejšemu življenju.

Toda boj za oblast delavcev se še bije in tem lažji in uspešnejši bo, čim manj bo samozvanih "skrbnikov" za delavce.

Rdeč nagelj za 1. maj

Še enkrat ima delavski razred v Jugoslaviji priliko, da pokaže vso trdoživost pri delu in odgovornost za svoj in celoten napredek. Dvoma itak ni, kdo bo moral več in bolje ustvarjati, če hočemo priti iz krize, v katero je zašla naša družba. Vprašanje je le, ali bo potem našemu delavcu v rudniku, v elektrarni in gradbiščih RGD-ja priznana polnoletnost, da bo lahko o razvoju in delu ter rezultatih dela tudi odločal.

Prvomajski nagelj je še vedno rdeč, z bojem za gospodarsko okrevanje in družbeno osveščanje pa dobiva lesk in svežino.

Takšni, kakršni smo, delavoljni, trdno odločeni za socialistično samoupravno družbo delavcev, kmetov in inteligence, lahko z zadovoljstvom praznujemo letošnji 1. maj, zavedajoč se svoje vrednosti in moči.

Rudarjem in ostalim delavcem REK Edvarda Kardelja srečno k 1. maju 1986!

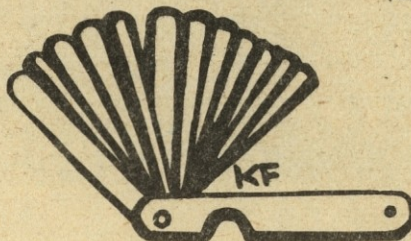
mgr. Srečko Klenovšek

Odprta je Batičeva razstava

V petek, 18. aprila, ob 18. uri je bila v Delavskem domu v Trbovljah odprta samostojna razstava plastik in risb akademskega kiparja Stojana Batiča. Umetnik je pripravil za to svojo prvo samostojno razstavo v Trbovljah 41 plastik, od tega 4 v kamnu, ostale pa v bronu ter 10 risb. Razstavljena dela izvirajo iz njegovega cikla Tragos in cikla Satiriada. Na slavnostni otvoritvi je spregovorila predsednica občinske skupščine Trbovlje Franja Šprogar. Po umetniški plati pa je razstavo oziroma razstavljena dela pojasnil Zoran Kržišnik iz Ljubljanske Moderne galerije. Andrej Kurent, gledališki umetnik iz Drame SNG Ljubljana, pa je sodeloval z recitacijo. Otvoritve se je udeležilo veliko število občanov, kulturnih, javnih ter družbeno-političnih delavcev. Med temi so bili tudi Stane Dolanc, Lidija Šentjanc, Marjan Orožen, Božena Ostrovršnik in drugi. Razstava je odprta do 4. maja vsak dan od 10. do 13. in do 16. do 20. ure.

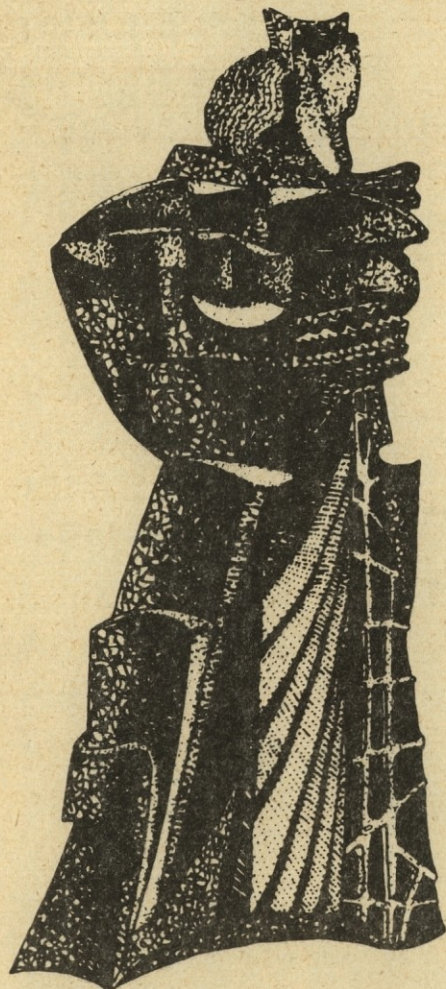
(tl)

Obisk v Cankarjevem domu

Cankarjev dom v Ljubljani praznuje odslej 10. maja svoj dan — dan odprtih vrat, in to v spomin na rojstvo največjega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Po medsebojnem dogovoru je dalo vodstvo Cankarjevega doma našemu kombinatu na voljo brezplačne vstopnice za člane kolektiva kombinata kakor tudi njihove svojce.

Z brezplačnimi vstopnicami, ki sicer veljajo v prodaji po 1.000 din, bomo obiskali v soboto, dne 10. maja ob 17. uri baletno predstavo. Udeležence bo ob 16. uri tega dne v veliki avli Cankarjevega doma pozdravil Mitja Rotovnik, direktor pod strokovnim vodstvom njihovih sodelavcev ogledali Cankarjev dom. Ob 16.45 bo v veliki dvorani doma za vse naše udeležence kratek orgelski koncert. Šlo bo za predstavitev največjih orgel v Evropi. Ob 17. uri pa bo na velikem odru velike dvorane baletna predstava. Baletni triptih. Člani baleta in zbora Opere SNG Ljubljana bodo plesali na glasbo R. Wagnerja in L. v. Beethovna v dramaturgiji, režiji in koreografiji Milka Šporenbleka, svetovno znanega koreografa naše krvi, ki dela v Parizu. Sodeloval bo tudi orkester Slovenske filharmonije. Za člane kolektiva — udeležence te svojstvene kulturne manifestacije, bo orga-

Stojan Batič: Antigona, iz cikla Tragos 1984

niziran avtobusni prevoz v Ljubljano in nazaj. Organizacijo obiska v Ljubljani imajo na skrbi osnovne organizacije zveze sindikatov v vseh tozidih in delovnih skupnostih. Na temelju izkazanih potreb s strani OOZS so bile razdeljene vstopnice za obisk te imenitne predstave. Kolektivu Cankarjevega doma v Ljubljani se tudi preko našega glasila iskreno zahvalimo za njihov posluh v tem smislu, da so rudarjem in drugim članom kolek-

tiva ter njihovim svojcem omogočili brezplačen ogled umetniške baletne prireditve na najvišji ravni po poprejšnjem ogledu prostorov Cankarjevega doma in kratkem uvodnem orgelskem koncertu, namenjenem našim udeležencem. Prepričani smo, da se bodo tudi na tem področju izkazali in se predstavili v Ljubljani v našem osrednjem kulturnem in kongresnem centru v najboljši luči v vseh pogledih.

(t.l.)

Načrt proizvodnje premoga v letu 1986 v DO RRP Slovenije

Srednjeročni in dolgoročni načrt proizvodnih kapacitet in investicijskih vlaganj v DO RRP predvidevata v letu 1986 proizvodnjo premoga v višini 1,910.000 ton.

Delavski svet DO RRP Slovenije je dne 23.12.1985 sprejel plan proizvodnje za leto 1986 (upoštevajoč predvsem pomanjkanje delovne sile) v višini 1,815.000 ton (osnovna proizvodnja) z dodatkom, da je potrebno vse napore vložiti za doseg manjkajočih 95.000 ton (z zaposlitvijo delavcev izven REK—EK). Edino na takšen način bi bilo mogoče planirati in doseči proizvodnjo 1,910.000 ton, kakor je planirano po srednjeročnem programu.

S predstavniki Geološkega zavoda Ljubljana je bilo dogovorjeno, da poizkuša GZL s svojimi ljudmi proizvesti manjkajočo proizvodnjo v višini 66.000 ton na področju Hrastnika in 29.000 ton na področju Zagorja, to je razliko od predvidene po srednjeročnem programu za Hrastnik in Zagorje.

Ta dopolnitev programa proizvodnje premoga je bila sprejeta na delavskih svetih RRP Hrastnik in RRP Zagorje, nato pa na delavskem svetu delovne organizacije dne 6.3.1986.

V nadaljnjem navajam le spremembe,

ki so nastale med 23.12.1985 in 6.3.1986, to je plan dodatne proizvodnje, ker je bil plan za osnovno proizvodnjo že objavljen v januarski številki glasila Srečno.

Plan skupne proizvodnje v tonah in po premogovnikih je naslednji:

Premogovnik	t/leto	t/dan
Hrastnik	510.000	1.915
Trbovlje + RŠC	600.000	2.255
Zagorje + RŠC	290.000	1.090
Senovo	120.000	450
Kanižarica	120.000	450
Laško	40.000	150
Površinski kop Lakonca	135.000	510
Osnovna proizvodnja skupaj:	1.815.000	6.820
GZL Zagorje	29.000	110
GZL Hrastnik	66.000	250
Dodatna proizvodnja skupaj:	95.000	360
Osnovna + dodatna proizvodnja skupaj:	1,910.000	7.180

TOZD RŠC je v planu premogovnika Trbovlje vključen s 55.000 tonami, v planu premogovnika Zagorje pa s 30.000 tonami.

GZL bo skupno z določenimi delavci premogovnika Zagorje proizvedel 29.000 ton v jami Loke v polju 62. Priprave v jalovini bo izvršil premogovnik Zagorje, GZL bo nato prevzel pripravo v premogu in kasnejše odkopavanje, iz RRP Zagorje pa bodo poslovodje, strelci ter brigadirji (gospodarji — vodje čel).

GZL prične po planogramu 1. junija letos s pripravo v premogu, odkopavanje pa 15.7.1986.

Na premogovniku Hrastnik bo GZL skupno z določenimi delavci RRP Hrastnik pridobil 66.000 ton v Kotnem polju (48.500 ton) ter v Vzhodnem Talnem skladi, kjer bo vršil le pripravo v jalovini in premogu (5.500 ton).

S posebnim projektom pa se bo do konca junija zagotovilo mesto in način odkopavanja še preostalih 12.000 ton.

RRP Hrastnik določi za ta dela nadzor-

ni organ ter strelce, po dogovoru pa eventualno tudi ostale delavce.

Zaposlene v GZL za proizvodnjo na področju Hrastnika bodo namestili v obratne prostore na obratu Dol, ki jih v ta namen ponovno aktivirajo. Na delo v jamo Hrastnik pa prevažali z jamskimi

osebni vozički po Zveznem obzorju do glavnega jaška Hrastnik.

GZL je pričel pripravo v premogu v marcu, odkopavanje pa se bo pričelo po planogramu v juniju 1986.

Za doseganje dodatne proizvodnje planirajo naslednje storitve v t/del.:

	Hrastnik	Zagorje
priprava v premogu	3,0	3,0
odkopna storitev	10,0	10,0
revirska storitev	3,4	4,2

Plan kurilne vrednosti za leto 1986

Premogovnik	t/leto	GJ/t	TJ
Hrastnik	510.000	12,61	6.431,06
Trbovlje + RŠC	600.000	9,70	5.820,00
Zagorje + RŠC	290.000	11,91	3.454,20
Senovo	120.000	14,57	1.748,59
Kanižarica	120.000	12,90	1.548,24
Laško	40.000	17,84	713,40
Površinski kop Lakonca	135.000	11,83	1.597,09
Osnovna proizvodnja skupaj:	1,815.000	11,74	21.312,58

GZL Zagorje	29.000	11,99	347,78
GZL Hrastnik	66.000	12,92	852,72
Dodatna proizvodnja GZL + RRPS skupaj:	95.000	12,64	1.200,50
Skupaj:	1.910.000	11,79	22.513,08

V dodatni proizvodnji (GZL + RRPS) predvidevamo odkopavanje le separiranega premoga, in to iz polja 62 v jami Loke ter Kotnega polja v jami Hrastnik in temu primerno je tudi planirana višina kurilne vrednosti — povprečno 12,64 GJ/t.

Franc Selan

Proizvodni rezultati v DO RRPS v prvem trimesečju letos

Rudniki rjavega premoga Slovenije so v prvih treh mesecih letošnjega leta planirali po letnem planu izkoriščanja premoga proizvodnjo 458.490 ton oziroma izraženo v toplotni vrednosti 5.368.137,4 GJ.

Od tega je bila planirana jamska proizvodnja 437.240 ton oziroma 5.116.749,9 GJ, proizvodnja s površinskega kopa Lakonca pa 21.250 ton oziroma 251.387,5 GJ.

izdatnih produktivnih delovišč zaradi izredno ozkih in kratkih slojev.

Planirana in dosežena proizvodnja premoga v RRP Slovenije v prvih treh mesecih 1986 je naslednja:

PREMOGOVNIK	Plan (ton)	Doseženo (ton)	Razlika (ton)
Hrastnik	133.000	150.694	+ 17.694
Trbovlje + RŠC	160.800	157.525	— 3.275
Zagorje + RŠC	71.240	84.700	+ 13.460
Senovo	30.150	31.794	+ 1.644
Kanižarica	31.300	33.500	+ 2.200
Laško	10.050	5.050	— 5.000
PK Lakonca	21.250	19.738	— 1.512
GZL — Hrastnik	700	—	— 700
DO RRPS Skupaj	458.490	483.001	+ 24.511

Proizvodnje v premogovniku Trbovlje niso dosegli zaradi vdora vode v široko čelo v AB polju. Zato so tudi proizvedli več komercialnega premoga, ki ima bistveno nižji izplen kakor kotlovni premog.

GZL je imel v Hrastniku predvideno v marcu izdelavo proge v premogu v Kotnem polju jame Hrastnik. Vendar je zaradi težav pri nastanitvi svojih delavcev pričel z izdelavo omenjene proge šele v aprilu.

Površinski kop Lakonca ni dosegel planirane proizvodnje zaradi vremenskih piling v začetku leta, nato pa zaradi občasnih ustavitve proizvodnje zaradi problema plasmana energetskega premoga. Zaradi tega in zagotovitve nemotenega obratovanja v jami je bilo potrebno občasno ustavljati vse površinske kope.

Navedena proizvodnja je bila dosežena v 67 rednih delovnih in z delom ob prostih sobotah.

Dnevna proizvodnja iz jam, preračunana na redne delavnike, je znašala 6.914 ton oziroma je za 388 ton/dan višja od planirane. Skupno s površinskim kopom Lakonca je znašala dnevna proizvodnja 7.209 ton oziroma je za 366 ton na dan višja od planirane.

račun nekoliko boljših odkopnih pogojev, ki so vladali v nekaterih poljih, boljši mehanizaciji dela ter delu ob prostih sobotah oziroma nedeljah.

Izpad proizvodnje premoga v premogovniku Laško je posledica pomanjkanja

Na manjših površinskih kopih je bila dosežena naslednja proizvodnja:

Blate 869 ton, Ojstro 7.791 ton. Površinski kop Retje zaradi vremenskih nepriključ v prvem kvartalu leta 1986 ni obratoval. Proizvodnja PK Blate — Ojstro je prikazana v proizvodnji premoga Hrastnik.

Primerjava količinske proizvodnje z istim obdobjem v letu 1985

PREMOGOVNIK	I — III 85		I — III 86		Razlika	
	ton	t/dan	ton	t/dan	ton	t/dan
Hrastnik	119.504	1.784	150.694	2.249	+ 31.190	+ 465
Trbovlje + RŠC	182.055	2.717	157.525	2.351	— 24.530	— 366
Zagorje + RŠC	87.903	1.312	84.700	1.264	— 3.203	— 48
Kanižarica	34.200	510	33.500	500	— 700	— 10
Senovo	30.156	450	31.794	475	+ 1.638	+ 25
Laško	5.850	87	5.050	75	— 800	— 12
PK Lakonca	8.274	123	19.738	295	+ 11.464	+ 172
DO RRPS	467.942	6.983	483.001	7.209	+ 15.059	+ 226

Pri izračunu proizvodnje t/dan so v tabeli upoštevani samo redni delovniki (67 v letu 1985 in 1986).

Dosežena proizvodnja premoga v prvem kvartalu 1986 je bila višja napram istemu obdobju lanskega leta za 226 ton, in to v glavnem zaradi povečane proizvodnje v premogovniku Hrastnik in Senovo.

Premogovnik Hrastnik je presegel proizvodnjo iz prvega kvartala 1985 za 31.190 ton, predvsem zaradi boljše orga-

nizacije dela in tudi ugodnega pridobivanja premoga na širokih čelih v Severnem Talnem skladu in Terezija II. polju. Na teh dveh čelih je bilo zelo uspešno odkopavanje s podporjem Beccorit in odkopnim strojem ESA 60 L.

Premogovnik Trbovlje ni dosegel proizvodnje za 24.530 ton. Vzrok za to je bil že omenjeni vdor vode na najbolj produktivnem širokem čelu v AB polju. Omenjeno čelo je podgrajeno s podporjem Morrel

Proizvodnja t/dan je preračunana na redne delavnike brez obratovalnih prostih sobot.

Iz tabele je razvidno, da so proizvodnjo presegli premogovniki Hrastnik, Zagorje, Senovo in Kanižarica, iz objektivnih razlogov pa niso dosegli proizvodnje premogovniki Trbovlje, Laško in površinski kop Lakonca.

Premogovnik Hrastnik je presegel planirano proizvodnjo tako v jami Hrastnik kot v jami Ojstro. Vzrok za prekoračenje proizvodnje je predvsem v uvajanju kompleksne mehanizacije na širokočelnih odkopih v Severnem Talnem skladu ter Terezija II polju. Na teh dveh odkopih je montirano podporje Becorit ter odkopni stroj firme Eichhoff ESA 60L.

Preseganje proizvodnje premoga na premogovniku Zagorje gre na račun ugodnih odkopnih pogojev v jami Kisovec ter delu ob prostih sobotah.

Preseganje proizvodnje v premogovniku Senovo in Kanižarici pa prav tako na

Hydru, podkopni del premoga pa se pridobiva z odkopnim strojem Eichhoff ESA 60 L. Vzrok za nižjo proizvodnjo je tudi v težavah, ki jih je imel na drugih čelih (moker zablaten premog, zabijanje presipnih bunkerjev itd.).

Premogovnik Zagorje ni dosegel proizvodnje za 3.203 tone. V letu 1985 je v tem obdobju proizvajal kotlovni premog v jami Trbovlje, kjer je bila zaradi bistveno višjega izplena kotlovnega premoga tudi večja tonaža kakor pa komercialnega premoga iz jame Kotredež, kjer po uspešni sanaciji vdora mulja sedaj poteka proizvodnja.

Glavna vzroka, da tudi premogovnik Kanižarica ni dosegal proizvodnje (za 700 ton) je odkopavanje med starimi deli, pomanjkanje ljudi in povečani izostanki.

Premogovnik Senovo je za 1638 ton prekoračil proizvodnjo iz enakega obdobja lanskega leta zaradi kolikor toliko normalnih pogojev pridobivanja premoga. Zaradi varnejšega odkopavanja (vdori vode in blata) so v vzhodnem krilu prepolovili 10 m etaža, tako da bodo odkopavali le s 5 m etažo.

Premogovnik Laško ni dosegel proizvodnje (20.800 ton) zaradi pomanjkanja izdatnih produktivnih delovišč ter pojava vode v Liša polju.

Površinski kop Lakonca je za 11.464 ton prekoračil proizvodnjo, ker so vladale napram letu 1985 nekoliko boljše vremenske razmere.

V DO RRPS smo planirali, da bomo v prvem kvartalu 1986 odkopavali s 96 sekcijami podporja Becorit, 98 sekcijami podporja Morrel Hydro in 65 sekcijami podporja Salzyitter.

Dejansko pa je bilo ugrajenih 98 sekcij podporja Becorit, 73–76 sekcij podporja Morrel Hydro in 50–73 sekcij podporja Salzyitter.

Predvideno je bilo, da bosta v obratovanju dva odkopna stroja Ravageuse, dva

nakladalca Salzyitter ter štirje stroji ESA 60 L.

Vsi planirani stroji so v Zagorju obratovali, razen odkopnega stroja Eickhof, ki ga zaradi zmanjšanih profilov prog niso mogli dostaviti in montirati na široko čelo.

Praktično se na vseh premogovnikih nadaljujejo problemi pomanjkanja ljudi. Zaradi tega se poizkuša ta problem ublažiti z zaposlovanjem delavcev RGD in GZL na proizvodnih delih (priprave, vzdrževanja, itd.)

Doseganje kvalitete oziroma kurilne vrednosti po posameznih premogovnikih in za PK Lakonca

Premogovnik	plan GJ	doseženo GJ	razlika GJ	plan GJ/t	dos. GJ/t	razlika GJ/t
Hrastnik	1.677.130	1.803.140	– 126.010	12.61	11.97	– 0,64
Trb. + RŠC	1.559.760	1.562.830	+ 3.070	9.70	9.92	+ 0,22
Zag. + RŠC	848.468,4	1.097.776	+ 249.307,6	11.91	12.96	+ 1,05
xSenovo	288.486	318.324	+ 29.838	14.57	15.58	+ 1,01
xKanižarica	268.062	271.817	+ 3.755	12.90	12.41	– 0,49
xLaško	117.744	53.058	– 64.686	17.84	17.40	– 0,44
PK Lakonca	251.387,5	227.862	– 23.525,5	11.83	11.54	– 0,29
GZL Hrastnik	9.044	–	– 9.044	12.92	–	–

Podatki so za obdobje I–II, ker do sedaj poročila še ni bilo na razpolago podatkov za obdobje I–III/86. Zaradi tega tudi ni skupnega izračuna I–III/86 za DO RRPS.

Iz podatkov je razvidno, da skupne kurilne vrednosti ni dosegel premogovnik Laško, PK Lakonca in GZL Hrastnik. Premogovniki Hrastnik, Kanižarica in Laško ter PK Lakonca pa niso dosegli kurilne vrednosti na tono premoga (GJ/t).

Premogovnik Hrastnik kljub temu, da je presegel skupno kurilno vrednost, ni dosegel planiranih GJ/t, to je iz razloga, ker so v obeh jamah odkopavali na čelih, kjer je premog zdrobljen in prevladujejo drobnejše vrste premoga. Poleg omenjenega menimo, da je za pogoje odkopavanja, kakršni bodo vladali v letu 1986, previsoko planirana kurilna vrednost GJ/t.

Premogovnik Trbovlje je presegel skupno kakor tudi kurilno vrednost na tono premoga predvsem zaradi odkopavanja

več komercialnega premoga kakor je bilo predvideno v letnem planu.

Povečanje kurilne vrednosti na premogovniku Zagorje gre predvsem na račun več pridobljenega premoga iz jame Kisovec, kjer ima premog nekoliko višjo kurilno vrednost kakor v Kotredežu.

Prav tako je premogovnik Senovo presegel kurilno vrednost za 1,01 GJ/t, v skupni vrednosti pa za 29.838 GJ.

Premogovnik Kanižarica je sicer presegel skupno planirano kurilno vrednost za 2.755 GJ, vendar pa zaradi slabšega in nekompaktnega premoga ni dosegel kurilne vrednosti za 0,49 GJ/t.

Površinski kop Lakonca ni dosegel planirane kurilne vrednosti zaradi izpada proizvodnje kakor tudi zaradi pridobivanja slabših vrst premoga.

Dosežene storitve t/del v primerjavi s planiranimi

Premogovnik	odkopna		jamska		rudniška		TOZD	
	plan	dosež.	plan	dos.	plan	dos.	plan	dos.
Hrastnik	14.0	18.63	2.55	3.10	2.03	2.47	1.77	2.13
Tr. + RŠC	15.0	14.63	4.2	3.78	3.54	3.22	3.2	2.74
Zag. + RŠC	7.32	10.18	2.06	2.84	1.74	2.13	1.38	1.7
Senovo	7.1	6.99	2.21	2.23	1.41	1.44	1.05	1.15
xKanižarica	7.5	7.68	2.05	2.17	1.45	1.44	1.25	1.23
Laško	5.2	4.70	1.40	0.91	1.00	0.67	0.85	0.52

Storitve za premogovnik Kanižarica za obdobje I–III/86 ni, zato tudi ni bilo mogoče izračunati storitev v DO RRPS.

Iz tabele vidimo, da so odkopno storitev prekoračili premogovniki Hrastnik, Zagorje in Kanižarica, jamsko Hrastnik, Zagorje, Senovo in Kanižarica, rudniško storitev pa TOZD RRP Hrastnik, Zagorje in Senovo.

Presežene odkopne storitve izhajajo zaradi nekoliko izboljšanih odkopnih pogojev kakor tudi uvajanje hidravličnega podporja in pridobivalnih strojev (Hrastnik). Težave z vdorom vode v premogov-

niku Trbovlje ter proizvodnja več komercialnega premoga, ki ima nižji izplen, so

bile vzrok za nedoseganje planirane odkopne storitve v tej jami.

Primerjava doseženih storitev t/dan z obdobjem I–III/85

Premogovnik	odkopna		jamska		rudniška		TOZD	
	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85	1985	ind. 86/85
Hrastnik	15.09	123	2.48	125	2.03	122	1.75	122
Tr. + RŠC	14.50	101	4.26	89	3.75	86	3.96	69
Zag. + RŠC	10.22	100	2.78	102	2.09	102	1.74	98
Senovo	5.87	119	2.00	112	1.73	83	–	–
xKanižarica	6.89	111	2.07	105	1.48	97	1.26	98
Laško	3.00	157	1.10	83	0.80	84	0.60	87

Podatki za premogovnik Kanižarico se nanašajo na obdobje I–II.

Iz tabele je razvidno, da je odkopna storitev narastla praktično na vseh premogovnikih napram istemu obdobju v lanskem letu.

Jamska storitev je narastla na premogovnikih Hrastnik, Zagorje, Senovo in Kanižarica, rudniška na premogovniku Hra-

stnik in Zagorje ter storitev TOZD le na premogovniku Hrastnik.

Storitve — jamska, rudniška in TOZD niso popolnoma primerljive z I–III/85, ker se v lanskem letu v tem obdobju še niso prikazovali v teh storitvah delavci GZL in RGD na proizvodnih delih. Zato so tudi te storitve v obdobju I–III/85 prikazane nekoliko višje.

Storitve v GJ/del v obdobju I–III/86

Premogovnik	Odkopna	Jamska	Rudniška	TOZD
Hrastnik	223	37	29	25
Trbovlje + RŠC	145	37	32	27
Zagorje + RŠC	132	37	28	22
Senovo	109	35	22	18
x Kanižarica	95	27	18	15
Laško	82	16	12	9

podatki I–II/1986

Iz tabele je razvidno, da ima najvišjo odkopno storitev 223 GJ/del premogovnik Hrastnik, ki ima vsa čela podgrajena s hidravličnim podporjem, na treh od skupno štirih širokih čelih pa vrši pridobivanje premoga v podkopnem delu z odkopnimi stroji.

Drugačna situacija je pri ostalih storitvah. Jamska storitev je praktično enaka na vseh premogovnikih, razen v premogovniku Kanižarica in Laško, kjer je nekoliko nižja.

Storitve v GJ/del navajam zaradi razlik, ki nastajajo pri prikazovanju storitev v t/del, ker na te vpliva izplen premoga, ki je odvisen od tehnologije separiranja ozi-

roma klasiranja premoga na posameznih separacijah.

Za dvig storitev bo potrebno še izboljšati organizacijo dela na že sedaj mehaniziranih širokih čelih kakor tudi uvesti SHP z odkopnim strojem na tistih čelih, kjer za to obstojajo montangeološki pogoji.

Prav tako bo potrebno sproti spremljanje delavnikov in storitev, ki omogočajo takojšnje ukrepanje.

Sedanji način zasledovanja in zbiranja podatkov (v nekaterih TOZD se lahko dobijo podatki za storitev za prejšnji mesec šele od 15–20 v naslednjem mesecu) ne kažejo na možnost takojšnjega ukrepanja. Podobno je z analizami kvalitete premoga.

Franc Selan

Problematika gospodarjenja v DO RRPS v letu 1986

V kakšnih pogojih bomo gospodarili v letu 1986, nam nakazujejo že prvi meseci leta 1986. Na kratko bi lahko za omenjene mesece rekli, da se potencialni — problemi nadaljujejo iz konca leta 1985, izkazani skozi izredne likvidnostne probleme in potrebno najemanje dragih kratkoročnih kreditov za tekoče odvijanje poslovanja, ne le za izplačevanje sredstev za osebne dohodke. Navedeno je posledica velikega izpada prihodka, predvsem s področja plasmaja emergetskega premoga, to pa povzroča že v začetku leta izkazovanje izgub v zelo visokem obsegu.

Pa vendar, če želimo v določeni meri razložiti pogoje gospodarjenja v letošnjem letu, ne moremo mimo dejstev, načina in izvršenih ukrepov, s katerimi smo zaključili poslovno leto 1985. Na tem

mestu ne želim obravnavati vseh aktivnosti, ki so omogočile oblikovanje potrebnih skladov skupne porabe splošni in stanovanjski del ter nato pokrivanje izkazane izgube.

Vsekakor lahko poudarimo, da se določeni poslovni dogodki oziroma sprejeti ukrepi v okviru sistema elektrogospodarstva in premogovništva odražajo pri posameznih organizacijah združenega dela elektrogospodarstva in premogovništva v višini doseganja skupnega prihodka. Tako smo uspešno zaključili poslovno leto 1985 tudi na račun ukrepov, ki se bodo in se že odražajo v pogojih poslovanja leta 1986. Ti so:

— neplačanje obveznosti iz leta 1986 kot npr.:
zapadle in neplačane obresti od tujih kreditov, predvsem za Nuklearno elekt-

rarno in TE v višini 7.956 mio din, kar se je za leto 1985 izkazalo v višji stopnji pokritja skupnega prihodka in le-to bremeni skupni prihodek v letu 1986;

— premalo obračunana amortizacija v OZD EGS po oceni 2.306 mio din, kar zmanjšuje vire sredstev za nabavo osnovnih sredstev;

— del amortizacije je bil razmejen za kritje izgube v poslovanju;

— izguba je bila znižana v skladu s 112. členom zakona o ugotavljanju celotnega prihodka, ki daje možnost, da je bilo pri izdelavi zaključnega računa za leto 1985 upoštevano znižanje učinka revalorizacije zalog za znesek obresti od obratnih sredstev ter negativnih tečajnih razlik.

Navedeni ukrepi so poleg pridobljenih sredstev po zakonu za pokritje dela stroškov enostavne reprodukcije v elektrogospodarstvu in premogovništvu ter združevanje sredstev rezervnih skladov omogočili, da v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva ni bila izkazana nekrita izguba. Vendar pa že ovrednotenje izvršenih ukrepov pod a in b nakazuje ogromen primanjkljaj obratnih sredstev 9.592 mio din, ki ga ukrepi pod c in d še povečujejo. To nakazuje velike likvidnostne probleme, ki se v letu 1986 že pojavljajo v vsej velikosti in se izkazujejo že v drugi luči, ko dejansko zmanjkuje možnosti nadaljnega zadolževanja, ter bo v določeni meri ogroženo odvijanje enostavne in razširjene reprodukcije, v kolikor ne bo tudi na cenovnem področju za energetiko določenih korenitih sprememb.

Razumljivo so glede na kompleksnost problemov že na začetku leta v okviru Interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva vodene precejšnje aktivnosti kot tudi na drugih republiških organih, predvsem preko Republiškega komiteja za energetiko. Z vidika povečanja cen premoga in električne energije so bili narejeni manjši premiki, ki pa problema bistveno niti ne omilijo. Prav tako je bilo v okviru Skupščine interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva doseženo podaljšanje tarifnih postavk na dan 31.3.1986 za prodajo električne energije vse do 30.9.1986, v kolikor ne bi prišlo med tem časom do bistvenega povišanja cen električne energije.

Velika nelikvidnost je posledica tudi poslovanja z izgubo, kar pomeni, da smo tudi v letu 1986 startali z rdečimi številkami. Da je mera polna, je rešitev vseh obstoječih problemov vse bolj oddaljena, če upoštevamo, da se tudi v letu 1986 ne uresničujejo resolucijsko začrtani cilji. Inflacija ne pojenja, rast cen izdelkov in storitev ne pojenja, kar se ekvivalentno odraža tudi na gibanju sredstev za osebne dohodke.

Res pa je, da večina problemov, ki so v obstoječih pogojih gospodarjenja še bolj potencirani, ni nastala letos. Navedeno je posledica prenosa dogajanj

večih let, saj v preteklem srednjeročnem obdobju 1981-85, z izjemo leta 1984, za nobeno ne moremo reči, da je sistem elektrogospodarstva in premogovništva posloval kolikor toliko normalno. Kakorkoli smo zadovoljni z rezultati poslovanja v letu 1985, pa lahko na osnovi izvršenih ukrepov ob zaključku leta 1985 le ugotovimo, da smo dosegli Pirovo zmago in da bomo posledice čutili tekom celega leta 1986.

Vsi navedeni problemi, vključujoč poslovne odločitve ob izgradnji določenih elektroenergetskih objektov na osnovi deviznih kreditov z obveznostmi v letu 1986 in problematika tekočih gospodarskih gibanj, se odražajo tudi v okviru izdelave in obravnavanja ovrednotenja elektroenergetske bilance za leto 1986. Na žalost je celotna slovenska javnost premalo seznanjena z gospodarsko situacijo v sistemih elektrogospodarstva in premogovništva. Le redki iz vrst uporabnikov, ki delujejo v okviru raznih organov interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva, se zavedajo resnosti položaja, v katerem se nahaja sistem. Na žalost tudi zaradi določenih dogajanj v preteklosti javno mnenje ni naklonjeno energetiki, zato tudi ukrepanja vedno niso pravočasna. Vprašanje je, kako bo dejansko letošnja

situacija razrešena, saj se z nenehnim dokazovanjem situacije, v katero tudi odgovorni v naši družbi verjamejo le

delno, časovno vse bolj oddaljujemo od pravočasnega razreševanja problemov.

Zdravko Stradar

Transport materiala za potrebe jame rudnika Trbovlje.
(Foto: B. Klančar)

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 4. 1986

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	91.304	100.852	+ 9.548	110,5
Ojstro	66.132	74.596	+ 8.464	112,8
RRP Hrastnik	157.436	175.448	+ 18.012	111,4
RRPT + RŠC	189.000	181.707	- 7.293	96,1
RRPZ	83.972	98.520	+ 14.548	117,6
Lakonca	28.450	20.866	- 7.584	73,3
SKUPAJ	458.858	676.541	+ 17.683	103,9
RRP Senovo	35.550	38.079	+ 2.529	107,1
RRP Kanižarica	36.724	38.764	+ 2.040	105,6
RRP Laško	11.850	5.700	- 6.150	48,1
R R P S	542.982	559.084	+ 16.102	103,0

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
- PEE - PP	12.000	- 947	-
- PEE - N	180.000	205.868	114,4
- KE	-	- 8	-
DO TET	192.000	204.913	106,7

3. OSTALI PROIZVODI

TOZD	letni načrt	doseženo	%
DE			
GRAMAT			
- Gradb. skup. (din)		43.000.000	
- kamnolom (m ³)	50.000	6.512,5	13,0
Avtoprevoz "Zasavje" (v t/km)	-	2.156.660	-

RRPZ			
— kamnolom (m ³)	75.000	15.358	20,5
RRPH			
— toplotna (MWh)	32.000	11.293	35,3

Erika Kavčič

Rekli so . . .

Dušan Šinigoj, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije

"Gospodarska rast je povezana s tehnološko zaostalostjo slovenskega gospodarstva, ki ne more doseči več kot doseže, pa tudi s samo sestavo gospodarstva, ki se je ne da spremeniti čez noč. Odkriti moramo tiste točke v proizvodnji, kjer lahko z majhnimi napori dosežemo največje učinke. Za večjo učinkovitost pa morajo precej storiti tudi v združenem delu, saj se problemov ne da rešiti z zakoni."

Franč Šetinc, predsednik Republiške konference SZDL Slovenije

Eno temeljnih vprašanj, ki se pojavlja, je tole: kako revolucionirati "mladi" delavski razred? Kako v ZSMS bolje izrabiti ustvarjalni potencial zaposlenih mladih delavcev? Kaj storiti, da bodo ne le mladi intelektualci in znanstveniki, temveč mladi v vseh plasteh materialne in duhovne proizvodnje, tudi šolajoča mladina in kmetje, resnično aktivni nosilci teh dokaj inovativnih, a zato osupljivo zahtevnih idej? Kaj naj tu stori zveza komunistov, ki je s svojimi temami, ki jih obravnava, aktualna prihodnost mladih? Kajti vprašanja, ki so si jih zastavljali centralni komite ZKS, Republiška konferenca SZDL in druge družbenopolitične organizacije — znanost, kultura, družbene dejavnosti, naslonitev na lastne moči, strategija razvoja in druga — so tudi vprašanja mladih.

Robert Černe, predsednik Republiške konference ZSM Slovenije

Poti nazaj za nas ni več. Pot nazaj je pot v počasno, toda zanesljivo zgodovinsko pozabo. Mi pa hočemo biti generacija znanja, nove tehnologije, fleksibilne in udarne ekonomije, mi hočemo biti generacija odprte kulture in socialne fantazije, generacija, ki ji je dopuščeno, da misli s svojo glavo in da te misli svobodno izraža, generacija, ki se ne in se ne bo zadovoljevala z doseženim, skratka, mi hočemo biti generacija svobode in človeškega dostojanstva.

Problematika plasmaja visoke proizvodnje energetskega premoga iz RRPS v letu 1986

Rudniki rjavega premoga Slovenije za leto 1986 načrtujejo po srednjeročnem planu proizvodnjo v višini 1.910.000 ton. Od tega je skupno okoli 1.300.000 ton energetskega premoga, ki naj bi ga plasirali v TE TOL 600.000 ton in v TET 700.000 ton. To je z energetskega bilanco usklajeno. Porabe pa sedaj ni.

Na sestanku v TET, dne 12.3.1986, smo ugotovili, da je na deponiji okrog 90.000 ton energetskega premoga.

Agregat P₂ je dosegel proizvodnjo 105.3 GWh v dveh mesecih. Planirane količine premoga ni porabil, ker je kurilnost premoga boljša in znaša v dveh mesecih povprečno 9.85 MJ/kg. Ker je izkoristek kotla tudi boljši, znaša specifična poraba premoga 1.14 kg/KWh in dejansko pokuri okrog 2.500 ton/dan energetskega premoga.

Če bodo nadaljevali s takim trendom, bo koncem aprila na deponiji skupaj 100.000 ton energetskega premoga.

Po energetske bilanci bi pa moralo biti na deponiji 1. maja letos, ko se prične remont v TET, 40.000 ton premoga.

Večje količine premoga pa bodo na deponiji zato, ker agregat Pauker ni obratoval po planu oziroma sploh ni obratoval za proizvodnjo električne energije in ni v dveh mesecih porabil planiranih 26.500 ton premoga. Istočasno je ugotovljeno tudi to, da je bilo v TET 11.000 ton premoga dobavljenega več kot po planu.

Vzrok za povečane dobave je v večji proizvodnji premoga in nekoliko manjšem odvozu v TOL (zaradi mraza).

V zvezi z remontom agregata P₂ moram povedati še to, da se poremont lahko zavleče, da P₂ ne bo obratoval od 1. maja ali do konca junija letos.

Na sestanku v TE—TOL dne 19.3.1986 smo ugotovili, da je na deponiji TETOL okrog 100.000 ton premoga, dnevna poraba pa znaša in bo znašala v drugem četrtletju 800 do 900 ton/dan. Z remon-

Tračnice niso bile nikoli lahke. Nakladanje le—teh na „cicko“ za prevoz v jamo Hrastnik.
(Foto: B. Klančar)

tom vagonih prekladalnih naprav so že pričeli in bo trajal do septembra letos. Zaradi tega je možno dnevno iztovarjati cca 500 ton energetskega premoga iz dvoosnih vagonov in 1000 t iz FAD in to je rezervirano za premoge iz RRPS. Iz Kanižarice in Senovega sprejemajo dnevno 500 ton premoga, v dvoosnih vagonih, 1.000 ton s FAD vagoni pa iz separacije Trbovlje in Zagorje. S kamioni pa lahko sprejemajo dodatne količine, dokler deponija ne bo polna, to je okrog 200.000 ton. Pri tem moramo pripomniti, da smo z dodatnimi napravami v TE—TOL v letu 1985 povečali deponijsko zmogljivost na 200.000 ton, ker je bila prej manjša za okrog 40.000 t. Stanje deponiranega energetskega premoga je bilo v sredini marca v TE—TOL 100.000 in v TET 90.000 ton, kar je skupno za cca 95.000 ton več kot po EE. To pa je za 1. 1986 višek energetskega premoga. Če računamo še to, da bo boljša kurilnost premoga in manjša poraba premoga v TE—TOL, bo v celem letu za 150.000 ton energetskega premoga preveč in ga bo potrebno deponirati izven rednih deponij TE—TOL in TET.

Obratovanje jam Hrastnik, Ojstro in Trbovlje pa je odvisno od polnjenja deponije TET in TE TOL ali druge izven letošnjega plana.

Polna kapaciteta deponije TET je 130 do 140.000 ton, všteti Tih dolino, ki sprejme do 20.000 ton, kamor pa smemo deponirati samo prah.

Pri transportu energetskega premoga na separaciji Trbovlje cca 3.300 ton/dan je v času remonta TET, to je od 1. maja do 1. julija, potrebno upoštevati sledeči režim: v TE—TOL se dnevno odvozi 1.000 ton v FAD vagonih in 1.300 ton s kamioni. Na deponijo v TET polnijo dnevno 1.000 ton in bo na deponiji 1. julija okrog 130.000 ton premoga.

Dovoz v TE—TOL naj bo dnevno sledeč: Kanižarica in Senovo 500 ton, iz separacije Zagorje s kamioni 500 ton, iz separacije Trbovlje v vagonih 1.000 ton in s kamioni 1.300 ton. Skupno je to 3.300 ton/dan. Tako se deponija TE—TOL napolni v 31 dneh. Ker deponirajo še lignit, bo deponija polna v začetku junija. V TE—TOL pa, kot je povedano, lahko zaenkrat skupno sprejmejo rjavih premogov okrog 2.000 ton/dan. Problematika plasmaja energetskega premoga iz RRPS je bila dne 21.3.1986 obravnavana skupno z RKE, TET, TE, TOL, EGS, TEŠ in RRPS.

Skupna konstatacija je sledeča:

— proizvodnja bloka 4 v TET naj bi bila maksimalna, dokler traja problem deponiranja energetskega premoga iz RRPS;

— TE-TOL Ljubljana bo zaradi okvar v aprilu in maju obratovala samo z enim blokom, zato pri njih ne bo mogoče povečati proizvodnje električne energije. Prezjem rjavih premogov bo lahko prevzela le v količinah, kakor so navedene v zapisniku z dne 19. 3. 1986 v TE-TOL;

— v vseh rudnikih rjavega premoga v Sloveniji naj bi sprejeli ukrepe za povečanje deleža komercialnega premoga na račun zmanjšanja energetskega premoga;

— v letu 1986 bo, po dosedanjih predvidevanjih okrog 150.000 ton energetskega premoga preveč, zato naj rudniki najdejo možnost deponiranja premoga ali zmanjšanja proizvodnje;

— v kolikor bi se poraba energetskega premoga še zmanjšala, naj bi rudniki našli še dodatne deponije;

— v mesecih od aprila do konca julija bodo potrebni kamionski prevozi iz Zaslavja v TE-TOL;

— za nemoteno obratovanje zasavskih jam so predvideni ukrepi, navedeni v priloženih zapisnikih od 12. in 19. 3. 1986. (Vsebina teh zapisnikov je v tekstu pred tem poglavjem).

Da bi v bodoče rešili problem deponiranja rjavega energetskega premoga je potrebno pospešiti aktivnosti na pripravljalnih delih za izgradnjo oziroma povečanja deponij pri rudnikih in termoelektrarnah ter homogenizacijo premoga v TEŠ.

Rudniki rjavih premogov v Sloveniji naj o nastali problematiki energetskega premoga obvestijo ISEP.

RRPS so dne 26. 3. 1986 pisno obvestili ISEP o problematiki plasmaja visoke proizvodnje energetskega premoga.

Deponiranje premoga na novih deponijah, ki jih še ni, kakor tudi kamionski prevozi terjajo nova finančna sredstva.

RRPS je v zvezi s tem podvzel aktivnosti in ukrepe:

— v marcu nismo obratovali eno prosto soboto, kar je bilo sicer predvideno s planom;

— izvajamo ukrepe za povečanja komercialnih vrst premoga;

— z razbremenjevanjem deponije TET smo pričeli, prav tako pa tudi s kamionskim odvozom energetskega premoga v TE-TOL;

— na površinskih kopih smo pričeli z odkopavanjem samo komercialnih vrst premoga, drobne vrste, ki pri tem nastanejo, deponiramo in s tem v zvezi podvzamemo še druge ukrepe;

— gotove rešitve z možnostjo deponiranja manjših količin premoga v bližini premogovnikov so podane;

— komerciala zavzema ukrepe za prodajo energetskega premoga, vendar so zaenkrat uspehi majhni.

P. S.

Potek raziskav nahajališča lignita v Globokem

V času od zadnjega poročanja za naše glasilo o raziskavah v Globokem so se raziskovalna dela na tem področju tekoče nadaljevala in so ugotovljeni nekateri novi podatki.

Potem ko je bil v preteklem letu dokončan eden od obeh vpadnikov, izdelana povezava med vpadnikoma in del smernega hodnika, smo v tem letu forsirano izdelovali smerni hodnik na koti 157. Projektno naj bi hodnik potekal proti vzhodu po talnini glavnega lignitnega sloja s stropom v samem lignitnem sloju. Lignit, ki ima bistveno ugodnejše mehanske lastnosti od jalovine, bi varoval strop in omogočal varnejše in hitrejše napredovanje. Jalovino predstavljajo drobni peski in zaglinjeni melji.

Pri izdelavi smernega hodnika je bil do 115. metra ugotovljen miren potek lignitnega sloja, tu pa je nastopila prelomna cona, ki se nadaljuje do 170. metra. Vertikalni premiki ob prelomnih na tem odseku znašajo 2 do 4 m. Na 250. metru smernega hodnika se je pojavila nova izrazita prelomna cona. Lignitni sloj se je naglo spuščal, nakar se je pojavila še cona zdrobljenega premoga z dotokom vode in z izdelavo proge ni bilo mogoče nadaljevati.

Po zatesarjenju čela hodnika je bil na 230. metru izdelan kratek prečnik proti severu in od tam nadaljevanje smernega

hodnika, ki je prečkal prelomno cono v ugodnejših pogojih. Trenutno se na stacionaži 295 od križišča z vpadnikom hodnik nahaja s čelom v spodnji lignitni plošči, kar je za izdelavo najugodnejše.

Z izdelanim smernim hodnikom so bile ugotovljene prelomne cone, ki z raziskovalnim vrtnjem niso bile odkrite. V nadaljevanju tega hodnika pričakujemo še eno prelomno cono na oddaljenosti okrog 100 m, naprej proti vzhodu pa je z vrtnjami in starimi jamskimi deli ugotovljena mirnejša struktura. Prelomne cone otežujejo izvajanje raziskav, saj zahtevajo sprotne prilagajanje smeri hodnikov, predstavljajo pa tudi določeno oviro za morebitno eksploatacijo v tem delu nahajališča.

Z vrtnjem v strop hodnika so bile sproti ugotovljene debeline lignitnega sloja: zgornje in spodnje plošče. Debelina zgornje plošče je od 180. metra dalje nad 1,7 m, kar je minimalna eksploatacilna debelina, z maksimalno debelino 4 m. Spodnja plošča glavnega lignitnega sloja sledi zgornji na oddaljenosti 3 do 4 m in doseže največjo debelino do 2 m.

Nad zgornjo lignitno ploščo nastopa plast drobnih peskov nasičen z vodo, kar predstavlja stalno potencialno nevarnost pri izdelavi jamskih objektov. V primeru, da bi prebili varovalno plast lignita

v stropu hodnika, bi prišlo do vdora tekočega peska. To zahteva dodatno previdnost pri izdelavi z dosledno izvajanjem predvrtavanjem. Pred pričetkom eksploatacije v takih pogojih, bi bilo potrebno v talnini sloja izdelati drenažne proge in iz njih vtisne filtre v vodonosno krovino.

Zaradi nizke vodoprepustnosti krovnih presekov pričakujemo relativno dolg čas odvodnjevanja.

V začetku marca je Geološki zavod Ljubljana predal zaključno poročilo o

izvedenih geoloških raziskavah nahajališča v letih 1984 in 1985. Po tem poročilu znašajo skupne zaloge v ležišču 15.400.000 ton s kurilnostjo 9,2 do 10,2 MJ/kg in vsebnostjo pepela 11,5% do 17% kategorizacija zalog v vrste A in B še ni možna zaradi prerredke mreže vrtin.

Trenutno potekajo rudarska raziskovanja proti vzhodu do področja, do koder je segla raziskovalna proga starega rudnika. Proti severu izdelujemo zračilni nadkop, ki bo omogočil vzpostavitev pretočnega zračenja. Za usmerjanje teh dveh objektov je v izdelavi pet

vrtin, ki bodo istočasno služile tudi za preategorizacijo v severnem delu vzhodnega krila nahajališča.

Največji problem pri nadaljevanju raziskav predstavlja pomanjkanje finančnih sredstev. Z doslej izvedenimi deli so izčrpana že vsa razpoložljiva sredstva, kljub izvedenemu prenosu sredstev za raziskave z nekaterih drugih področij.

Za ohranitev kontinuitete izvajanja del je potrebno takoj zagotoviti dodatna sredstva, sicer nam preti zmanjšanje obsega oziroma ustavitve raziskav.

Simon Humar

Izvajanje investicij DO RGD v DO RRPS

Za izvajanje programa investicijske izgradnje jamskih objektov v RRPS je DO RGD — TOZD RIG na podlagi predhodnih usklajevanj s posameznimi TOZD-RRPS in področnimi vodji investicij za področje Rudnika Zagorje, Trbovlje, Hraštnek in Laško izdelala planogram izvajanja del po prioriteti.

Aktivnosti so se v tej zvezi pričele že v oktobru 1985, definitivna usklajenost pa je bila izvršena ob koncu januarja.

Gradbišče Zagorje

Po prvem osnutku planograma izvajanja del na gradbišču Zagorje je bilo predvideno, da bodo dela na permanizaciji 8. obzorja P—80—jug potekala z dvema delovnimi skupinama do konca marca 1986, da bo permanizacija črpališča končana do konca februarja in vodnih prog do konca septembra.

Po osnovnem konceptu naj bi pričeli v novembru delati jašek S—80—J/3, ki naj bi bil gotov do konca februarja. V januarju in februarju naj bi tudi zgradili transportni hodnik TH—83. Z deli naj bi nadaljevali vse leto z mesečnim napredkom 24 m/mes. je 3,5 m; z izkopom 11,6 m², oziroma 31,4 tone/m.

Po istem konceptu je bila predvidena v januarju in februarju tudi izgradnja prekopa v polju 73 na tretji etaži P—73/3, dela pa naj bi potekala do srede aprila. Mesečni napredek naj bi bil prav tako 24 m.

Od prvotnega planograma so bila že v etu 1985 določena odstopanja, ker še ni bila zgrajena oziroma urejena betonarna za betoniranje črpališča, sesalnih komor in dela vodnih prog. Zaradi tega n pa zaradi nujne montaže transportnih rakov na 8. obzorju, ki naj bi nadomestili šest dvoverzičnih transporterjev, smo forsirano permanizirali osmi obzor P-80-j, tako da je bilo zadnje križišče med P-80-j in P-83 gotovo 13.1.1986. Skupna dolžina objekta je 285 m. Takoj nato smo pristopili k demontaži 6 DTV transporterjev.

Demontaža je bila zaključena do 17.1.1986 vključno s čiščenjem prekopa, o je v štirih dneh.

18.1.1986 smo pričeli montirati dva transportna trakova med presipom na V—80/II in P—80—j do križišča presipnega jaška S—80—j v neposredni bližini TH—83. Montažo dveh transportnih trakov v dolžini 270 m je izvršila DE—VESN TOZD Rudnika Zagorje v sodelovanju z delavci TOZD RIG. Transport po P—80—j s transportnimi trakovi je bil z vsemi dodatnimi deli usposobljen do 5.2.1986, ko smo lahko normalno pričeli izvajati dela. Dela na 8. obzorju so bila tako prekinjena za štiri tedne zaradi demontaže transporterjev in montaže trakov.

Zaradi navedenih del je bilo v januarju permaniziranih le 7 m vodnih prog od predvidenih 22 m, v februarju pa že 24 m. Zaradi raziskovalnega vrtanja s križišča P—80—j/TH—83 proti triadi je bilo po

montaži traku, ki je bila gotova 5.2.1986, potrebno pristopiti k montaži DVT v P—83, da bi lahko pričeli z nadaljevanjem izkopa transportnega hodnika TH—83, kjer je bilo delo 4.9.1985 prekinjeno zaradi raziskovalnih vrtanj Geološkega zavoda Ljubljana. Z deli na izkopu TH—83, ki so bila prekinjena zaradi vrtanj pet mesecev in 23 dni, smo pričeli 19.2.1986 z ročnim nakladanjem, nakladalec Deilman na električni pogon pa je bil aktiviran 27.2.1986. Trenutno dosežemo napredek 1,55 m na dan, s tem je planirani napredek presežen.

Pri navedenem napredku znaša količina izkopa 17,4 m³ na dan oziroma 4,7 t, tako da znaša storitev približno 5 t na delavnik. Do konca leta je potrebno izdelati še 264 m hodnika, dnevni napredek pa mora znašati 1,19 m na dan.

Skupina rudarjev do RGD — tozdr RIG v jami Ojstro, rudnik Hraštnek, pri izdelavi glavne izvozne proge v dolomitu na koti 150.
(Foto: J. Kirič)

Pred pričetkom izdelave prekopa P—73—3 iz vpadnika V—73, ki je bila predvidena po novem planogramu s 1.2.1986, je bilo nujno potrebno obnoviti križišče z betoniranjem tal na 6. obzoru. Ta dela so se odvijala od 20.1.1986 do 12.2.1986 na podlagi naročila rudnika Zagorje. Po izvršeni obnovi križišča z betoniranjem tal smo pristopili k ureditvi odvoza po zgornjem delu vpadnika V—73, da bi lahko pričeli z izdelavo križišča za prekop P—73 na 3. etaži. S temi deli smo pričeli 1. marca oziroma z enomesečnim zamikom. Po planogramu naj bi bil gotov do konca junija. Po usklajenem planogramu naj bi pričeli s 1.2.1986 z izdelavo presipnega jaška S—80—j—3, dejansko pa smo pričeli z izdelavo križišča 27.1.1983. Jašek, visok 22 m z jaškovim »stolom« v P—80—j in oddelkom v vpadniku V—73, naj bi bil gotov do konca maja, vključno z montažo jaškovne opreme — železni podeseti, presipne drče. Ko bo jašek gotov in izdelan prekop na P—73—3, bodo izpolnjeni pogoji za preusmeritev transporta premoga iz odkopnih etaž v polju 73 izpod šestega obzora na 8. obzor. S 1.3.1986 naj bi pričeli tudi z izdelavo podaljšanja prekopa P—80—j skozi krovino in premog do talnih plasti in skupni dolžini 50 m. Navedeni objekt bo služil kot drenažni prekop za vrtanje odvodnjevalnih vrtin v triadni masiv. Z navedenimi deli smo pričeli v marcu in bodo predvidoma končana do 30.IV.1986, tako da bo takrat Geološki zavod Ljubljana lahko pričel z vrtanjem odvodnjevalnih vrtin.

Od navedenih objektov so vsi zelo važni, najvažnejše pa je, da se čimprej dejansko zaključijo dela pri betoniranju vodnih prog in strojnice črpališča. Navedeni objekt smo pričeli betonirati dne 13. marca. Objekti v sklopu črpališča in vodnih prog morajo biti gotovi do konca avgusta 1986, kar upamo, da bo tudi uspelo, vendar ne brez velikih naporov in prizadevanj vseh prizadetih. Moramo poudariti, da predstavlja enega glavnih problemov za izpolnitev navedenih obveznosti organizacije dovoza potrebnih količin gradbenega materiala, občasno pa ovira normalno delo tudi prekomerna odsotnost z dela. Potrebno je vedeti, da tudi pri izvajanju naših del nastopajo nepredvidljivi problemi.

Gradbišče TRBOVLJE

Na gradbišču Trbovlje je bilo v januarju in februarju predvideno po planogramu izvajanje sledečih del:

Izkop in podgraevanje proge na koti 280 v polju Frančiška sta potekala po planu. Po planogramu je bilo predvideno, da bodo dela trajala do konca marca, vendar so bila kljub stalnim spremembam hribine oziroma kvalitete premoga ter vode iz stropa končana do 13.3.1986.

V januarju in februarju je bilo izdelano skupaj 55 m proge, v marcu je znašal dnevni napredek 1,5 m na del.

V istem časovnem obdobju je bila planirana izgradnja skladišča razstreliva in etažne proge na koti 270. Skladišče razstreliva naj bi bilo po predhodnem planogramu končano do konca februarja, izgradnja proge na k. 270 pa naj bi se pričela v marcu. Zaradi neposredne bližine objektov je bilo potrebno zaradi varnosti dela nujno sinhronizirati in je bilo že v januarju izdelano 12 m proge in 3 m križišča, v februarju pa 8 m in ureditev presipa.

V pomožnem skladišču razstrelilnih sredstev je bilo v januarju izdelano 7 m izkopa in 32 m permanizacije — betoniranje. V februarju v skladišču niso izvajali del zaradi nujnega izkopa proge na koti 170. Dela na tem območju potekajo zadovoljivo in bo skladišče v marcu gotovo.

Za nadaljevanje del na k. 270 so že izdelane kalkulacije in dogovorjene cene.

V februarju je bil izdelan nadkop med koto 263 in 280 v dolžini 25 m, v marcu pa sipka.

V januarju je bila zaključena predvidena permanizacija obzorne proge na koti 227 v dolžini 34 m.

Vse leto je predvidena gradnja transportne proge iz Frančiška polja proti separaciji, kjer je bil v planogramu predviden mesečni napredek 54 m brez podgraevanja, vendar je neobstojnost hribine v odseku, ki je bil izdelan v januarju, v dolžini 33 m, zahtevala permanizacijo, ki je bila izvršena v februarju v dolžini 30 m. Trenutno montiramo transportni trak in transporter DTV. Ko bo montaža gotova, bomo nadaljevali z izkopom. Pri delu bomo uporabljali nakladalec Deilman.

V teku so dogovori za:

— izdelavo proge iz C zračališča proti presipni postaji bunkerja — južna zveza v dolžini 80 m. Z deli naj bi pričeli po planogramu v juliju.

— za nadkop med koto 260 in 270 v Frančiška polju, dolžine 75 m, kjer naj bi se dela pričela v aprilu in zaključila v juliju in za izdelavo proge na k. 280 proti ventilatorski postaji Bukova gora v dolžini 63 m in 30 m jaška. Navedeni objekt ni bil v planogramu del TOZD RIG na podlagi predhodnih razgovorov z investitorji.

Gradbišče Hrastnik — Ojstro

Na gradbišču Hrastnik je bilo po planogramu predvideno, da bomo izvajali dela od januarja oziroma v prvem trimesečju. Izdelovali bomo glavni zračilno — oskrbovalni vpadnik GZV med koto 252 na Dolu proti koti 85 jame Hrastnik. S kote 85 je narejeno že 194 nadkopa, vendar so bila dela pri izdelavi nadkopa ustavljena še v letu 1984 zaradi neugodnih delovnih pogojev, ki so se odražali na odvozu izkopnine z dvoveržnimi transporterji, otežkočeno dostavo materiala na delovišče, pa tudi zaradi zelo nevarnega dela na čelu delovišča.

Nato smo pristopili k izdelavi objekta z dolske smeri kot vpadnika. S pri-

ključkom na dolsko progo je izdelane skupno 169 m proge (51 m) in vpadnika (118 m).

Tudi pri tem načinu niso bili doseženi zadovoljivi rezultati pri odvozu izkopnine nadkopno s transporterji. Zaradi izredno nizkih storitev, predvsem zaradi načina odvoza, smo tudi ta način izdelave opustili. Izdelan je bil nov koncept izdelave z odvozom z jamskimi vozički s pomočjo motala. Dela še stojijo. Z izkopom bomo pričeli 1. aprila 1986. Izdelati je potrebno še 174 m vpadnika, celotni objekt pa bo dolg 537 m.

V januarju in februarju smo izdelovali presipni jašek med koto 85, 138 in 245 po krovlini. Zaradi sorazmerno slabe hribine smo morali izkopavati ročno in smo izdelali v dveh mesecih 22 m jaška. Izdelano je skupaj 112 m jaška, izdelati ga je potrebno še 47 m. Zaradi izdelave proge na koti 209 so dela v jašku ustavljena. V navedenem obdobju smo izdelali podaljšek transportnega prekopa na ordinati 5400 v dolžini 49 m ter v marcu pričeli z izdelavo oskrbovalno — zračilnega vpadnika ZV med koto 85 in 48, v dolžini 150 m. Vpadnik naj bi bil gotov v petih mesecih.

Na koti 48 je bilo izdelano 45 m proge proti vzhodu in 43 m proti zahodu. Skupno je izdelano proti vzhodu 280 m proge, izdelati pa je potrebno še 340 m. Proti zahodu je izdelano 480 m, izdelati pa je potrebno še 370 m. Dela na koti 48 so bila 15.3. letos ustavljena zaradi ureditve napajanja kote 48 z električno energijo. Potrebno je vgraditi nov transformator. Da bi ga lahko transportirali po vpadniku, bo potrebno premontirati transportni trak. Navedena dela izvaja TOZD RRPB. Ko bodo ta dela končana, bomo lahko pristopili ponovno k izdelavi objektov na koti 48. Moram poudariti, da so dela na koti 48 že zelo oddaljena in da predstavlja odvoz izkopnine kar precejšen problem, ker je kontinuiteta nakladanja in odvoza materiala enega odstrela približno desetkrat prekinjen zaradi polnjenja vozičkov. Poleg navedenih del je TOZD RIG v tem obdobju vgradil na koti 48 20 m tesarbe ter 250 m kanala, kar ni bilo v planogramu.

V jami Ojstro smo izvršili 24,6 m permanizacije priključne proge na zveznem obzoru na koti 238.

Na koti +90 smo naredili skupaj 110 m proge od skupne dolžine 360 m. V letu 1986 pa izdelali le 12,5 m. Od 6.1.1986 do 10.3.1986 nismo gradili zaradi montaže traku.

Ker še ni rešeno vprašanje nadaljnje- ga izkopa vpadnika med koto 120 in 20 zaradi predvidenega raziskovalnega vrtanja, ne gradimo že od leta 1984. Izdelano pa je 250 m vpadnika, izdelati pa ga je potrebno še približno 155 m.

Izven planograma je TOZD RIG gradil proge po dolomitu na koti 150 in 130. Izdelali smo 60 m proge.

Gradbišče Laško

Na gradbišču Rudnika Laško je bilo po planogramu predvideno, da bomo izdelali v januarju in februarju 60 m raziskovalne proge na koti 196 in 30 m jaška v Liša polju. V navedenem obdobju je izdelane 87,4 m proge ter 31,5 jaška, tako da so planirani mesečni napredki doseženi, niso pa dosežene po pogodbi

predvidene storitve v jašku. Odstopanje znaša za 15%, pri izdelavi proge pa je pri povprečnem dnevnem napredku 1,74 m na dan predvidena storitev 0,21 m na del., dosežena le 0,176 m na del oziroma 83,8%.

V marcu so dela pri izdelavi jamskih objektov v jami Laško potekala normalno.

Franc Mlinar

Delo rudarjev iz Kanižarice v letu 1985

Delovni proces v rudniku se je odvijal skladno z zastavljenim letnim planom, in sicer:

- proizvodnja premoga,
- separiranje in odvoz premoga,
- izvajanje raziskovalnih del,
- izvajanje investicijskih del,
- gostinska enota

1. Proizvodnja premoga

S sprejetim letnim planom je bila predvidena proizvodnja 120.000 on, dosegli pa smo 126.600 ton. Po posameznih mesecih je bila proizvodnja in dosežena takole:

Obdobje	Plan v tonah	Doseženo v tonah	Izvršitev (indeks)
Januar	10.140	11.500	113,4
Februar	10.000	10.200	102,0
Marec	10.700	12.500	116,8
April	10.000	10.800	108,0
Maj	9.570	10.200	106,6
Junij	9.730	9.800	100,7
Julij	9.030	8.000	88,6
Avgust	9.890	9.800	99,1
September	10.130	10.130	105,6
Oktober	10.700	11.300	105,6
November	9.140	10.700	113,7
December	10.700	11.670	109,0
Leto 1985	120.000	126.600	105,5

Kot je razvidno iz tabele, je bila planirana proizvodnja presežena, vendar pa je bila nižja od leta 1984, ko smo nako-pali 131.300 ton.

Ob delovnih dneh smo proizvedli 115.170 ton, razliko 11.430 ton pa ob dela prostih dneh.

Storilnost v ton/dnino je bila planirana in dosežena takole:

Leto	Priprava	Odkop	Jama	Rudnik	TOZD
Doseženo 1984	3,19	7,60	2,24	1,54	1,30
Doseženo 1985	4,86	7,78	2,12	1,48	1,25
Plan 1985	4,30	7,80	2,15	1,30	1,25

Nižje dosežena jamska, rudniška in storitev TOZD napram letu 1984, nekatere pa tudi napram planu za leto 1985, izvirajo iz težav na proizvodnji, ki so se med letom pojavljale in negativno vplivale na proizvodnjo in storilnost.

Te težave so:

— Pojav vode ob južni prelomnici na K-35 m v količini 45 l/min. Posledica tega vdora vode je ustavitev raziskovalnih del v II. sloju iznad K-35 m, delna opustitev vpadnika K-35/-150 m, izdelava betonskih vodnih pregrad, oblaganje proge z lesom, glino in Efe pepelom. Sanacija je trajala vse do decembra, ko je

bilo delo v glavnem končano skladno s projektom.

— Odkopavanje premoga v stebrih nad starimi deli. Dokončno je bil odkopan premog okrog bunkerja št. 5. Stebri so bili majhni, premog zelo zdrobljen in so bile težave pri odkopavanju velike, zlasti še, ker je bil premog precej ojalovljen, kar je vplivalo tudi na kvaliteto. Steber premoga IV. sloja nad vpadnikom št. 6 je bil zdrobljen, mestoma pod večjim naklonom, tako da so bili pogoji za odkopavanje razmeroma neugodni. Premog je bil sicer dobre kvalitete, vendar je bilo veliko drobnih vrst.

— Ogrevanje premoga in sanacija premoga v stebri nad vpadnikom št. 6 in ob južni prelomnici, tako da je bilo za sanacijo tega opravljeno več dni, pa tudi materialni stroški so bili precejšnji.

— Zamrznitev cevovoda v glavnem izvoznem vpadniku zaradi zelo nizkih temperatur v zimskem obdobju.

— Pojavi vode na odkopu št. 14 v III. premoškem sloju ob južni prelomnici, kar je predstavljalo oviro za delo na odkopu.

— Večkratna likvidacija in zastavitev odkopov zaradi majhnih odkopnih polj in tektonskih porušitev slojev.

— Izredno slabi pogoji na pripravljalnih delih, zlasti v stebri nad vpadnikom št. 6 (zaradi kršljivosti premoga, bližine starih del in strme lege sloja).

— Močna tektonska porušenost slojev je zahtevala veliko predvrtavanja in stalno spreminjanje lege jamskih objektov bodisi po horizontali ali vertikalni in s tem v zvezi ogromnih prestavil jamske transportne mehanizacije.

— Pomanjkanje razne opreme in repromateriala, in sicer:

naglavnih svetilk (zlasti v prvi polovici leta),

jamskega lesa preko celega leta, tako da nimamo za zimo dovolj pripravljene-ga lesa, kar povzroča težave tudi pri proizvodnji v letu 1986,

veržnih dvigal, vpenjalnih naprav, sponk ločnega podporja, kablov, stikal itd.

— Izredno težki pogoji pri etažnem odkopavanju v predelu, kjer je bilo sanirano ogrevanje (prah, vročina, veliki pritiski, nevarnost zruškov).

— Požar v izvozni progi širokočelnega odkopa št. 5. Delo na odkopu ni bilo mogoče zaradi velike koncentracije CO in sanacije požara.

— Okvare na elektroinstalacijah, ki so povzročile precej zastojev, zlasti še okvare na visoki napetosti (dvakrat v jami in enkrat zunaj).

— V poletnih mesecih so bili izredno visoki izostanki, zlasti prekomerno je bilo koriščenje dopustov v sezoni (kolektivni dopusti v drugih DO, kjer so zaposlene žene rudarjev).

— Odkopavanje II. sloja v drugi polovici leta je bilo zelo oteženo zaradi velikih pritiskov (večkratni povzem prog, težka dostava reprodukcijskega materiala in moštva, porušenost sloja).

— Resna težava za normalno delo je bilo tudi pomanjkanje orodja in delovnih priprav. Vsi zaposleni ne posvečajo temu problemu dovolj pozornosti, in to od nabave orodja po količini in kvaliteti do delavca v jami, ki na orodje premalo pazi.

— Zastoji na transportni mehanizaciji zaradi premalo preventivnega vzdrževanja s strani ESS, zlasti pa zaradi zasutja omenjene mehanizacije. Strežniki transportne mehanizacije v več primerih niso v celoti izpolnili svojih rednih nalog, zaradi česar je prišlo do zasutja transporterjev in s tem do trganja verig.

— Vdor vode na K-150 iz vrtine v količini 150 l/min, kar bo vplivalo predvsem na stroške odkopavanja v bodoče.

— Istočasna izdelava objektov v premogu in jalovini, kar je povzročalo težave pri izvozu.

— Prekomerni izostanki, zlasti še neopravičeni.

Na premagovanje težav v jami je bistveno vplivalo v spomladanskih mesecih štiriizmensko delo pri odkopavanju stebra IV. sloja nad vpadnikom št. 6, tako da je bil najbolj kritični del glede požarov sorazmerno hitro odkopan, pridobljena pa je bila tudi primerna proizvodnja.

Pri odstranitvi naštetih težav se je večina članov kolektiva aktivno vključevala, zlasti pa še člani reševalne čete, tako da je bil izpad proizvodnje čim manjši.

— Za boljše in hitrejše delo v elektro strojni službi moramo urediti boljše poslovanje na relaciji skladišče — nabava, tako da bo vedno na razpolago zadostno število rezervnih delov in drugega materiala, ki se vsakodnevno uporablja, in da bo za vso opremo sproti pridobljena vsa potrebna dokumentacija.

— Dosledno naj se izvajajo delovni nalogi glede vzdrževanja električnih strojnih naprav v jami od rudarske službe (čiščenje močvirnikov, čiščenje transportnih poti, čiščenje vitlov, ravnanje s potezni napravami, pravilno ravnanje z vrtnimi strojčki in priključnimi električnimi kablji), s strani ESS pa kvalitetno montažo in redno vzdrževanje.

— Pospešiti je potrebno nabavo elektro opreme po investicijskem programu za raziskave in odpiranje Južnega polja in razširitev RTP 20/6 KV ter rekonstrukcijo visokonapetostnega omrežja v jami.

— Nujno potrebno je poostri delovno disciplino glede uporabe vlečnice v vpadniku št. 6 (pogonsko blokiranje daljinskega vklopa), uporabe signalov prepovedi za prehod po jami (rdeče luči), upoštevanje navodil za delo s transportnimi napravami in dela pri električnih kablji. S tem bi zmanjšali število zastojev, ki so zelo pogosti in istočasno na teh delih prihaja do pogostih poškodb delavcev in materialne škode.

— Doseči večji nivo vseh oblik vzdrževanja elektrostrojnih naprav v jami in zunaj, pri tekočem vzdrževanju in montaži pa dvigniti kvaliteto opravljenega dela.

— Izvršiti rekonstrukcijo naprav, ki so bistvenega pomena za transport, kot so: gumi trak št. 1, št. 4, št. 10 in vibratorski dodajalec.

— Predpisno urediti vsa presipna mesta in uvajati avtomatizacijo transporta.

Kljub naštetim težavam je bila proizvodnja in storilnost zadovoljiva, k čemu je pripomogel večji del članov kolektiva.

Separiranje in odvoz premoga

Celotna količina izkopanega premoga je bila klasirana, pri debelejših vrstah pa tudi odbrana jalovina. Poleg navedenega je bilo v okviru separacije opravljenih še več drugih del.

Ves proizveden in klasiran premog smo prepeljali bodisi na železniško postajo Črnomelj ali pa direktno k potrošnikom. Z lastnimi kamioni je bilo prepeljanih 116.680 ton premoga, ostalo, to je 9.920 ton, pa s tujimi vozili.

Iz navedenega je razvidno, da je bila celotna nakopana količina premoga tudi prodana.

Izvajanje raziskovalnih del

Raziskovalna dela so se izvajala v jami in zunaj.

Raziskovalna dela v jami

V bloku A Južnega polja so bile izvršene raziskave II. premoškega sloja. Izdelanih jebilo 717 m raziskovalnih prog in nadkopov. Večji del teh objektov je izdelanih v premogu, nekaj pa tudi v jalovini. Za natančnejšo določitev lege II. premoškega sloja pa smo izvrtali 1435 m raziskovalnih vrtin.

Rezultati raziskave II. sloja:

— debelina sloja 3—5 m,
— kurilnost 14,2 MJ/kg,

— II. sloj se nahaja v celotnem raziskanem območju,

— hribinski pritiski so večji kot v III. in IV. sloju,

— tektonika je zelo močna z velikimi zamiki sloja,

— sloj je neenakomerno debel (lečas-ta oblika).

Pri raziskovanju smo imeli največ težav zaradi večjih tektonskih zamikov, ki so onemogočili hitrejše in enostavnejše napredovanje. Raziskovalno vrtanje je v II. sloju dosti težje zaradi prisotnosti glinastih plasti. Kljub tem težavam lahko trdimo, da so bile raziskave II. sloja uspešne, saj smo že v letu 1985 odkopali 9.500 ton brez raziskovalnih prog II. premoškega sloja. Odkopavanje pa se bo nadaljevalo še skoraj vse naslednje leto.

Financiranje je bilo izvršeno iz sredstev naftnega dinarja, namenjenega za raziskave, deloma pa iz lastnih sredstev, namenjenih za raziskave.

Raziskovalna dela zunaj

V Južnem polju s površine je GZL izvrtal vrtino V 42/85, globine 352 m, in jo opremil kot piezometer. Vrtina je prevrtala premoški sloj, debeline 5 m, in je pozitivna.

Za ugotovitev hribin in njenih geomehanskih lastnosti v osi predvidenega vpadnika Severno polje je bilo izvrtanih 6 vrtin. Stiri krajše vrtine, skupne dolžine 185 m, je izvrtala vrtna skupina RRP Kanižarica, dve globoki vrtini (v 43/85 — 219 m, V 44/85 — 230 m) pa je izvrtal GZL. Geološko poročilo izdeluje Geološki zavod Ljubljana.

Spričo izredno tektonsko razgibane-ga bloka A Južnega polja in zaradi raziskave drobnih delov polja Kadunje bo nujno potrebno zagotoviti znatna sredstva za raziskave tudi v letu 1986.

Izvajanje investicijskih del

Investicijska dela so se izvajala v jami in zunaj.

Investicijska dela v jami

Nadaljevali smo z deli na izdelavi pomožnega črpališča na K-132 m.

Izdelani so bili sledeči objekti:

— vodozbirne proge	127 m,
— priključne proge	223 m
— sesalni jaški	13 m
— komore nad jaški	3 komore

Izdelava pomožnega črpališča je bila otežkočena zaradi izdelave nekaterih objektov v jalovini in starem delu, kar je povzročalo probleme pri izvozu jalovine. V poletnih mesecih pa smo morali dela začasno zaustaviti, ker nam je primanjkovalo delavcev, pa tudi finančna sredstva niso bila v celoti zagotovljena. Dela so bila opravljena v lastni režiji.

Za opremo črpališča še ni nabavljena vsa oprema (cevovod, TP, vitel itd.). Delo na črpališču je v zaostanku. Pogoj za prehod v blok C Južnega polja je dokončno urejeno črpališče. Zaradi tega je potrebno storiti vse, da bo izgotovljeno v najkrajšem času.

Za potrebe preboja iz bloka C Južnega polja so bile v letu 1985 izvršene štiri jamske raziskovalne vrtine (izvajalec Geološki zavod Ljubljana). Pri vrtanju so nastopale velike težave, ki pa so posledica težkih geoloških pogojev in neprimerne opremljenosti izvajalca vrtnih del. Težave nam je povzročala tudi vrtna JV-4 na K-150 m, iz katere je dne 8. 11. 1985 začela nekontrolirano iztekati voda v količini 300 l/min. Po odprtju vrtine in dodatni podgraditvi smerne proge K-150 se je situacija normalizirala.

Voda izteka iz vrtine po cevi v pomožno črpališče na K-115 v količini 130 l/min.

Dne 13. 3. 1985 je prišlo na investicijskem objektu »Smerna proga K-40 m« do nenadnega dotoka vode v količini 45 l/min. Po zapisniku strokovnega sestanka smo morali takoj pristopiti k obsežni sanaciji vseh dostopov do mesta izvira vode. Sanacijska dela so trajala devet mesecev, opravljenih pa je bilo 1338 dnin. Dela v zvezi s sanacijo še niso v celoti končana, ker še ni izdelan odkik od projekta, po katerem smo izvajali sanacijo tega vdora. Iz vdornega mesta izteka voda v količini 35 l/min v močvirnik K-95 m.

Porabljen material za sanacijo:

— cement	32 ton
— pesek	34 m ³
— hidrofilni pepel	144 m ³
— jamski les	27 m

- glina 127 m
- železne cevi 1117 kg.

Po izdelanih hidroloških vrtnah je bilo ugotovljeno, da je s primerno tehnologijo možen prehod iz bloka A preko vodonosnega bloka B v blok C Južnega polja, kjer se predvidevajo rezerve premoga za nekajletno proizvodnjo. Ta investicijska dela bi bilo nujno potrebno forsirati, da bi se zagotovila kontinuiteta proizvodnje v naslednjih letih.

Trenutno del ne izvajamo zaradi:

- nezagotovljenih finančnih sredstev,
- neizdelane projektne dokumentacije,
- neizgotovljenega pomožnega črpališča na K-132 m.

Investicijska dela zunaj

Zunaj so potekala gradbena dela pri razširitvi in rekonstrukciji RTP, in sicer:

— Gradbena dela in montažna dela rekonstrukcije razdelilne transformatorske postaje 20/6 KV je izvajal »GOK« Črnomelj.

— Zemeljska in betonska dela za kabelsko kanalizacijo za daljnovod 2 krat 20 KV je izdelal izvajalec »Obrtna zadruga Bela krajina«.

— V lastni režiji so bila izvršena zemeljska in betonska dela za polaganje visokonapetostnih kablov na področju RTP 20/6 do glavne ventilatorske postaje in po jamskih prostorih. Gradbena dela so končana, ni pa še v celoti položen kabel zunaj in po jamskih prostorih.

— Montažna dela v zvezi s kabelsko kanalizacijo in zračni vod je izvajal Elektro Novo mesto obrat Črnomelj.

Aneks št. 1 k IP »Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje Južnega polja v jami Kanižarica«

Ker je obstoječi investicijski program za izvedbo raziskav in odpiranje Južnega polja v zaključni fazi (sredstva so že skoraj v celoti porabljena, niso pa še izvršena vsa dela, ki so bila predvidena) je bilo potrebno za nadaljevanje vseh nedokončanih in še nedovršenih del zagotoviti potrebna sredstva in je bil v ta namen v letu 1985 izdelan aneks št. 1 k obstoječemu programu.

Osnovni vzroki za izdelavo aneksa so:

- sprememba cen (od leta 1980, ko je bil izdelan osnovni program pa do leta 1985),

- zaradi spremenjenega obsega rudarsko-gradbenih del, ki jih narekujejo spremenjene montangeološke prilike (pojav vodonosne prelomne cone sredi Južnega polja),

- zaradi spremenjenega in povečanega obsega del na zunanjih gradbenih objektih kot posledica nepopolne dokumentacije ob sprejemanju programa,

- zaradi preseženih in nepredvidenih del ter nabave opreme za črpališče na K-132 m in deponije premoga.

Aneks št. 1 je izdelan na osnovi novih spoznanj pri izvajanju rudarskih raziskav in odpiranju jame. V investicijskem programu je bila predvidena proizvodnja 150.000 ton letno, v aneksu pa je proizvodna kapaciteta 120.000 ton letno. Večje proizvodnje ni mogoče doseči,

ker so montan geološki pogoji izredno neugodni in ni mogoče uvesti predvidene težje odkopne mehanizacije.

Predračunska vrednost investicijskih vlaganj v osnovna in obratna sredstva po aneksu v primerjavi z IP:

Predračunska vrednost investicijskih vlaganj v osnovna in obratna sredstva po aneksu v primerjavi z IP:

	Predračunska vrednost po IP	Prekoračitve po aneksu	Nova predr. vrednost	% prekorač.
— gradbena dela zunaj	36.108	68.315	104.423	189
— rudarsko grad. dela	78.952	548.697	627.649	695
— domača oprema z mont.	102.302	159.163	261.465	156
— uvozna oprema z mont.	4.001	444	4.445	11
— ostali stroški	12.349	1.034	13.383	8
Skupaj za osnov. sredstva	233.712	777.653	1.011.365	333
Obratna sredstva	1.600	—	1.600	—
Ostal. potr. sredstva	5.000	—	5.000	—
SKUPAJ	240.312	777.653	1.017.965	324

Nova predračunska vrednost obravnavane investicije znaša 1.017.965,— din. Za financiranje prekoračitev so rudniku odobrena dodatno potrebna sredstva v višini 789.217.000,— din, in sicer v celoti združena energetska sredstva.

Dinamika porabe dodatnih sredstev po aneksu je naslednja:

- v letu 1986 572.226.000,— din
- v letu 1987 216.991.000,— din
- 789.217.000,— din

Zaključek investicijskih del pa je predviden za konec leta 1987.

Po aneksu je potrebno dokončati še naslednja dela:

- dokončati rekonstrukcijo RTP 20/6 KV in montažo vseh potrebnih kablov v jami in zunaj,

- zgraditi poslopje za namestitvev elektroagregata in skladišča goriva in maziva ter izvršiti montažo agregata,

- razširitev obstoječe kopalnice in garderobe za rudarje in nadzorno tehnično osebje,

- izgraditi deponijo za premog kapaciteta:

- 2.200 ton
- 7.600 ton,

- izdelati vse potrebne jamske komunikacije za prehod iz bloka A v blok C preko bloka B Južnega polja,

- nabaviti buldožer in nakladalec za deponijo premoga in jalovišča,

- nabaviti potrebno opremo za odvodnjavanje v črpališču na K-132 m,

- nabaviti vso potrebno elektro opremo za črpališče na K-132 m in za RTP 20/6 KV (transformatorji, kabli, kondenzatorski postroj),

- izvršitev montaže potrebne opreme

Aneks št. 1 je bil obravnavan in sprejet:

- delavski svet TOZD RRP Kanižarica, dne 25.11.1985,

- delavski svet DO RRPS, dne 27.11.1985,

- delavski svet SOZD REK EK, dne 27.11.1985,

- odbor za plan in razvoj ISEP, dne 20.12.1985,

- komisija za oceno investicij v SR Sloveniji, dne 29.1.1986.

Trenutno poteka delo v zvezi s sklenitvijo pogodb o investicijski naložbi in prijavi spremembe predračunske vrednosti na Službi družbenega knjigovodstva.

Dela na investicijah v letu 1986 ne potekajo v redu zlasti pri izdelavi jamskega hodnika iz bloka A v blok C Južnega polja zaradi dilem v zvezi z odvodnjavanjem oziroma zniževanjem nivoja talnice in nedokončane tehnične dokumentacije.

Gostinska enota

V okviru rudnika obratuje gostinska enota, predvsem za kolektiv, točilnica pa je odprtega tipa.

Delo v tej enoti je potekalo, kljub nekaterim kadrovskim težavam, dokaj normalno. V bodoče bomo stremeli za povečanjem prometa, pravočasnim usklajevanjem cen in čimboljšo strežbo.

Čeprav je bila proizvodnja po zaključku leta presežena za 6.600 ton ali 5,5% več od planske proizvodnje, kar je glede na omenjene težke pogoje odkopavanja in ostalo problematiko zelo ugodno, ugotavljamo, da se glavni razlogi negativnega poslovanja ponavljajo.

Zaradi tega je bil na zborih sprejet »Program ukrepov za odpravo motenj po zaključnem računu za 1985. leto« naslednje vsebine:

Vzroki za izgubo

Eden najpomembnejših vzrokov za motnje v poslovanju je izpad prihodka zaradi nedoseganja cen pri prodanem energetskem in komercialnem premogu. Za leto 1985 je bila v okviru

ovrednotene energetske bilance SRS in rebalansa določena cena za energetski premog v višini 713,81 din/GJ. Zaradi doseganja nižjega odstotka skupnega

prihodka v energetiki po ovrednoteni energetski bilanci v višini 78,36% je dosežena cena energetskega premoga 559,34 din/GJ.

	Ton 1	GJ 2	Din/GJ 3	Realizacija 4 = (2x3)
dosežena cena	50.897	534.669	559,34	299.062.187
ob 100 % realizaciji	50.897	534.669	713,81	381.652.070
Razlika — izpad			154,47	82.589.883

Če bi dosegli 100% realizacijo cene energetskega premoga, bi s prikazano razliko v realizaciji lahko izkazali poslovni uspeh brez ustvarjenih motenj, saj bi pri tem tudi likvidnostna situacija bila boljša.

Pri komercialnih vrstah premoga je bila dvakrat povečana cena med letom 1985, kar znaša povprečno povečanje za 34% od začetka cene v letu 1985. Glede na povprečno ceno 1984 pa je poprečna cena komercialnega premoga povečana za 63%. Če vzamemo za primerjavo povečanje cen reprodukcijskih materialov in druge stroške, ki so se povečali za 92,7%, bi s povečanjem cen komercialnega premoga 317,45 din/GJ (povprečje za 1984) za 92,7%, dobili potrebno ceno 609,5 din/GJ, kar pomeni, da bi morala biti cena komercialnega premoga že povišana na 610,00 din/GJ s 1.1.1985 in ne šele od 19.7.1985 dalje.

Realizacija pritej cen bi bila 650.558.900.— din

dejanska realizacija komerc. premoga 552.264.383.— din izpad na komerc. premogu 92.294.517.— din

Izpad prihodka na komercialnem premogu s pravočasnim določanjem cen in s tem še boljšo likvidnostno situacijo bi lahko nemoteno poslovali in si formirali celo potrebne sklade.

Velik vpliv na slab uspeh ima tudi velika zamuda pri odpiralno—raziskovalnih delih Južnega polja. Po investicijskem programu smo že odprli en del Južnega polja, vendar nam je za nadaljnja dela zmanjkalo sredstev, posebej za črpalnice. Zaradi varnosti dela v Južnem polju smo dela nadaljevali in s tem angažirali sredstva iz proizvodnje, kar je prav tako bremenilo likvidnostno situacijo TOZD.

Pomemben vzrok za slabši uspeh v letu 1985 je tudi poslabšanje asortimana in njegove kvalitete. Na to je vplivalo v glavnem poslabšanje montageoloških pogojev (odkopavanje med starimi deli, ob prelomnicah itd.).

Velik vpliv na stroške smo imeli tudi na sanacijah občasnih požarov zaradi samovžiga premoga in vodnih vdorih na K—35,5 m in K—150 m, kjer je porabljeno veliko neproduktivnih dni.

Storilnosti so se v celoti tudi poslabšale kot posledica oddaljenosti delovišč, razdrobljenosti delovišč, odkopavanja med starimi deli, razgibane tekto-

nike slojev, jalovih vložkov, pritiskov v II. premoškem sloju. Slaba storilnost je seveda vplivala na poslovni uspeh.

Ukrepi za odpravo vzrokov motenj za zagotovitev uspešnega poslovanja

Ukrepi v DO-RRPS in SOZD-REK-EK Trbovlje

V okviru republike in zveze urediti take cene energetskega in komercialnega premoga, da bo možno nemoteno poslovati vsaj na nivoju enostavne reprodukcije.

Z ozirom na predhodno obrazložitev je procent povečanja cen premoga premajhen gledano na inflacijo in pogoje rudarjenja v jamah SRS.

Odgovorni: Strokovne službe DO in SOZD-REK-EK Trbovlje.

Rok: takoj.

V okviru nove organiziranosti SOZD-REK-EK Trbovlje in DO-RRPS je potrebno izdelati take programe dela na DS-SS in strokovne službe, ki bodo temeljili na pravi svobodni menjavi dela brez podvajanja del.

Odgovorni: Strokovne službe DO-RRPS in SOZD-REK-EK Trbovlje.

Rok: stalno.

Dograditi samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih in pravilnik o normativih za določanje internih cen v SOZD in DO, tako da bo stimulativen in da bo temeljil na realnih podatkih.

Odgovorni: Komisija za izdelavo SAS pri SOZD-REK-EK Trbovlje.

Rok: prvo polletje 1986.

Ukrepi v TOZD Rudnik rjavega premoga Kanižarica

Potrebno je dosegati in presegati z delovnim načrtom planirano proizvodnjo in učinke do konca tekočega leta.

Pri tem je potrebno:

- dosledno izvajati dela po ciklusih, ki jih zahteva odkopna metoda,
- pravilno in kvalitetno izvajati dela na pripravah,
- redno dostaviti reprodukcijski material na vsa delovišča,
- preventivno in dosledno vzdrževati jamsko mehanizacijo.

Odgovorni: Nadzorno-tehnično osebje.

Rok: takoj in stalno.

Občutno zmanjšati porabo potrebne- ga materiala in opreme:

— porabo razstreliva na odkopih in zlasti na pripravi, predvsem zaradi zmanjšanja stroškov in posebej pridobiti na kvaliteti premoga, predvsem na debelih vrstah. K temu pristopiti strokovno in redno izvajati kontrolo.

— Veliko pozornost posvečati uporabi kablov, jih redno umikati pri odstreljevanju na varno oddaljenost.

— Tudi TH — podporje, ki predstavlja največji materialni strošek, je treba večkrat uporabljati, zato ga je potrebno vsega izropati in ponovno ravnati.

— Prav tako je potrebno zmanjšati porabo lesa s koriščenjem odpadne pločevine, korit itd.

Odgovorni: Strokovno-tehnično osebje TOZD.

Rok: takoj in stalno.

Večjo pozornost posvetiti čuvanju drobnega inventarja in orodja za delo (sekire, žage, razni ključji, dvigala itd.).

Ravno tako posvetiti večjo pozornost pri ravnanju s strojno in elektro opremo, posebej z vrtnimi strojčki, transporterji, vozički za transport in drugo.

Odgovorni: Tehnični vodja jame in vodja elektro strojne službe.

Rok: Takoj in stalno.

Veliko postavko pri materialnih stroških danes predstavlja osebna zaščita, zato je potrebno pri izdaji novih osebnih zaščitnih sredstvih vršiti zamenjavo starega z novim ter voditi strogo evidenco glede na normative. V pralnici redno vzdrževati stara oblačila.

Odgovorni: Vodja SVD.

Rok: Takoj in stalno.

Za povečanje proizvodnje in storilnosti je potrebno:

- maksimalno izkoristiti delovni čas,
- ukiniti nadurno delo, ki ni neposredno vezano na proizvodnjo,
- sproti in stalno reševati vse kršitve delovne discipline,
- spremljati izostanke,
- izvajati kontrolo bolniških izostankov,

— odobravati dopuste le po planu in pravilniku,

— redno dopolnjevati stalež zaposlenih, kar posebej velja za jame;

— izboljšati kvalifikacijsko strukturo delavcev v jami z intenzivnim šolanjem delavcev v sodelovanju z RŠC—Trbovlje in strokovnimi delavci TOZD-a.

Odgovorni: Vodilni delavci TOZD in vodje delovnih enot.

Rok: Takoj in stalno.

Potrebno je izboljšati nabavo rezervnih delov, reprodukcijskega materiala, orodja, priprav za delo in opreme v zmernih količinah, da ne bi prihajalo do zastojev pri delu.

Potrebno je pravočasno planirati in po planu nabavljati.

Odgovorni: Tehnični vodja TOZD, vodja komercialne, tehnični vodja jame in vodja ESS.

Rok: Izvajati stalno.

Potrebno je zmanjšati porabo pogonskega goriva z racionalno porabo in z or-

ganiziranjem prevoza tovara pri kamionskih prevozih tudi v obratni smeri. Poskrbeti za boljši izkoristek vozniških kapacitet v avtoparku.

Odgovorni: Vodja komercialne in vodja avtoparka.

Rok: Takoj in stalno.

Aneks k invest. programu za odpiranje Južnega polja je izdelan in odobren 31.1.1986 pri Republiški komisiji za oceno investicij z novo predračunsko vrednostjo 1.017.965.000 din. Po sklenitvi pogodbe z LB in odobritvi SDK Črnomoj je v marcu 1986 potrebno intenzivno začeti z izvajanjem investicijskih del po programu.

Odgovorni: direktor, tehnični vodja rudnika

Rok: prvo tromesečje 1986

Z doseganjem planirane proizvodnje in storilnosti, štednjo materiala, energije itd., urejenimi cenami premoga in doslednim izvajanjem ukrepov po sprejetem programu bi moralo biti poslovanje v letu 1986 boljše.

V. B.

Problematika izvajanja rudarsko investicijskih del v ZR Nemčiji

Pri izvajanju rudarsko—investicijskih del na področju ZR Nemčije je delovna organizacija Rudarsko gradbena dejavnost angažirana že osemnajsto leto. Ne bi analizirala prehojene poti a je potrebno naglasiti, da so doseženi pozitivni rezultati tudi s tehniškega aspekta. Hitro obvladovanje tehnologije izvajanja vseh vrst rudarskih del v različnih pogojih in montan—geoloških preizkušnjah je obdržalo našo prisotnost na tržišču in upam, da bomo to prisotnost tudi obdržali. Že nekaj časa se pogovarjamo o prehodu na višjo obliko sodelovanja v izvajanju del po enoti mere, za kar je potrebno dobro poznati tehnologijo izvajanja del.

Kot poseben pogoj je potrebno zagotoviti odgovorni tehnični kader in to: kvalificirane delavce, ki dobro poznajo svoje delo, nadzor—tehnično osebje in strokovne delavce za vodenje in kontaktiranje z nosilcem posla, v tem primeru z inozemskim partnerjem.

Če bo potrebno, da se postopoma izključno preide na sistem dogovarjanja in sklepanja pogodb po enoti mere, potem moramo biti pripravljeni, da nase prevzamemo riziko.

Pri sedanji analizi našega kadra, ki nam je na razpolago, smo ugotovili, da je v pogledu kvalifikacijske strukture zadovoljiv do nivoja predelavca.

Kritična je situacija pri nadzornem kadru, kjer razpolagamo z minimalnim številom delavcev. Tudi starostna struktura naših delavcev ni povsem zadovoljiva in bo čez nekaj let že kritična.

V novembru lanskega leta je prišlo do sprememb v odnosu RAG—a (Ruhrkohle AG) in izvajalcev oziroma podizvajalcev, kar je pripeljalo do spremembe stališča tudi naših inozemskih partnerjev do načina dela z nami. Za višjo obliko sodelovanja nekateri partnerji niso zainteresirani, ker bi bilo najprej potrebno koncentrirati gradbišča.

Vse več pozornosti moramo posvečati elementom nemške zakonitosti.

In kakšno je stanje v zvezi s konjunkturo naših del v ZRN?

Ocena predvidene realizacije za leto 1986 je, da bo prišlo do manjšega zmanjšanja pri obeh partnerjih, s katerima naša delovna organizacija sodeluje. Konec leta zaključujemo dela po dveh

pogodbah in ti delavci, ki jih je okoli 40, bodo prerazporejeni v domovino. Splošno razpoloženje do dela tujcev je vezano tudi za predvoilno kompanjo v ZR Nemčiji.

Naša največja konkurenca na nemškem tržišču so trenutno Poljaki in Čehi, ki opravljajo svoje storitve z nižjimi cenami.

Vedno bolj so prisotni tudi pritiski nekaterih partnerjev na cene. Oba naša partnerja sta v lanskem letu firma Frölich Klüpfel in v začetku tega leta firma Deilmann—Haniel zahteva razgovore za spremembo cen pri izvajanju rudarsko gradbenih del. Udeležba firme za prenočišče delavcev je ravno tako zmanjšana.

Zahtevki za znižanje cene so predvsem zaradi znižanega prispevka, ki so ga nemške firme prejemale za gradnjo in razvoj rudarstva. Ta dodatek se je znižal s 14% na 8%.

V zadnjem času je prišlo do nezadovoljstva v pogledu določenih informacij radia Köln, ki seznanjajo delavce z nekaterimi spremembami izplačila osebnega dohodka 30% v dinarjih.

Prav tako povzroča določeno nezadovoljstvo novi zakon v SR Srbiji glede obdavčenja delavcev, ki delajo v tujini.

Ne smemo zanemariti težko situacijo detašmana v ZRN, v kateri se je firma

Thyssen odločila, da s 31.3.1986 prekine vse delne pogodbe z našimi jugoslovanskimi predstavniki. To so Rudis Trbovlje, Inex Beograd in Tehnoxrad Tuzla.

V Geološko rudarski grupaciji smo bili seznanjeni z odločitvami firme Thyssen.

V okviru grupacije so bila zavzeta stališča in sklepi za spoštovanje dogovorjenih principov.

Kljub razgovorom v Beogradu in Mülcheimu je firma Thyssen prekinila vse pogodbe. Tako so delovne organizacije, ki so izvajale dela preko Poslovnega združenja RUDIS kot so RGP Vrdnik, Zeleni vrh Svrlijig in Geološki zavod iz Ljubljane pri tej firmi zaključili z deli.

V razgovorih s predstavniki firme Frölich Klüpfel in Deilmann—Haniel, ki smo jih imeli v marcu, so nam povedali, da se predvideva v letu 1986 minimalno zmanjšanje obsega del. Potrebno bo delavce, ki so veliko v bolniškem staležu poslati na zdravljenje v domovino.

Tudi v letošnjem letu bomo nadaljevali z akcijo, da bi delavce, ki so zboleli oziroma odšli v Jugoslavijo iz osebnih razlogov, le uspeli nadomestiti in pre-razporediti na začasno delo v tujino nove delavce.

Koliko nam bo to uspelo, je seveda odvisno od uradov za delo in nemške politike do detašmana.

Ivanka Škrinar

Predvidena tehnologija čiščenja dimnih plinov pri izgradnji TE-TO

Zaradi vse večjega obremenjevanja ozračja z emisijo škodljivih snovi, predvsem na področju Zasavja, je pri izgradnji nove TE — TO predvidena postavitev čistilne naprave za izločanje žveplovega dioksida iz dimnih plinov.

V izdelavi je idejni projekt, ki naj bi alternativno obdelal problem zmanjšanja emisije žveplovega dioksida iz TE — TO. Izdeluje ga IBE iz Ljubljane in je po interni reviziji že v zaključni fazi.

Kot osnova za projektiranje je služila investicijska dokumentacija za TE — TO, dopolnjena z novjšimi analizami premo-

ga, rezultati študij o varstvu zraka v Zasavju, ki jih je izdelal HMZ SRS. Ugotovitve študij so predvsem naslednje:

— predvidena gradnja TE — TO z uvedbo daljinskega ogrevanja v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju bi v teh krajih bistveno pripomogla k izboljšanju kakovosti zraka. Koncentracije SO₂ bi dosegli v Trbovljah okoli 20%, v Zagorju in Hrastniku pa 50% sedanjih vrednosti.

— Brez dopolnilnih ukrepov za zmanjšanje emisije bi s TE — TO poslabšali stanje ozračja v višjih predelih Zasavja, pred-

vsem bi bila bolj kot doslej ogrožena vegetacija.

— Dograditi je potrebno avtomatsko alarmni merilni sistem ter pripraviti tehnične in druge možnosti za občasno zmanjšanje emisije SO_2 .

— Potrebno je temeljito proučiti vse učinke zmanjšanja emisije SO_2 , tudi zaradi zmanjšanja izstopne temperature dimnih plinov.

— Nujnost čiščenja dimnih plinov TE — TO pokaže tabela emisije SO_2 v Zaslavu v t SO_2 / h.

Vir emisije	Po uvedbi daljinskega ogrevanja iz TE — TO		
	Sedanje stanje.	brez izločanja SO_2	z izločanjem SO_2 (90%)
Dimniki			
8 — 50 m	2,1	0,4	0,4
Dimnik TET	6,1	16,4	7,0

Delež čiščenja dimnih plinov je v idejnem projektu izbran 90% SO_2 iz dimnih plinov na osnovi tehnoloških možnosti, predpisov in normativov, ki veljajo v industrijsko razvitih državah. Naša zakonodaja še ni ustrezno rešila tega problema, tako da stopnja čiščenja ni predpisana.

TEHNOLOGIJA

V svetu je poznana cela vrsta postopkov za izločanje SO_2 iz dimnih plinov in jih lahko razdelimo v tri osnovne skupine:

- aditivni postopek,
- mokri postopek,
- suhi postopek.

Najbolj je razširjena uporaba postopkov, ki bazirajo na vezavi žveplovega dioksida s kalcijevim oksidom (CaO) in sicer z mokrim ali suhim postopkom.

Izbor tehnologije za TE — TO bo temeljil na sledečih kriterijih:

- kvaliteti premoga
- transportnih pogojih,
- geohidroloških značilnostih lokacije,
- meteorologiji in kakovosti zraka,
- uporabnosti končnega produkta,
- možnosti deponiranja končnega produkta,
- faktorjih lokacije (prostor, surovine, produkti),
- zanesljivosti,
- stroških,
- vplivu na obratovanje bloka.

Na osnovi teh kriterijev je v idejnem projektu dana prednost postopku, ki temelji na vezavi SO_2 s kalcijevimi spojinami, pri katerih se končni produkti ustrezno deponirajo. S tem postopkom je možno doseči 90% stopnjo čiščenja.

Primerjava med suhim in mokrim postopkom:

Suhi postopek:

Dimni plini se očistijo na predfiltru, kjer se izloči 90% letečega pepela. Zatem vstopajo v absorber, kjer se z razpršilnim sušenjem apnenega mleka v dimne pline izvrši absorpcija SO_2 . Tu gre za istočasni prenos toplote in snovi med kapljicami raztopine in dimnimi plini. Kalcijev sulfat in sulfat, ki nastajata v kemični reakciji, se izločata iz dimnih plinov v E — filtru s preostalim letečim pepelom. Dimni plini se pred vstopom v dimnik dogrevajo v parnem grelniku.

Apno se iz silosa transportira v pripravo apnenega mleka, kjer se ustvari suспенzija in se preko napajalnega rezervoarja dozira v rotacijski razprševalnik absorberja. Suhi produkt v obliki prahu kalcijevega sulfata in sulfata se izloča delno že na dnu absorberja, v glavnini pa v E — filtru. Del produkta se za povečanje izkoriščenosti vrača v proces, ostali, končni produkt, pa se skladišči v silosu in transportira na ustrezno deponijo.

Mokri postopek

Pred vstopom v absorber se leteči pepel odstrani v E — filtru do najmanjše mo-

žne mere. Dimni plini se nato v regenerativnem grelniku ohladijo na cca 90°C . V absorberju poteka prenos toplote in snovi med kapljicami suspenzije in dimnimi plini. Na izstopu iz absorberja so očiščeni dimni plini nasičeno vlažni in ohlajeni na 50°C , zato se pred vstopom v dimnik dogrevajo.

Iz apnenca se v rezervoarju pripravi suspenzija, s katero vzdržujemo konstanten nivo tekočine na dnu absorberja. Posebna črpalka cirkulira suspenzijo skozi sklop šob in jo razprši v dimne pline. Kapljice po reakciji padajo v suspenzijo na dnu reaktorja. V suspenzijo se vpihava zrak za oksidacijo sulfita v sulfat. Del suspenzije z dna odteka v usedalnik. Gošča iz usedalnika se filtrira in na izstopu dobimo sadro z 10% vode. Del prelivne vode iz usedalnika se vrača v proces, en del pa preko čistilne naprave kot odpadna voda.

Primerjalna tabela količin za suhi in mokri postopek izločanja SO_2

Naslednja primerjalna tabela suhega in mokrega postopka podaja najpomembnejše veličine za TE — TO. Izdelana je na osnovi informativnih ponudb.

Veličina	Enota	Mokri postopek	Suhi postopek	Opomba
1. Stopnja izločanja SO_2	%	90	90	(1)
2. Vstopna surovina	—	CaCO_3	Ca(OH)_2	
— poraba	t/h	14,7	12,6	
— poraba	t/a	73500	63000	
3. Poraba vode	—			
— čista	m^3/h	40 (ocena)	36,2	(2)
4. Električna moč	—			
— stalno	kW	3.390	1.300	
— občasno	kW	260	—	
5. Končni produkt	—			
— količina	t/h	26	suha mešanica sulfita in sulfata (3:1) produkt 21	
	t/a	130.000	pepel (10%) 6	
6. Odpadne vode	t/h	8 (ocena)	135.000	(3)
7. Temp. dim. plinov	—			
— vstop	$^\circ\text{C}$	160	160	
— vstop v absorber	$^\circ\text{C}$	90	160	
— izstop iz absorberja	$^\circ\text{C}$	50	67	
8. Kvaliteta dimnih plinov	—			
— izstop iz absorberja		nasičeno vlažni	suh	

Pri tehnologiji ni bistvene prednosti enega in drugega postopka, zato se bo ob razpisu in konkretnih ponudbah na osnovi določenih kriterijev izbral ustrezen postopek.

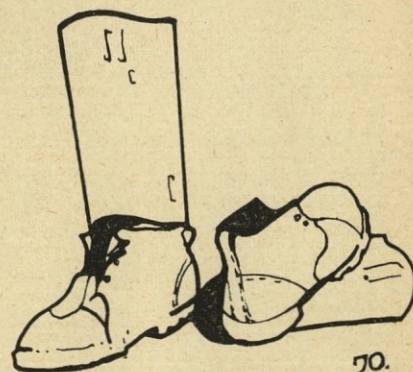
Pri raziskavi surovin je bilo ugotovljeno, da je v bližnji okolici na razpolago dovolj surovin na osnovi CaO (apno, apnenec) za izbrane tehnologije izločanja SO_2 iz dimnih plinov. V idejnem projektu tudi še ni dokončno rešen vpliv naprav na okolje, vendar so podane zahteve, da se predvsem deponiranje končnih produktov uredi v skladu z vsemi predpisi.

Ocena investicijskih stroškov

Pri izdelavi idejnega projekta se računa ocena investicijskih stroškov v višini 20 — 30% celotne investicije energetskega objekta. Te splošne podatke smo potem podkrepili z informativnimi ponudbami za mokri in suhi postopek. IBE pa mora pred dokončno verifikacijo idejnega projekta te ponudbe ažurirati in oceniti tudi obratovalne stroške za posamezne tehnologije.

Tabela informativnih ponudb:

Vrsta postopka	Procent čiščenja SO ₂	
	70	90
Mokri postopek (WAGNER — BIRO)		+ 590.148.000,— din 421.830.000 ASch
Suhi postopek (NIRO ATOMIZER)	52.000.000 DM	75.000.000 DM
		Miloš VENGUST

Dokončanje gradnje plinsko-parne elektrarne Trbovlje

Savske elektrarne so sporazumno s TE Trbovlje in dobaviteljem plinsko — parne elektrarne Trbovlje Westinghouse — ACEC soglasno prekinile pogodbo o izgradnji PPE Trbovlje dne 15.8.1977, ko sta bila zgrajena oba plinska agregata z močjo po 31 MW z dnevnima rezervoarjema goriva po 100 m³, ki omogočata osem urno neprekinjeno obratovanje. Prekinitev pogodbe je podana v amandmaju št. 1, ki je sestavni del osnovne pogodbe z dne 22.8.1974, v katero je bila vključena dobava NE Krško, PPE Trbovlje in PPE Jertovec. Po tem amandmaju je TE Trbovlje prevzela izgradnjo oljnega gospodarstva z obema glavnima rezervoarjema goriva po 10.000 m³, ki omogočata 800-uro neprekinjeno obratovanje obeh agregatov. Dobavitelj Westinghouse ACEC pa se je obvezal izpeljati pregled plinskih turbin in izvesti vsa potrebna popravila, da bi se odpravile nedopustno visoke vibracije in temperature okolnih prostorov plinskih turbin. Pri tem je dobavitelj prevzel tudi strokovni nadzor izgradnje oljnega gospodarstva skupno s funkcionalno garancijo za pravilno delovanje celotnega sistema kombinirane plinskoparne elektrarne. TE Trbovlje je z upoštevanjem izredno zahtevnih pogojev Inštituta za metalne konstrukcije Ljubljana, ko so se morale celo zamenjati že dobavljene pločevine kvalitete CO 361 s pločevino kvalitete CO 362, dogradila te rezervoarje do 5.12.1979. S tem je TE Trbovlje izčrpala razpoložljiva finančna sredstva in je zato že v septembru 1979 izdelala aneks 3 k investicijskemu programu izgradnje PPE Trbovlje. Ta aneks je za dovršitev vseh del zahteval skupno 109 milijonov din. Revizijska obravnava, dne 7.2.1980, pa je zahtevala, da se aneks dopolni s podrobnejšo specifikacijo vseh del, ki jih je treba izpeljati, da bi bila PPE Trbovlje dograjena, kot to zahteva osnovni investicijski program. Investitor je dopolnjeni aneks 3, ki ga je izdelal IBE Ljubljana pod številko 2191/2 — 6 v aprilu 1981, predložil revizijski komisiji dne 2.6.1981. Revizijska razpra-

va je ugotovila, da je potrebno poglobljeno ovrednotenje stroškov nostrifikacije tehnične dokumentacije in stroškov izdelave obratovalnih in vzdrževalnih navodil ter izdelave pregleda strukture financiranja. Zahtevane dopolnitve je revizijska komisija dne 15.1.1982 preverila in ugotovila, da je tako dopolnjeni aneks 3 sprejemljiv. Predlagala je, da se pravočasno zagotovijo v tem aneksu podana potrebna finančna sredstva v višini:

150.269.000,— din iz energetskih sredstev,

31.879.000,— din iz inozemskih kreditov, torej skupaj 182.148.000,— din. Ta dopolnjeni aneks 3 je na zahtevo investitorja noveliral IBE v januarju 1985, pri čemer je za dogradnjo oljnega gospodarstva upoštevana tričetrtinska finančna udeležba Zavoda za rezerve SRS, izpuščena pa sta: kemijska priprava vode, ker za sedanjno vlogo minutne in urne rezerve PPE zadošča obstoječa kemijska priprava vode, in kabelski most za povezavo z obstoječim 11 p kV stikališčem, ker je ta medtem že zgrajen za obstoječe postroje TET 1. Tako znaša vsota, ki je potrebna za dograditev oljnega gospodarstva, po cenah z 31.12.1984 292.029.000,— din s trajanjem dogradnje enega leta.

Novelirani aneks 3 kljub naporom investitorja, ki jih je še posebej sprožila pozitivna recenzija elaborata o sodobni namembnosti plinsko parnih elektrarn v elektroenergetskem sistemu (EES) Slovenije, še ni revidiran. Medtem je investitor pri IBE-u sprožil postopek za ažuriranje cen na 31.12.1985. Po tem noveliranju aneksa 3 so možnosti realizacije večje, saj je DS SOZD EGS sprejel dne 25.4.1986 sklep, da se dokončanje PPR vključi v srednjeročne planske dokumente EGS in ISEP za obdobje 1986—1990.

Po amandmaju k osnovni pogodbi o dobavi PPE Trbovlje je Westinghouse popravil plinsko turbino agregata 1 v svoji matični tovarni v Houstonu, ZDA, pri čemer je Westinghouse prevzel vse svoje stroške, zavarovalnica investitorja pa stroške demontaže, montaže in transpor-

ta. Tako je Westinghouse s tem popravilom končno 6 let po podpisu pogodbe dne 12.3.1980 potrdil, da je plinski agregat 1 sposoben za redno obratovanje vključno z daljinskim upravljanjem. Po osnovni pogodbi pa bi Westinghouse — ACEC moral usposobiti oba plinska agregata najpozneje do 6.12.1975. Westinghouse je popravil tudi plinsko turbino agregata 2 v svoji matični tovarni v Houstonu, in ko jo je dne 7.1.1981 dajal v prvo obratovanje, je povzročil težko havarijo, v kateri je zgorel turbogenerator.

Westinghouse je soglašal, da se popravi lo generatorja zaupa domači tovarni R. Končar, vendar ob sodelovanju ACEC-a, ki je član njegovega evropskega koncerna. Zaradi nerešene finančne soudeležbe Westinghouse-a pri popravilu generatorja je investitor dne 30.9.1983 preko Rudisa sklenil pogodbo za popravilo v znesku 76.498.250,— din v času 24 mesecev, kar je preračunano po tečaju 1 \$ je din 108.8575811 na dan havarije znaša skupno 707.737,— US \$. Pri tem je Zavarovalni zavod Triglav pripravljen pokriti dve tretjini, medtem ko bi Westinghouse moral prispevati eno tretjino, kar znaša 234.245,— \$. Investitor je o tej delitvi stroškov popravila obvestil Westinghouse s poglobljenim tolmačenjem predložene delitve v svoji knjigi z naslovom:

“OPEN LETTERS with the Summary on the Final Report on the Supplier's Responsibility for the Heavy Accident of the Unit 2 of the Gas—steam Power Plant Trbovlje.” od 31.1.1985.

Westinghouse je to knjigo sprejel, vendar svojo udeležbo pri pokritju stroškov popravila zavrača s trditvijo, da popravilo ne more biti enakovredno novemu turbogeneratorju, ki ga je ponujal za 1.350.000,— \$. Pri tem se Westinghouse še posebej boji uporabe starega rotor-skega telesa, ker smatra, da ga je havarija toliko poškodovala, da ne more biti enakovredno novemu.

Toda tovarna R. Končar je z vsemi potrebnimi preverjanji ugotovila, da je rotorsko telo uporabno in enakovredno novemu, tako da investitor pripravlja ažurira-

Stojan Batič: Elektra, 1984

nje svoje zadnje knjige s predlogom o delitvi stroškov popravila, upoštevajoč smernice 11. sestanka jugoslovansko — ameriškega gospodarskega sveta, ki je bil na Bledu v času od 9. do 16.6.1985. Popravilo generatorja po sedanjem stanju posameznih delovnih faz bo zaključeno v prvi polovici leta 1986 in bo pri stavljanju v obratovanje plinskega agregata 2 s popravljenim generatorjem sodeloval Westinghouse po svojih pogodbenih obvezah iz amandmaja, da bi usposobil še ta agregat za trajno redno obratovanje, kot je to izpeljal na agregatu 1.

Elaborat Elektroinštituta Milan Vidmar "Sodobna namembnost plinsko parnih elektrarn v EES Slovenije", ki je bil pozitivno recenziran 25.4.1985, ugotavlja, da je potrebno usposobiti PPE Trbovlje kot minutno in urno rezervno EES Slovenije. Zato je potrebno izpeljati revizijo noveliranega aneksa 3 investicijskega programa PPE Trbovlje in ga po predlogih revizijske komisije realizirati ter zaključiti popravilo havariranega turbogeneratorja in s sodelovanjem Westinghouse-a izvesti stavljanje plinskega agregata 2 s popravljenim turbogeneratorjem v redno obratovanje ob razdelitvi stroškov popravila.

Drago NUČIČ

Nove cene premoga in elektrike

Zvezni izvršni svet je sprejel 31. marca letos odlok o najvišji ravni cen premoga in električne energije.

Na temelju teh dveh odlokov, ki sta stopila v veljavo 1. aprila 1986, organizacije združenega dela, ki pridobivajo premog, to so premogovniki, smejo ob sprejetih prodajnih pogojih povečati dotedanje cene premoga do 17%. To pa se ne nanaša na dobavo premoga termoelektrarnam na podlagi samoupravnih sporazumov, s katerimi se na temelju zakona o sistemu družbene kontrole cen trajanje določa ustvarjanje skupnega prihodka oziroma elementi za oblikovanje cen. Znano je, da so nove cene vseh vrst premoga za industrijo in široko porabo v našem kombinatu stopile v veljavo 3. aprila 1986. Vsi kupci premoga so bili o tem posebej seznanjeni.

Za isti odstotek, to je za 17%, smejo povečati cene ob sedanjih prodajnih pogojih in tarifnih postavkah, ki so veljale na dan objave odloka, tudi elektrogospodarske organizacije, ki pridobivajo in prenašajo električno energijo in elektrogospodarske organizacije za distribucijo električne energije. Glede na to, da je na področju Slovenije prišlo v tem pogledu do določene spremembe, ko je bila po sklepu delavskega sveta sozd EGS in Skupščine ISEP podaljšana

veljavnost cen po zimski tarifi, te zimske tarife pa so namreč višje od letnih, je Jakob Piskernik, predsednik Republiškega komiteja za energetiko, 3.4. zagotovil, da ni nobene potrebe, da bi elektriko takoj podražili za 17%, ker so bile motnje pri poslovanju v elektrogospodarstvu deloma odpravljene s podaljšanjem veljavnosti cen elektrike po zimski tarifi. Zaenkrat torej v Sloveniji podražitve elektrike ne bodo upoštevali.

Hkrati je Zvezni izvršni svet sprejel tudi odlok o najvišji ravni cen zemeljskega plina. Po tem odloku je določeno, da lahko z veljavnostjo od 1.4. dalje znaša najvišja cena 24,8145 din za en Sm³ toplotne vrednosti 33.338,35 KJ pri temperaturi 288,15 K in tlaku 1,01325 bara. Ta cena velja franko eksploatacijsko polje ob sedanjih prodajnih pogojih in tarifnih postavkah, ki so veljale na dan uveljavitve tega odloka.

(tl)

Strokovna skupina za izdelavo delovnega osnutka razvida del in nalog je končala z delom

Da bi pospešili izdelavo pravilnikov o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke, je bila imenovana strokovna skupina za izdelavo delovnega osnutka razvida del in nalog. Ta osnutek je osnova za izdelavo imenovanih pravilnikov v SOZD REK EK Trbovlje.

Skupina je imela pri svojem delu najprej prostorske težave, ki smo jih rešili tako, da smo dobili ustrezne prostore v domu rudarjev na Partizanskem vrhu. Tako je skupina lahko nemoteno delala kontinuirano ves dan. Po vsem tem pa so nastopile nove težave, predvsem subjektivnega značaja. TOZD in DS SS nam niso dostavile željenega gradiva, kljub večkratni pismeni urgenci. To pa je skupini oteževalo delo pri usklajevanju del in nalog v SOZD REK EK Trbovlje.

Pri svojem delu je skupina ugotovila, da dela in naloge niso skladne z mikroorganizacijsko shemo TOZD in DS SS, kakor tudi ne s sprejetimi statuti posameznih TOZD in DS SS. Prav ti navedeni vzroki so pogojevali, da se je za nekatera dela in naloge, ki se duplirajo in celo ponavljajo trikrat, zahtevala višja stopnja zahtevnosti — strokovnosti. Omenjeni opisi del in nalog TOZD in DS SS niso bili realno opisani, temveč se je opisalo več, kot je potrebno po mikroorganizacijski shemi TOZD in DS SS.

Skupina je pri svojem delu uporabljala strokovna navodila za izdelavo razvidov del in nalog — Družbeni katalog, sprejeto metodologijo, šifrant poklicev in opise del in nalog posameznih TOZD in DS SS.

Kljub vsem prizadevanjem in naporom skupine nam ni uspelo do zadnjega marca izdelati delovnega osnutka razvida del in nalog, da bi ga posredovali imenovanim komisijam TOZD in DS SS do omenjenega termina. Skupina je svoje strokovno delo zaključila 25. marca 1986, vendar je ostalo še veliko dela, predvsem administrativnega — strojepisno, ciklostiranje in priprava gra-

diva — zlaganje gradiva po šifrah za vsako TOZD in DS SS v SOZD REK EK, saj je bilo preko 2500 matric, na katerih je opisanih 810 del in nalog po nazivu.

Strokovna skupina meni, da je s tem delovnim osnutkom razvida del in nalog opravila veliko delo, saj imajo sedaj neprimerno manj dela imenovane komisije po TOZD in DS SS, katerih naloga je le še preveriti, če so v delovnem osnutku njihove TOZD in DS SS zajeta vsa dela in naloge, obenem pa preveriti posamezne

stopnje, ki so opisane, in s tem v zvezi pripraviti pisne pripombe, ki jih bo potem strokovna skupina uskladila in končno pripravila osnutek razvida del in nalog. Omenjeni osnutek bo posredovan imenovanim komisijam TOZD in DS SS, te pa ga bodo predložile svojemu delavskemu svetu, ki bo osnutek posredoval v javno razpravo delavcem v TOZD in DS SS. Kot sem že omenil, je skupina opravila veliko delo, saj je poleg že opisane še najpomembnejše to, da so dela in naloge usklajene med tremi DO in DS SS SOZD REK EK, kar bi bilo težko doseči, če bi posamezne komisije TOZD in DS SS pripravljale same delovne osnutke razvidov del in nalog.

Pobuda, da je prišlo do realizacije zadane naloge, je bila enotna, podprle pa so jo strokovne službe DO RRPS, DO RGD, DO TET ter SOZD REK EK. Veliko razumevanja in posluha za že opisane težave je bilo tudi s strani poslovnega odbora SOZD, ki je strokovno skupino tudi imenoval in ji omogočil nemoteno delo. Predvsem pa gre zahvala vsem članom strokovne skupine, ki je v to delo vložila dosti truda, znanja in ne nazadnje samoodpovedovanja, saj v nasprotnem primeru, čeprav je delo potekalo od jutra do večera, svojega dela oziroma naloge ne bi opravila do zadnjega termina (31. marca 1986). Tako pa je težko pričakovani in nadvse potreben in pomemben delovni osnutek enotnega razvida del in nalog izdelan.

Ivan Kukovič

Rezultati raziskav premoga s površja na območju zahodnega in jugozahodnega dela premogovnika Trbovlje od leta 1981 do 1985

KRATEK POVZETEK PROGRAMA RAZISKAV

Raziskave premoga z raziskovalnimi vrtinami s površja na območju zahodnega in jugozahodnega dela premogovnika Trbovlje so bile v letih od 1981 do 1985 predvidene s posebnim programom raziskovalnih del, ki ga je izdelal samostojni projektant Ernest Ščukanec, dipl. ing. rud.. Ta srednjeročni program je bil vsako leto usklajen z letnimi programi raziskav, ki so bili izdelani na posameznih ožjih območjih zahodnega in jugozahodnega dela jame Trbovlje.

Uvodoma moram povedati, da je bil program raziskav zelo dobro zastavljen, saj je omogočal sistematične raziskave s strukturnim vrtanjem s površja in delno iz jame. Res je, da je takšno sistematično raziskovanje pogojeno tudi s terenskimi prilikami, predvsem z možnostjo dostopa z vrtno garnituro in razmeroma plitvim premogovim bazenom.

Iz programa raziskav povzemamo, da so le-te predvidene v mejnem območju pridobivalnega prostora, kjer leži premog najbližje površju, prav tako pa tudi raziskave območij, kjer je odkopavanje v teku in lahko na osnovi podatkov raziskovalnih vrtin računamo na bistveno povečanje ter prekatégorizacijo zaloga premoga.

Raziskovalna dela so bila torej usmerjena predvsem v ugotavljanje novih zalog premoga, istočasno pa tudi za prekatégorizacijo zaloga kategorije (vrste) C1 v kategorijo B. Pri tem pa moram poudariti, da ne gre za novo nahajališče premoga, pač pa smo raziskovali talinske dele premogovega horizonta pod že odkopanimi predeli krovinskega (komercialnega) premoga. To so specifični pogoji v jami Trbovlje, kjer je proizvodnja usmerjena v glavnem na odkopavanje nižje kaloričnega (ali ener-

getskega oziroma kotlovnega) premoga za termoelektrarno Trbovlje.

Raziskovalna dela so potekala v glavnem na območjih, kjer je bilo odkopavanje časovno že toliko odmaknjeno, da ni na razpolago zanesljivih podatkov o pojavljanju, količini in kvaliteti talninskega dela premogovega sloja. Po drugi strani pa so že izvedene raziskave in odpiralna dela nakazala možnost bistvenega povečanja ali ugotavljanja doslej neregistriranih zalog premoga.

Na podlagi prognoziranih podatkov je bilo s programom predvideno, da se ugotovi in delno prekategorizira okoli 7.224.000 ton zalog premoga.

Raziskave so bile predvsem usmerjene v ugotavljanje in prekategorizacijo zaloga talninskega premoga, ki ga bodo odkopavali že v obdobju od leta 1985 do 1990, zlasti pa po letu 1990.

Na osnovi raziskovalnih del bodo podane osnove za sistematično odkopavanje premoga od površine navzdol in od mejnih območij proti osrednjemu delu jame, tako da se z odkopavanjem globljih delov jame ne zapira dostopa do višje ležečih zalog. Prav tako pa bo na podlagi podatkov teh raziskovalnih del dokončno omejeno območje, zanimivo za odkopavanje proti mestnemu gradbenemu okolju (tim. meja varnostnega stebra za vzhodni del mesta Trbovlje).

OBMOČJE RAZISKAV IN POTEK DEL

Raziskovalna dela s strukturnim vrtanjem s površja so bila predmet raziskovalnih del na območju zahodnega in jugozahodnega dela jame Trbovlje. Celotno območje je po dolžini obsegalo okoli 1,8 km, v smeri severovzhod — jug-

ozahod, in povprečno okoli 300 m po širini, v smeri severozahod — jugovzhod. Površina terena je znašala približno 54 ha.

Strukturno vrtanje je izvedel Geološki zavod Ljubljana, TOZD geotehnična in vrtalna dela, z vrtalno garnituro J-600. Ta vrtalna garnitura in približno ista ekipa vrtalcev je izvajala raziskovalno vrtanje vsa leta, pod strokovnim vodstvom Vinke Ringa, dipl. ing. rud..

Terensko geološko spremljavo in kabinetno obdelavo podatkov z vrednotenjem je opravljal strokovni sodelavec Geološkega zavoda Ljubljana Ivan Strgar kot operativni geolog.

Nadzor nad izvajalcem del, operativne konsultacije in pomoč pri zbiranju ter pregledu obstoječe rudniške dokumentacije, sta korektno in po svojih močeh omogočala dipl. ing. geologije Goce Mitrevski in Jože Skrinar, oba iz DO RRPS — Trbovlje. Prav tako pa je veliko truda vložila v terensko instrumentalno lociranje in snemanje posameznih vrtin tudi jamomerska služba TOZD Rudnika rjavega premoga Trbovlje.

Operativni geolog in avtor članka se vsem za njihovo prijazno sodelovanje in pomoč lepo zahvaljuje.

Z vrtalnimi deli smo pričeli leta 1981, ko smo raziskovali območje osrednjega dela polja Frančiška (za to in ostale lokalnosti veljajo rudniški delovni nazivi in so pogojeni z rudarjenjem v preteklosti). Na površini zajema to območje prostor med Žabjekom, na zahodni strani, in Dobrno na vzhodni strani.

V letu 1982 smo nadaljevali z vrtinami na zahodnem delu jame Trbovlje, pred-

vsem na območju Hohkrautove kolonije, ki na zahodu meji na mestni predel, na vzhodni strani pa na nasipe.

Po programu raziskav za leto 1983 je bilo raziskano vmesno območje med osrednjim delom polja Frančiška na jugozahodni strani in zahodnim delom jame Trbovlje na severovzhodni strani. Z zahodne strani ga omejuje naselje na Ribniku, z vzhodne strani pa Limbarje in delno Dobrna.

V sklopu tega programa so bile v začetku leta 1984 izvrtane tudi vrtine na opuščnem dnevnem kopu Neža. Program raziskav za leti 1984 in 1985 sta predvidevala raziskovalne vrtine na območju zahodnega in jugozahodnega dela polja Frančiška, ki ga z vzhodne strani delno omejuje dnevni kop Lakonca, deloma pa osrednji del polja Frančiška pod Dobrno, z zahodne strani pa gradbeni okoliš jugovzhodnega dela mesta Trbovlje (od poslovnega in obratnih prostorov RRP Trbovlje, Lesne do Strojne tovarne Trbovlje).

Razen navedenega so bile v letu 1985 izvrtane tudi štiri strukturne vrtine na dnevnem kopu Retje in pet geomehanskih vrtin na Bukovi gori.

Raziskovalne vrtine so bile različnih globlin od 29,0 m do 201,0 m. Vse so bile vertikalne in v celoti vrtane na jedro. Celotni program vrtanja ni bil zvezen, pač pa so bile vmes krajše ali daljše časovne prekinitve, odvisne od zagotovitve pogodbenih sredstev, ki so se zbirala v posameznih letih pretežno iz dela sredstev od prodajne cene naftnih derivatov in le delno iz lastnih sredstev naročnika. Realizacija fizičnega obsega del posameznih letnih programov je razvidna iz naslednje tabele.

PREGLED REALIZACIJE RAZISKOVALNIH VRTIN V OBDOBJU 1981—1985

Tabela I

Zap. št.	Program raziskav za pogod. leto	Lokalnost — območje raziskav (naslov po pogodbi)	oznaka	Vrtine		Opombe
				število vrtin	skupna globina (m)	
1.	1981/82	Frančiška polje — centralni del	FV-1/81 do FV-6/82	6	680,50	vrtalno v letu 1981 in 1982
		Frančiška polje — centralni del	FV-7/82 do FV-9/82	3	421,00	vrtano v letu 1982
		Frančiška polje — jugozahodni del	FV-36/82 in FV-40/83	2	70,00	vrtano v letu 1983
		Trbovlje — zahodni del jame	Tz-1/82 do Tz-22/82			
2.	1982		Tz-10a/83, Tz-17a/83, Tz-20a/83, Tz-21a/83	25	1918,60	vrtano v letu 1982 nadaljevanje v letu 1983
				30	2409,60	
		med zahodnim delom jame Trbovlje in Frančiška poljem	FV-10/83 in FV-11/83	2	259,20	vrtano v letu 1983
			Tz-24/83 do Tz-29/83	9	1090,20	vrtano v letu 1983
3.	1983		Tz-26a/83, Tz-27a/83, Tz-28a/83			
		jugozahodni del polja Frančiška	FV-38/83, FV-36/83	3	97	
			FV-40/83			
		Dnevni kop Neža	NV-1/83 do NV-6/84	6	365,30	vrtano v letu 1983 in 1984
				20	1811,70	

4.	1984	zahodni del polja Frančiška	FV-12/84 do FV-24/85 FV-37a/84	14	1596,70	vrtano v letu 1984
5.	1985	jugozahodni del polja Frančiška dnevni kop Retje Bukova gora — geomehanske vrtine	FV-25/85 do FV-38/85 RV-1/85 do RV-4/85	11 4 5 20	842,30 243,50 176,0 1261,80	vrtano v letu 1985
Skupaj				90	7760,30	

Iz tabelarnega pregleda izvršenih raziskovalnih del vidimo, da smo v obdobju od leta 1981 do vključno leta 1985 izvrtali 90 vrtin v skupni globini 7760,30 m. Razen petih vrtin za geomehanske raziskave pod Bukovo goro, dolgih skupaj 176 m, so bile vse ostale vrtine namenjene ugotavljanju zgradbe in za izračun zaloga premoga na posameznih območjih.

Vrtanje smo v celoti geološko spremljali, po potrebi laboratorijsko preiskovali vzorce (predvsem mikropaleontološki, sedimentno—petrografskimi in rentgenskimi preiskavami) in kemično analizirali premogov sloj.

Raziskovalna dela so bila financirana deloma iz lastnih sredstev TOZD RRP Trbovlje, pretežno pa iz sredstev od prodaje naftnih derivatov. V različnih fazah

raziskav se je ta vir sredstev spreminjal v poimenovanju. V začetku raziskav, v letu 1982, se je imenoval kratko »bencinski dinar«, ki je nato v letu 1983 prešel v »naftni dinar«.

Višina teh sredstev je bila odvisna od predvidenega letnega fizičnega obsega raziskav. Pregled virov financiranja in porabe sredstev za posamezne vrste del prikazujemo v tabeli številka II.

PREGLED VIROV IN PORABE FINANČNIH SREDSTEV ZA RAZISKOVALNE VRTINE S POVRŠJA

Tabela II

Zap. št.	Prog. razis. za pogodbo. leto	Viri sredstev (din)			Poraba sredstev (din)			Opombe
		lastna sredst.	»BD« ali »ND«	Skupaj	geološka dela	kemične analize REKEK	vrtalna dela	
1.	1981/82	4.001.605	—	4.001.605	357.615	132.060	3.511.930	Pod geološka dela so upoštevane tudi vse laboratorijske preiskave vzorce, ki jih je opravil GZL.
2.	1982	273.821	16.033.248	16.307.069	1.327.027	247.900	14.732.142	Pod kemične analize REKEK so upoštevane analize vzorcev premoga in pepela
3.	1983	300.000	13.500.000	13.800.000	1.303.720	246.400	12.249.880	Pod vrtalna dela so upoštevana vsa dela (pripravljalna, izvedbena in zaključna, skupaj s sanacijo).
4.	1984	—	19.655.802	19.655.802	1.503.884	516.000	17.635.918	
5.	1985	delno za vrtine na Retju	32.964.700	32.964.700	1.902.042	296.000	30.766.658	
1—5 Skupaj		4.575.426	82.153.750	86.729.176	6.394.288	1.438.360	78.896.528	

Če na kratko analiziramo stroške raziskav (porabljenega sredstva) za posamezno leto, dobimo sledeči vrednostni kazalec:

mežno delo, izvršeno v enem letu (skupna globina vrtin), dobimo sledeči vrednostni kazalec:

Tabela III

Zap. št.	Program raziskav za pogodbeno leto	Skupaj izvrtano metrov	Skupni stroški v pozameznih letih		Opomba
			(din)	vrtine (din/m)	
1	1981/81	680,50	4.001.605	5.880	
2	1982	2409,60	16.307.069	6.768	
3	1983	1811,70	13.800.000	7.617	
4	1984	1596,70	19.655.802	12.310	
5	1985	1261,80	32.964.700	26.125	
1—5	Skupaj	7760,30	86.729.176	11.176	povprečno

Iz tabele vidimo, da so skupni stroški raziskav, in po tekočem metru vrtine, vsako leto naraščali. Posebno močan

dvig stroškov po metru vrtine je bil v letu 1984 in 1985. Če vzamemo za osnovo podatek za leto 1981 (indeks 100), potem

so se povprečni skupni stroški za meter vrtine v naslednjih letih povečali takole:

Tabela IV

Zap. št.	Program raziskav za pogodbeno leto	Skupni stroški po metru vrtine (din/m)	Indeks rasti stroškov (zaokroženo)	Letni porast cen (%)	Opombe
1	1981/82	5.880	100		Osnova za primerjalne podatke pri indeksih je program raziskav za leto 1981/82
2	1982	6.768	115	+ 15	
3	1983	7.617	130	+ 13	
4	1984	12.310	209	+ 62	
5	1985	26.125	444	+ 112	
1—5	SKUPAJ (povprečno)	11.176	190		

Zanimiva je tudi primerjava stroškov za posamezne vrste del. Ta podatek je večkrat predmet razprav in često tudi na-

pačnih razlag o stroških raziskovalnih del z vrtinami.

V naslednji tabeli podajamo razmerje

stroškov za posamezne vrste del po letnih programih raziskav, kot so delno že nakazani v predhodnih tabelah:

Tabela V

Zap. št.	Program raziskav za pogodbeno leto	Poraba sredstev							
		Skupaj (din)	(%)	geološka dela		kem. anal. REKEK		vrtalna dela	
				(din)	(%)	(din)	(%)	(din)	(%)
1	1981/82	4.001.605	100	357.615	9	132.050	3	3.511.920	88
2	1982	16.307.069	100	1.327.027	8	247.900	1,5	14.732.142	91,5
3	1983	13.800.000	100	1.303.720	9	246.400	2	12.249.880	89
4	1984	19.655.802	100	1.503.884	7,5	516.000	2,5	17.635.918	90
5	1985	32.964.700	100	1.902.042	6	296.000	1	30.766.658	93
1—5	Skupaj	86.729.176	100	6.394.288	7,5	1.438.360	1,5	78.896.528	91,0

Podatki za porabljen finančni sredstva so v vseh tabelah povzeti iz zaključnih obračunskih (kumulativnih) situacij, za vsako pogodbeno leto posebej, zato so za vsa sredstva iz »BD« in »ND« precej točni. Manjše odstopanje je možno za podatke financiranja iz lastnih sredstev, ker avtorju niso bile na razpolago vse obračunske situacije, ki so bile plačane samo izvajalcu vrtalnih del. Predstavljajo pa le manjši del sredstev.

REZULTATI UGOTOVLJENIH ZALOG PREMOMA

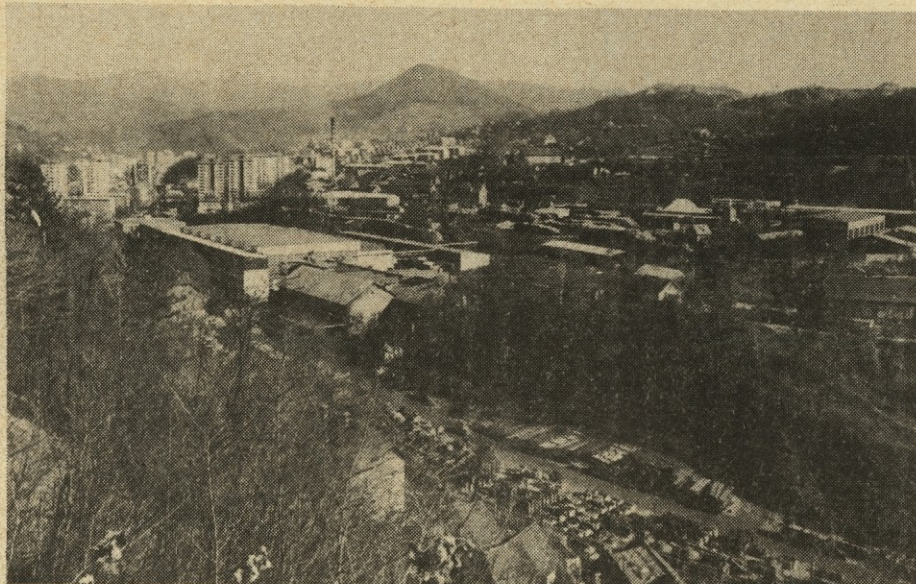
Tako realizirani fizični obseg dela in v ta namen porabljen sredstva so nam omogočila, da smo lahko dokazali na posameznih območjih raziskav nove zaloge premoga, ki ga pretežno štejemo k energetskega (kotlovnemu). Del ugotovljenih (dokazanih) zalog premoga pa spada tudi v kvalitetnejši krovinski del sloja in ga lahko štejemo k komercialnemu premogu (kurilnost večja kot 12 MJ/kg).

V dodatku k poročilu za leto 1985 smo prikazali izračun rezerv premoga po posameznih lokalnostih, pri čemer smo tudi korigirali izračuna zalog prvih dveh faz raziskav v letu 1981 in 1982. Z upošte-

vanjem kriterijev ustreznega pravilnika o uvrščanju zalog premoga v kategorije in vrste ter na osnovi dogovora, da se zaenkrat kurilne vrednosti, nižje od 9 MJ/kg ne uvrščajo v bilančne rezerve,

smo dobili naslednje skupne zaloge premoga (tabela VI.).

Rekapitulacija izračunanih zalog premoga za celotno območje raziskav s površja v obdobju od leta 1981 — 1985:

Južni, industrijski predel Trbovelj s Strojno tovarno, opekarno, Avtoprevozom, RGD, rudnikom Trbovlje in stanovanjskimi zgradbami. (Foto: B. Klančar)

Tabela VI

Zap. št.	lokalnost po letnih programih raziskav	Kategorija rezerv	Zaloge premoga v tona/h			
			v ležišču	bilančne	izvenbilančne	odkopne
1	Frančiška polje — osrednji del	A + B + C ₁	2.142.068	1.375.433	766.635	1.100.345
2	Trbovlje — zahodni del jame	A + B + C ₁	7.289.492	5.578.692	1.710.800	4.462.953
3	Območje med zahodnim delom jame Trbovlje in Frančiško poljem	A + B + C ₁	5.230.485	3.674.390	1.556.095	2.939.510
4 in 5	Frančiško polje — zahodni in jugozahodni del	A + B + C ₁	5.941.135	2.621.784	3.319.351	2.097.427
1—5	Skupaj	A + B + C ₁	20.603.180	13.250.299	7.452.880	10.600.235

Razmerje skupnih bilančnih zalog premoga v primerjavi z izven bilančnimi znaša 64:36.

Po stopnji raziskanosti prevladujejo zaloge kategorije A+B.

Z morebitnim znižanjem spodnje meje kurilne vrednosti, ki jo danes še štejemo

v bilančne zaloge (spodnja kurilna vrednost na 9 MJ/kg), bo možno večji del (okoli 60%) izven bilančnih rezerv takoj prekategoriirati v bilančne. V izven bilančnih zalogah kategorij A+B+C₁ so upoštevane vrednosti analiziranih vzorcev med 6 in 9 MJ/kg in okoli 800.000 ton v

varnostnem stebru gradbenega okoliša za vzhodno mejo mesta Trbovlje.

Tako prikazane bilančne zaloge premoga, ki smo jih dokazali z raziskovalnim vrtanjem s površja v letih od 1981 do vključno leta 1985, bi pri takšni letni proizvodnji, kot je planirana za jamsko

odkopavanje v letu 1986 (v višini 600.000 ton), zadoščale za okoli 22 let. Če se bo letna proizvodnja povečala, bi se v ustreznem razmerju zmanjšala doba eksploatacije.

Vložena sredstva za navedene raziskave bi bila za celotne zaloge premoga v ležišču, bilančne in odkopne, obremenjena s sledečim stroškom po toni:

- zaloge v ležišču: 4 din/tono
- bilančne zaloge: 6,5 din/tono
- odkopne zaloge: 8 din / ton

SKLEPNA MISEL

Z raziskavami premoga s površja na območju zahodnega in jugozahodnega dela jame Trbovlje so bile od leta 1981 do 1985 izvršene raziskave premoga, ki so z raziskovalnimi vrtnami dokazale doslej le prognoziranje rezerve premoga vrste C₁. Po prognoznih podatkih naj bi bilo s temi raziskavami ugotovljeno okoli 7.224.000 ton talninskega (kotlovnega) premoga. Poleg ugotavljanja zaloga premoga je bila z vrtnami ugotovljena tudi debelina in sestav nasipa, krovnega laporja, starih del in meja s sivo do sivo belkaste peščene glin, v kateri je bila tudi ustavljena večina vrtin.

Rezultati raziskav so bili zelo ugodni in v celoti nad pričakovanimi, saj je bilo dokazano, da znašajo bilančne zaloge kategorije A+B+C₁ preko 13.250.000 ton. To so zaloge premoga s kurilnostjo nad 9 MJ/kg. Tako prikazane zaloge pa se lahko z eventualnim znižanjem spodnje meje za kurilno vrednost (npr. od sedanjih 9 MJ/kg na 7 MJ/kg) iz izven bilančnih prekatégorizirajo v bilančne, in sicer v višini okoli 4.400.000 ton (približno 60% sedaj izven bilančnih zaloga kategorije B in C₁).

Prav tako bi s premaknitvijo meje varnostnega stebra bolj proti zahodu prekatégorizirali okoli 800.000 ton zaloga premoga B in C₁ kategorije v bilančne (kurilnost nad 9 MJ/kg).

Vložena sredstva so bila vsekakor v celoti dobro naložena in so tudi zelo upravičila namen raziskav. Zato je treba v naslednjih letih nadaljevati s programom raziskav ne le za dopolnitev zahodnega in jugozahodnega dela jame Trbovlje, temveč tudi osrednjega in vzhodnega dela jame. Raziskave z vrtnami pa bo treba verjetno izvajati tako s površja kot tudi iz jame, za kar je potrebno pripraviti program raziskav.

Prikazana porabljena sredstva za raziskave, zlasti še za geološka dela, so dejansko majhna. Odstotek sredstev za takšna dela je običajno pri raziskavah doma in v svetu dosti višji, saj znaša med 20% do 40% od vseh sredstev raziskovalnih del. Seveda pa je to pogojeno z zahtevnostjo vsebine in specifičnosti programa raziskav za določeno mineralno surovino.

Ivan STRGAR

Finančni rezultat kombinata v letu 1985

Delitev celotnega prihodka

DO rudniki rjavega premoga Slovenje

(v 000 din)

Zap. št.	Elementi	Plan 1985	Doseženo 1985	Indeks
1.	Celotni prihodek	19.486.344	18.244.569	94
2.	Poslovni stroški	10.784.976	10.059.011	93
3.	Dohodek	8.701.368	8.185.558	94
4.	Obveznosti iz doh.	2.248.036	3.101.020	138
5.	Čisti dohodek	6.453.332	5.084.538	79
5.1.	Del ČD za OD	5.342.910	5.628.293	105
5.2.	Del ČD za stan. gr.	480.861	506.873	105
5.3.	Del ČD za SSP	296.195	29.263	10
5.4.	Del ČD za RS	333.366	32.965	10
5.5.	Del ČD za druge skl.	—	—	—
6.	Izguba	—	1.112.856	—
6.1.	Krita izguba	—	1.112.856	—
6.2.	Nekrita izguba	—	—	—

DO Termoelektrarna Trbovlje

1.	Celotni prihodek	2.879.300	3.331.270	116
2.	Poslovni stroški	1.350.000	1.768.400	131
3.	Dohodek	1.529.300	1.562.870	102
4.	Obveznosti iz doh.	833.700	964.691	116
5.	Čisti dohodek	695.600	598.179	86
5.1.	Del ČD za OD	560.000	612.089	109
5.2.	Del ČD za stan. gr.	25.700	36.725	143
5.3.	Del ČD za SSP	21.300	49.483	232
5.4.	Del ČD za RS	83.000	—	—
5.5.	Del ČD za druge skl.	5.600	—	—
6.	Izguba	—	100.118	—
6.1.	Krita izguba	—	100.118	—
6.2.	Nekrita izguba	—	—	—

DO Rudarska gradbena dejavnost Trbovlje

1.	Celotni prihodek	3.341.893	3.961.287	119
2.	Poslovni stroški	1.492.001	1.993.768	134
3.	Dohodek	1.849.892	1.967.518	106
4.	Obveznosti iz dohodka	380.694	611.626	161
5.	Čisti dohodek	1.469.198	1.355.893	92
5.1.	Del ČD za OD	1.156.204	1.444.471	125
5.2.	Del ČD za stan. gr.	78.773	26.465	34
5.3.	Del ČD za SSP	47.801	32.920	69
5.4.	Del ČD za RS	70.776	21.265	30
5.5.	Del ČD za druge skl.	115.644	—	—
6.	Izguba	—	169.228	—
6.1.	Krita izguba	—	114.080	—
6.2.	Nekrita izguba	—	55.148	—

DS SS SOZD

1.	Celotni prihodek	173.790	410.127	236
2.	Poslovni stroški	60.905	80.133	132
3.	Dohodek	112.885	329.994	292
4.	Obveznosti iz dohod.	23.465	28.870	123
5.	Čisti dohodek	89.420	301.124	337
5.1.	Del ČD za OD	78.465	71.404	91
5.2.	Del ČD za stan. gr.	7.065	5.807	82
5.3.	Del ČD za SSP	3.890	223.913	—
5.4.	Del ČD za RS	—	—	—
5.5.	Del ČD za druge skl.	—	—	—
6.	Izguba	—	—	—
6.1.	Krita izguba	—	—	—
6.2.	Nekrita izguba	—	—	—

SOZD REK EK, Trbovlje

1.	Celotni prihodek	25.881.327	25.947.253	100
2.	Poslovni stroški	13.687.882	13.901.312	102
3.	Dohodek	12.193.445	12.045.941	99
4.	Obveznosti iz dohod.	3.485.895	4.706.207	135

5.	Čisti dohodek	8.707.550	7.339.734	84
5.1.	Del ČD za OD	7.137.579	7.765.257	109
5.2.	Del ČD za stan. gr.	592.399	575.870	97
5.3.	Del ČD za SSP	369.186	335.579	91
5.4.	Del ČD za RS	487.142	54.230	11
5.5.	Del ČD za druge sk.	121.244	—	—
6.	Izguba	—	1.382.202	—
6.1.	Krita izguba	—	1.337.054	—
6.2.	Nekrita izguba	—	55.148	—

Iz doseženih rezultatov delitve celotnega prihodka je bila po delovnih organizacijah ugotovljena izguba, ki se je ob sprejemanju zaključnih računov pokrivala takole:

— kritje izgube iz sredstev rezerv,

— kritje izgub iz sredstev skupnih rezerv OZD,

— kritje izgube iz poslovnega sklada do višine 50% obračunane amortizacije,

— kritje izgube iz drugih virov brez vračilne obveznosti

— nekrita izguba iz tekočega leta.

(v 000 din)

Besedilo/DO	RRPS	TET	RGD	REK EK
Izguba	1.112.856	100.118	169.228	1.382.202
Kritje 1.	69.942	25.182	12.136	107.260
2.	861.503	4.511	39.865	905.879
3.	54.523	70.425	62.079	187.027
4.	126.888	—	—	126.888
Nekrita izguba 5.	—	—	55.148	55.148

Nekrita izguba je ostala samo v TOZD Gramat, ki bo saniran v skladu s sklepom DS SOZD in zakoni s tega področja. Del krite izgube v DO RRPS iz obračunane amortizacije bomo nadomestili iz zbranih rezervnih sredstev OZD. Izguba v DO RGD je v glavnem locirana v TOZD RIG, ki po vseh gradbišnih izkazuje izgubo v višini 550 mio din. Del te izgube je TOZD krila s prilivom iz tujine in izrednimi prihodki.

Doseganje cen premoga in izpad

Zaradi nedoseganja cene 713,81 din/GJ, ki je bila sprejeta in potrjena na skupščini ISEP, v primerjavi z doseženo ceno 544,91 din/GJ, beležimo sledeči izpad prihodka:

— potrjena cena 713,81 din/GJ,
— dosežena cena 544,91 din/GJ,
— razlika v ceni — 168,90 din/GJ,
— količina proizvodnje 20.501.417 GJ,
— izpad zaradi nedos. cene 3.463.000.000 din.

Po interventnem zakonu so bila združena sredstva v višini 2.089.000.000 din, kar zmanjša izpad prihodka zaradi nedoseganja cen, tako da znaša izpad 1.374.000.000 din.

Zaradi nedoseganja kvalitete premoga je bil naslednji izpad prihodka: — planirana kvaliteta 10,22 GJ/t,
— dosežena kvaliteta 10,07 GJ/t,
— razlika — 0,15 GJ/t,
— količina proizvodnje 1.164.605 t,
— izpad zaradi kvalitet. 174.691 GJ,
— potrjene cene 713,81 din/GJ,
— izpad prihodka 124.700.000 din.

Skupen izpad prihodka zaradi nedoseganja cen in kvalitete je tako sledeč:
— izpad zaradi cen 1.374.000.000 din
— izpad zaradi ned. kval. 124.700.000 din

— skupaj izpad 1.498.700.000 din

Z analizo poslovanja v obdobju januar — december 1985 na proizvodnji premoga lahko ugotovimo, kakšen je ekonomski položaj tega dela proizvodnje, če izhajamo iz osnovne usmeritve, da naj bo ekonomski položaj proizvodnje premoga vsaj na višini enostavne reprodukcije.

Če pogledamo dosežene rezultate in jih primerjamo z ekonomsko upravičenimi, ki so postavljeni na nivo enostavne reprodukcije, ugotovimo naslednje:

— politika gibanja cen rjavega premoga v letih 1980 do 1985

(din/GJ)

Leto	Dosežena prodajna cena	Dosežena lastna cena	Razlika 2—3	Stopnja pokritja 2 : 3
1	2	3	4	5
1980	72,60	88,64	-16,04	0,82
1981	114,83	135,10	-20,27	0,85
1982	164,31	175,30	-10,99	0,94
1983	201,18	286,75	-55,57	0,78
1984	357,84	384,82	-26,98	0,93
1985	544,91	724,90	179,99	0,75

Iz gornje primerjave med doseženo prodajno ceno, ki smo jo dosegli na trgu, in doseženo lastno ceno, ki je na višini enostavne reprodukcije, je razvidno, da je v vseh teh letih na proizvodnji premoga prisoten izpad prihodka, ki se odraža v negativnem poslovanju tega dela energetike.

Izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnje in storitev

Proizvodnja premoga

Letni plan DO RRPS v višini 1.700.000 ton je bil presežen za 40.000 ton, tako da je proizvodnja za 2% višja od planirane. Nadplansko je najvišja proizvodnja v Zagorju za 15%, sledi Trbovlje za 11%, Kanižarica za 6% Hrastnik za 5%, medtem ko je proizvodnja v Senovem za 8% in v Laškem za 36% manjša od planirane za leto 1985.

Skupna proizvodnja je bila za 3% manjša kot dosežena v letu 1984 (za 45.353 ton). Fizično je bil največji izpad proizvodnje v primerjavi z letom 1984 in planom 1985 v Lakonci, kjer so od predvidenih 190.000 ton v letu 1985 in doseženih 185.130 v letu 1984 dosegli v letu 1985 le 128.928 ton.

Proizvodnja električne energije

V DO TET so v primerjavi s planirano proizvodnjo električne energije za leto 1985 proizvedli 11% več — 8% v PEE — N in 48% več v PEE — PP. Primerjava z izredno visoko proizvodnjo v letu 1984 pa kaže 21% manjšo proizvodnjo v letu 1985.

DO RGD — proizvodnja in storitve

V primerjavi s planom so v TOZD RIG za 12% presegli planirane storitve, v TOZD IMD pa za 16% (v din), slabša je bila proizvodnja v TOZD GRAMAT, ki v opekarni dosega le 41% plana, v kamnolomu pa 88%. V primerjavi z letom 1984 je realizacija storitev (v din) v TOZD RIG višja za 92%, v TOZD IMD pa za 82%, v TOZD Avtoprevoz je za 6% manj prevozov (t/km), v opekarni za 45% manj enot opeke in v kamnolomu za 4% več gramoza.

Proizvodnja gramoza in toplotne energije

V Hrastniku so dosegli plan toplotne energije v višini 100%, v Zagorju pa ima kamnolom za 8% nižjo proizvodnjo od planirane.

V primerjavi z letom 1984 so v toplotni Hrastnik dosegli za 4% višjo proizvodnjo, v kamnolomu v Zagorju pa za 20% nižjo.

Stopnja zaposlenih in odsotnost z dela

V plan zaposlenih za leto 1985 smo zapisali, da potrebujemo 7.010 delavcev. Koncem leta ugotavljamo, da smo dosegli povprečno število zaposlenih v višini 6.505 delavcev, ali 93% letnega plana. To pomeni razliko 505 delavcev, večinoma v DO RRPS, in sicer največ v Hrastniku in Separaciji Trbovlje. V primerjavi z

letom 1984 smo zaposlenost dvignili za 3%, kar pomeni povprečno letno 188 delavcev.

Odsotnost z dela, ki je v letu 1984 znašala 21,6%, smo uspeli v letu 1985 znižati, tako da znaša 20,9% v letu 1985. Indeks zmanjšanja 85/84 je tako 97. Po

vzrokih odsotnosti je na prvem mestu odsotnost zaradi letnih dopustov (10,3%), sledi ji odsotnost zaradi bolanih (7,6%), nezgod (1,4%), neopravičenih (0,6%), izrednih dopustov (0,5%), porodniških dopustov (0,3%) in ostale odsotnosti (0,2%).

Netto in brutto OD na zaposlenega delavca iz ur dela in nadurno delo

DO-SOZD	Ø NOD 1985	Ø BOD 1985	Indeks 1985/1984	
			NOD	BOD
RRPS	71.632	95.931	193	193
TET	69.361	94.458	199	203
RGD	72.046	96.083	190	189
SOZD	71.567	95.913	192	193

Področje rudnika Hrastnik vključno s staro rudarsko kolonijo okoli leta 1930. (Preslikava: B. Klančar)

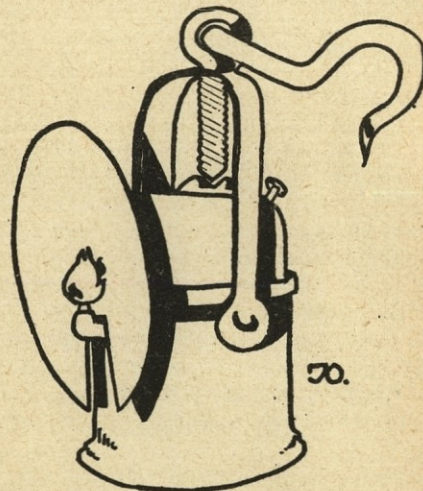
V kombinatu smo v letu 1985 dosegli povprečno 93% rast brutto OD/na zaposlenega delavca iz ur dela. Rasti po DO pa so bile sledeče — DO RRPS 93%, DO TET 203% in DO RGD 187%.

V kombinatu smo v letu 1985 imeli 7,3% nadurnega dela. V primerjavi z letom 1984, ko je bilo nadurnega dela 6,6%, je tako indeks rasti 1985/1984 111. Skupno je bilo izvršenih 14% več naddejavnikov in 7% več naddelavnikov na enega zaposlenega. Procent nadurnega dela je najvišji v TOZD Avtoprevoz (12%), separaciji Trbovlje (11%), najnižji pa v PEE — TET (0,6%). Po DO je procent nadurnega dela sledeč:

- RRPS 8,0%
- TET 1,2%
- RGD 8,0%

Celotna slika poslovanja TOZD, DS in DO v SOZD REK EK v letu 1985 je odraz razmer, ki so vplivale na ekonomski uspeh sozda. Te so počasnejša rast cen osnovnih proizvodov (premog in električne energije) ob hitrejši rasti cen osnovnih repromaterialov, surovin in storitev ter ostalih obveznostih, potrebnih za normalno proizvodnjo.

Miloš Dolinar

Delitev sredstev za osebne dohodke

Delitev novoustvarjene vrednosti je najbolj natančen in hkrati najbolj občutljiv kazalec družbenoekonomskih odnosov v vsaki družbeni skupnosti.

V samoupravni socialistični družbi razporejanje novoustvarjene vrednosti ni mogoče prepustiti samovolji posameznikov in stihij. Naše ustavno načelo delitve je načelo delitve po rezultatih dela, kar pomeni, da je vsak delavec udeležen pri delitvi sredstev za osebne dohodke z deležem, ki ustreza njegovemu prispevku. Posebnost našega sistema pa je v tem, da si delavci sami določimo merila za udeležbo pri delitvi.

Delitev sredstev za osebne dohodke je izjemoma pomembna v procesu druž-

bene reprodukcije. Sredstva za osebne dohodke se oblikujejo iz doseženega dohodka, ki je njihov vir in pogoj. Dohodek je družbena lastnina in tudi sredstva za osebne dohodke kot del dohodka so družbena lastnina, z delitvijo prihajajo ta sredstva v osebno lastnino delavcev. Prav to dejstvo, da z delitvijo sredstev za osebne dohodke prehajajo družbena sredstva v osebno lastnino, daje tej fazi družbene reprodukcije izjemen pomen in vlogo, zato družbena skupnost kot celota ni in ne more biti nezainteresirana za te pojave.

Delavci združujemo dela v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Tu oblikujemo svoje skupne cilje in s

plani določamo potek uveljavljanja teh ciljev. Delitev osebnega dohodka je torej pomembno sredstvo za usmerjanje aktivnosti celotnega kolektiva, posamezne delovno povezane skupine in tudi vsakega posameznika v kolektivu k skupno dogovorjenim ciljem. Merila delitve osebnih dohodkov so torej vzrodi in sredstva za usmerjanje aktivnosti delavcev k skupno dogovorjenim ciljem. Tu je potrebno še prav posebno poudariti, da vsak kolektiv delavcev v temeljni organizaciji in delovni skupnosti samostojno predpisuje merila, ki najbolj ustrezajo naravi in zahtevam delovnega procesa, vendar pa le v splošnih okvirih, ki jih s predpisi in stališči določamo de-

lavci z drugimi delavci izven svoje sestave v družbeni skupnosti. Povsem napačna pa so tista stališča nekaterih pa tudi tako imenovanih poklicnih politikov, da morajo biti ta področja vključena in torej predpisana vsem enako. Takšna uniformirana ureditev delitve sredstev za osebne dohodke ima zelo kratko življenjsko dobo, ker zaradi dejanske različenosti ne more živeti. Prihaja do tega, da se za nekoga zelo dobra merila pri drugih pokažejo za neizvedljiva. Dosedanja informiranost delitve dohodka v SOZD v nekem členu, n.p.r. predpisuje merila produktivnosti dela za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti takole:

$$\text{produktivnost} = \frac{\text{količina (kom, tona)}}{\text{številom zaposlenih}}$$

Takšno merilo je že vnaprej obsojeno na propad, saj je vprašanje, kako bodo po tej formuli merili produktivnost, na primer v laboratoriju, na avtoprevozu, v delovni skupnosti itd. To je popoln nesmisel, pač pa je potrebno vzpostaviti taka merila, s katerimi je možno meriti dejanske rezultate dela. Še večjo napako naredimo, če k tematiki urejanja delitve sredstev za osebne dohodke pristopimo nepravilno.

Pri uresničevanju ciljev temeljne organizacije in delovne skupnosti moramo

delavci upoštevati medsebojno pogojevanost in odvisnost telesnih in umskih sposobnosti, spretnosti in znanj, ki so potrebna, da v procesu združevanja dela in sredstev ter predmetov dela opravimo dela in naloge za doseganje skupnega rezultata.

Z razvidom del in nalog prikazujemo razčlenitev del in nalog, potrebnih za opravljanje dejavnosti temeljne organizacije in delovne skupnosti pri doseganju skupnega rezultata.

V skladu z družbenim dogovorom, zakoni in prakso je razvid del in nalog organizacijsko kadrovskega akta, ki povezuje organizacijo dela in delovni proces s človekom — delavcem. Temelj za nastanek, obliko in vsebino razvida del in nalog je samoupravna in tehnološka organiziranost združenih delavcev. Uporaba razvida del in nalog pa je vsestranska, in sicer za:

- ugotavljanje zahtevnosti del in nalog in ugotavljanje uspešnosti njihovega opravljanja,
- kadrovanje in zaposlovanje delavcev,
- planiranje in organiziranje dela,
- izobraževanje delavcev,
- varstvo pri delu,
- napredovanje delavcev itd.

Vidimo torej, da je za kvalitetno izdelavo vsakršnega akta za delitev sredstev

za osebne dohodke treba spoštovati navedene postopke. Na kratko rečeno, da je pravilni vrstni red izdelave aktov sledeč:

— Osnova vsemu delu je izdelana makro in mikro organiziranost temeljne organizacije in delovne skupnosti.

— Sledi metodologija izdelave razvida del in nalog.

— Izdelava in po postopku spremljanje razvidov del in nalog.

— Pristopiti k vrednotenju del in nalog na podlagi enotne metode vrednotenja.

— Sledijo javne razprave o samoupravnem splošnem aktu temeljne organizacije, kjer so vključena vrednotenja vseh delovnih opravil v temeljni organizaciji in delovni skupnosti.

Samoupravni sporazum o skupnih osnovah delitve OD v SOZD in DO pa sta tisti vodili za temeljne organizacije in delovne skupnosti, po katerih se oblikujejo akti v TOZD in DS SS. Skupna komisija — odbor pa skrbi, da vsi deli DO (TOZD in DS SS) spoštujejo sprejete skupne osnove na podlagi različenosti posameznih razvidov del in nalog.

Stane Poplas

Problematika zaposlovanja

Kadrovska problematika rudnika rjava premoaga Hrastrnik že nekaj časa vzbuja skrbi. S pridobitvijo povišanja beneficirane delovne dobe v letu 1984 se je v letih 1984, 1985 in še tudi v 1986 upokojilo veliko izkušenih, starih rudarjev. S tem smo izgubili najboljše delavce v proizvodnji. Nadomestiti jih z zaposlovanjem novih delavcev ne moremo, saj zaposluje v glavnem nekvalificirane delavce oziroma delavce s kvalifikacijo druge smeri. V letu 1985 smo zaposlili v jami 182 delavcev in od tega le 34 z ustrežno kvalifikacijo rudarske smeri. Položaj je precej podoben tudi med kovinarji v delovni enoti ESD:

Vsak mesec se v kadrovske službi zbere preko 100 prošelj za zaposlitev v rudniku, vendar smo se odločili, da ne bomo zaposlovali kampanjsko, pač pa sklenemo delovno razmerje le s kandidati, za katere menimo, da bodo svoje delo v redu opravljali. Z vsakim kandidatom se temeljito pogovorimo in izpolnimo vprašalnik, pregledamo dokumente in se na podlagi tega odločimo za sprejem.

V letu 1986 smo si glede na povečan plan proizvodnje v kadrovskem planu zastavili cilj, in sicer doseči 1170 zaposlenih. Ta plan bomo z navedenim načinom sprejema težko realizirali, zato smo se odločili, da povabimo k delu v

jamo tudi mlajše rudarske upokojece, kar nam je le delno uspelo, saj so se odzvali le v manjšem številu.

Menim, kar izhaja tudi iz navedenega, da nam pri zaposlovanju ne sme biti cilj v

planu napisano število (posledica le visoka fluktuacija in s tem povezani stroški), pač pa prizadevanja za zaposlitev kvalitetnih delavcev.

Lea Lekočević-Jagodič

Opekarna tozd GRAMAT s toplarno in stanovanjskimi objekti na Trgu revolucije in naselje Opekarna.
(Foto: B. Klančar)

Dejavnosti v Rudarskem šolskem centru

TOZD Rudarski šolski center želi na podlagi potreb posameznih tozdov po izobraževanju izpopolniti programe izobraževanja za posamezne profile poklicev. Zato je TOZD RŠC imenoval redakcijski odbor, ki je odgovoren za pripravo in izdajo posameznih izobraževalnih programov in učne literature. Gre predvsem za programe, po katerih naj bi potekalo izobraževanje, na podlagi katerega delavci pridobijo interno kvalifikacijo. Istočasno pa gre tudi za programe izpopolnjevanja in usposabljanja, na podlagi katerih naj bi delavci dobili dodatna znanja, ki so posameznikom potrebna za opravljanje del in nalog.

Programe usposabljanja in izpopolnjevanja narekujejo potrebe sodobne in večkrat se spreminjajoče nove tehnologije. Delo redakcijskega odbora poteka predvsem v smeri dograjevanja in

izpopolnjevanja že obstoječih programov, istočasno pa tudi za pisanje novih programov. K delu odbora želimo pritegniti čim več strokovnih delavcev z namenom, da bodo programi kvalitetno izdelani, istočasno pa dostopni za vse delavce, ki se bodo vključevali v posamezne izobraževalne programe. Ob tem naj tudi poudarim, da bo delavce potrebno prepričati v smeri vključevanja njihovega izobraževanja v prilagojene programe srednje usmerjenega izobraževanja, kajti s tem načinom izobraževanja bi se vsekakor dvignila raven njihove strokovne usposobljenosti. Tu bo potrebna pomoč kadrovske službe in vseh ostalih zainteresiranih v želji za čim boljšo kadrovske strukturo.

Pri vsem tem je potrebno poudariti tudi planiranje, kajti posamezni vzgojn-

oizobraževalni programi niso v celoti sestavljeni na začetku leta, temveč se nekateri oblikujejo šele tik pred začetkom izvajanja, nekateri pa se tekom izvajanja še dopolnjujejo. Pri posameznih vzgojno-izobraževalnih programih želimo doseči naslednje elemente: cilje in naloge uresničevanja vzgojno-izobraževalnih programov, število delavcev, ki se bodo izobraževali v posameznih vzgojno-izobraževalnih programih, vsebino izobraževanja, oblike izobraževanja ter izvajalci. Istočasno pa se bo potrebno dogovoriti tudi za nabavo učnih sredstev in ostalih didaktičnih pripomočkov, ki so potrebni pri izvedbi posameznega izobraževalnega programa. Vse to bo mogoče doseči le z resnimi organizacijskimi in kadrovske ukrepi, pri katerih imata izobraževanje in vzgoja izreden pomen.

Jože Omahne

Varstvo pri delu v DO—RRPS in DS—SOZD—REK—EK

Nesreče pri delu v prvih treh mesecih letos:

kraj nesreče	1986			Skupno
	L	T	S	
jama	233	5	—	238
zunaj	37	—	—	37
skupaj	270	5	—	275
na poti na delo	18	7	3	28
skupno	288	12	3	303

Pregled nesreč po posameznih TOZD oz. DS

TOZD oz. DS	1986	1985	Indeks
RRP Hrastnik	64	68	94
RRP Trbovlje	56	55	102
RRP Zagorje	45	26	173
RRP Laško	34	10	340
RRP Senovo	36	32	112
RRP Kanižarica	44	34	129
Separacija Trbovlje	12	20	60
RŠC	9	12	75
DS-SS-RRPS	3	1	300
DS-SS-SOZD-REK-EK	—	—	—
Skupno	303	258	117

Pripomniti je potrebno, da na skupno število nesreč vpliva skupinska prometna nesreča v Laškem, pri kateri so se trije rudarji smrtno ponesrečili, 7 — težje in 13 — lažje, torej skupno 23.

V prvem trimesečju sta se primerili dve skupinski nesreči, in sicer v jami Hrastnik in jami Senovo, pri katerih so bili poškodovani štirje delavci.

Skupinska nesreča v jami Hrastnik. Pri delnem razstreljevanju na vzdrževalni delovni številki je padel viskonapetostni kabel z obešal in pri tem poškodoval dva

delavca, ki sta se nahajala v območju obešenega kabla.

Vzrok:

— pomanjkljivo obešen kabel,
— premalo spuščena viskonapetostni kabel v območju delnega odstreljevanja (150 cm od tal),

— nepravilen umik delavcev v času odstreljevanja

Skupinska nesreča v jami Senovo. Na širokem čelu, širine cca 24 m, so koncem dopoldanske delovne izmene podkopno odstreljevali. Na popoldanski

delovni izmeni so odstreljen premog nakladali na transporter. V odseku širokega čela, ki ni bil prezračevan (sesajoči zračilni cevovod ni bil podaljšan do kraja), sta se zastupila dva delavca z ogljikovim monoksidom. Možno, da so se pojavili tudi nitrozni plini.

Vzrok:

Nepravilno prezračevanje.

V prvem trimesečju se je pripetilo 5 lažjih nesreč pri delu, in sicer:

Pri nameravanem umiku in dvigu deformiranega TH loka s sodelavcem v A — polju — lesni progi K-87, jama Hrastnik, je drugi lok, ki je bil v skladovnici ob boku proge, zdrsnil s skladovnice in padel kopaču na gleženj desne noge in mu ga huje poškodoval.

Vzrok: neprimerna namestitve deformiranih ATH lokov ob bok proge.

Pri nameravani preveritvi ventila za komprimiran zrak je na križišču lesne proge A polja K-87, jama Hrastnik, stopil kopač z levo nogo na izlagalec DVT-400. V tem trenutku je prišlo do zagona DVT-400 v obratni smeri. Prečka verige je delavcu zgrabila stopalo leve noge in mu potisnila prste med pogonski boben DVT-400 in zaščitno ploščo na izlagalcu. Posledica je bila hujša poškodba prstov leve noge.

Vzroki:

— zaščitna plošča je bila pomanjkljivo privita na izlagalcu. Dovoljevala je rezo do 40 mm,

— pred zagonom transporterja se niso prepričali, če je možen varen zagon (predvsem — obratna smer).

— sam ponesrečeni je podcenjeval nevarnost, ker ni predvidel zagona transporterja.

Ivan Zupan in Bruno Pust skrbita za normalno delo reševalne postaje na rudniku Hrastnik. Tu je nameščenih in pripravljenih za primer nesreče več vrst reševalnih aparatov; 10 komadov BG-174, 10 kom R-12, 10 kom BG-160.
(Foto: J. Kirič)

Pri nameravani sprostitvi glavne osi izvlačaka v P-74-5, jama Kotredež, z izbijanjem, je pri udarcu po izbijanju odletel drobec jekla dežurnemu kovinarju v desno oko in mu ga pri tem huje poškodoval.

Vzrok: Neprimeren pristop k delu in istočasno neprimerna namestitve izvlačaka na nestabilno podlago.

Strežnik transporterja v zgornjem 7. polju, jame Trbovlje, (Rudarski šolski center) je nameraval vzeti iz obratujočega transporterja povišico transporterja EVT-120. Pri tem mu je povišica pritisnila roko ob ogrodje in mu jo huje poškodovala.

Vzrok: Osebna nepredvidnost, pri nameravani odstranitvi povišice bi morali transporter ustaviti.

V jami Ojstro, polje Terezija II, se je huje poškodoval nadzornik razvojnega oddelka DS-SS-RRPS. Pri nameravani spojitvi delovne verige EVT-120 je z rokama obračal sklopko z namenom, da bi drugi delavec lahko spojitev opravil. V tem je strežnik mehanizacije pognal transportno mehanizacijo, delavcu pa je desno roko potegnili med delno dvignjeno zaščito sklopke in samo sklopko. Pri tem mu je huje poškodovalo desno roko.

Vzrok: kršenje navodil — ni predhodno izklopil glavnega stikala transporterja EVT-120.

3. Nevarni pojavi:

a) Jamski ognji in ogrevanja:

- A polje, K-87 — lesna proga — jama Hrastnik,
- Vzhodni talni sklad K-130 — jama Hrastnik,
- Zg. VII. polje K-370 delovišče GZ-L — jama Trbovlje,

— Zg. VII. polje K-391 delovišče RŠC — jama Trbovlje,

— Zg. VII. polje K-395 delovišče RŠC — jama Trbovlje,

— Zg. VII. polje K-282 delovišče RŠC — jama Trbovlje.

Izlivi vode in izrivi blata

— izliv vode na širokem čelu v AB polju K-254 — jama Trbovlje (dvakrat),

— povečan dotok vode in povečan pritisk in izriv blata v Zg. VII. polju K. 282 delovišče RŠC — jama Trbovlje (dvakrat),

— izriv blata (5.4.1986) v Terezija II polju na širokem čelu Becorit K-253, predhodno manjši zrušek — jama Ojstro,

— pojav vode v količini cca 10 l/min v sloju 2 bloka A Južnega polja — jama Kanižarica.

Ostali nevarni pojavi:

- pretrg gume pri transporterju s trakom (GT-2) — jama Hrastnik,
- najdba cigaret v črpališču na 7. obzoru — jama Kotredež,
- pri žepni kontroli najdba 3 zavojev cigaret (6, 7, 13) pri delavcu — jama Trbovlje

— padec priročne shrambe za ostre električne vžigalnike v transporter in nato etažni drobilec — jama Trbovlje.

Tako nesreče kot tudi nevarne pojave je služba za varstvo pri delu analizira in na podlagi analiz odreja tehnično varnostne ukrepe skupno s tehničnimi delavci v posameznih TOZD. Pri raziskavi tako težkih nesreč, kot tudi nekaterih nevarnih pojavih, je ugotovila neupoštevanje tehnično varnostnih meril in predpisov.

V nekaterih primerih je služba za varstvo pri delu ugotovila, da je do nesreč prišlo predvsem zaradi tehnično nepravilnega dela (RŠC) in nepravilnega reagiranja na prve pojave (RŠC).

Istočasno pa služba za varstvo pri delu ugotavlja, da se za preprečitev nevarnih pojavov preventivno ukrepa, in sicer:

— predvrtavanje v staro delo (Hrastnik, Senovo, Ojstro) v smislu ugotovitve stanja v starem delu,

— predhodno odvodnjavanje vodonosnih hribin (Senovo, Laško, Trbovlje, Hrastnik),

— pravočasna prekinitev pridobivanja iz nadkopnega dela v območju, kjer je na zgornji etaži prišlo do izriva blata (Ojstro).

Za preprečitev nesreč in zmanjšanje možnosti nastanka nevarnih pojavov je obvezno, da se na širokih čelih dosega s primerno obložitvijo načrtovane napredke. S tem je primerno stanje čela, preprečuje se ogrevanje in preprečen je prevelik poseg v staro delo pri nadkopnem pridobivanju.

Služba za varstvo pri delu meni, da je potrebno obvezno nadaljevati s pozitivnimi premiki, ki so v nekaterih sredinah vidni. Odpraviti pa se morajo pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki so tudi predhodno navedene.

Predvsem pa je obvezno vzdrževanju strojnih naprav posvetiti večjo pozornost.

Sodelovanje med službo za varstvo pri delu in odgovornimi tehničnimi delavci se mora obvezno izboljšati v sredinah, kjer je ta pomanjkljiva. Zavedati se moramo, da je uspeh mogoč le v skupnem delu in prizadevanjih za izboljšanje stanja, za kar smo tudi zakonsko vsi odgovorni.

Jože Čič

Preveč in premalo premoga

Prve dni aprila je bila slovenska javnost preko medijev obveščanja seznanjena (časopisi, radio, TV), da imajo Rudniki rjavega premoga Slovenije, ki delujejo kot delovne organizacije v sozd REK EK, preveč pridobljenega energetskega, t. j. manj kaloričnega premoga. Vzrok pa je v tem, da so rudarji letos nakopali že več premoga, kot so načrtovali, boljša je njegova kakovost, kot so na-

črtovalci predvideli, po drugi strani pa je v Termoelektrarni Trbovlje, pa tudi v Termoelektrarni — Toplarni v Ljubljani poraba energetskega premoga manjša. Deponija premoga pri TET je polna (preko 90.000 ton), pri TE-TO Ljubljana pa prav tako (preko 100.000 ton). Na teh deponijah je možno uskladiščiti — deponirati le še nekaj tisoč ton premoga. Proizvodni načrt določa za letošnje leto

1,91 milijona ton premoga vseh vrst. Od te količine pa je načrtovanega 1,3 milijona ton energetskega premoga. Dodatna težava nastopa z majem letos, ko naj bi pričela TET z letnim remontom 125 MW bloka. Ta naj bi trajal od 1. maja do 15. junija. Kotel v TE—TO Ljubljana, ki so ga postavili pred letom dni z namenom, da bi pod njim kurili energetski premog iz zasavskih premogovnikov, pa še vedno stoji — okvarjen.

In kaj ob taki priliki in takšni situaciji? Proizvodni plan zavezuje rudarje, da ga izpolnijo. Pri tem je treba imeti pred očmi dejstvo, da so bila zadnja leta v naše rudnike vložena velika denarna sredstva iz raznih virov in v raznih oblikah v povečanje in modernizacijo proizvodnje premoga. Tudi iz tega razloga ne kaže zmanjševati proizvodnje premoga v nobenem primeru.

Glede na to, da pa zelo manjka komercialnih vrst premoga, se bodo v posameznih rudnikih vsaj deloma usmerili na pridobivanje večjih količin komercialnih vrst premoga, kar pa seveda ni tako enostavno iz mnogih razlogov. Trenutno so vprašanja večjih količin premoga rešili tako, da ga neseepariranega s tovornjaki vozijo dnevno direktno naročnikom v Maribor.

Situacija, v kakršni so se znašli premogovniki in s tem rudarji, ni tako preprosta, kajti z vsako tono pridobljenega, vendar neprodanega premoga, se zmanjšuje skupni prihodek, s tem pa vse ostalo, kar temu sledi.

Povečanje kapacitet počitniškega doma na Rabu

Marca letos so delavci TOZD Gramat pričeli graditi dodatne kapacitete za letovanje naših delavcev na Rabu. Lotili smo se namreč nadzidave jedilnice, s čimer bomo pridobili 43 novih ležišč v trinajstih sobah, kar pomeni, da na Rabu ne bo treba več najemati ležišč pri privatnikih. Kapacitete, ki so v gradnji, imajo hotelsko zasnovo, kar pomeni, da ima vsaka bivalna enota (soba) svoje sanitarne prostore in predsobo, vse sobe skupaj pa tudi manjšo čajno kuhinjo in teraso. Po standardu so nove kapacitete nekoliko skromnejše od tistih v že zgrajenem objektu, vendar kvaliteta letovanja zaradi tega ne bo okrnjena.

Gradbena, obrtniška in instalacijska dela v zvezi z nadgradnjo potekajo trenutno z največjo hitrostjo in ni bojazni, da ne bi bila končana do začetka letovalne sezone.

Srečko Koritnik

Razpisane so kadrovske štipendije za šolsko leto 1986/87

V časopisu Delo je bil 15. in 16. aprila t. l. objavljen skupni razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1986/87. Razpis štipendij iz združenih sredstev, štipendij Titovega sklada in Kraigherjevega pa bo letos prav tako v časopisu Delo.

Pregled oziroma seznam razpisanih kadrovskih štipendij so skupnostim za zaposlovanje predložile organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge organizacije. Po družbenem dogovoru o štipendijski politiki v Sloveniji in ustreznih samoupravnih sporazumih lahko zaprosijo za kadrovske štipendije učenci usmerjenega izobraževanja, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega povprečnega mesečnega OD na zaposlenega v Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto, to je 54.967 din. Kadrovske štipendije pa je lahko izjemoma dodeljena tudi mimo omenjene omejitve, če za vključevanje v posamezne vzgojno izobraževalne programe ni dovolj ustreznih kandidatov. Višina kadrovskih štipendij je določena s točkami. Za šolanje v kraju bivanja znašajo te točke od 285 do 1.320, izven kraja bivanja pa od 800 do 1.790. Poleg tega družbeni dogovor določa tudi dodatke vozačem. Prijave za razpis kadrovskih štipendij morajo prosilci vložiti do 15. julija t. l. Pred tem rokom

samoupravni organi štipenditorjev ne morejo odločati o podelitvi štipendij. Prosilci, ki se bodo naknadno vpisali, lahko oddajo vloge najkasneje 30 dni po vpisu. Na temelju določil samoupravnih sporazumov o štipendiranju morajo biti kadrovske štipendije podeljene do 15. septembra. Prosilci morajo prijaviti oziroma vlogi za uveljavljanje socialno-varnostnih pravic priložiti še potrdilo o vpisu v šolo, overjen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitih, potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, ki ga izda oziroma potrdi davčna uprava in matični urad pri občinski skupščini, nadalje potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu.

Razpis štipendij za področje našega kombinata bo objavljen v naslednji številki našega glasila. Ne glede na to pa se zainteresirani lahko poslužijo objavljenega razpisa v časopisu Delo, aprila 1986.

Stanovanjska zadruga

V začetku bo delo zadruga omejeno na organizacijo nakupa gradbenega materiala, katerega bodo graditelji lahko za dovoljen obseg graditve dobili brez prometnega davka. Čimprej pa naj bi vodstvo zadruga zagotovilo tudi možnost nakupa parcel in organiziralo še druge, višje oblike delovanja zadruga.

Vabimo torej vse zainteresirane, ki se želijo včlaniti v stanovanjsko zdruzo, da se čimprej oglašijo na ustreznem naslovu in začno urejati vse ostale formalnosti v zvezi z graditvijo preko stanovanjske zadruga.

Srečko Koritnik

Pred nami je znanstveno posvetovanje »Energija in razvoj«

Jugoslovanska zveza društev za širjenje znanstvenih spoznanj »Nikola Tesla« s sedežem v Beogradu organizira v počastitev 130—letnice rojstva genija Nikole Tesla mednarodno znanstveno posvetovanje na temo: **Energija in razvoj**. Ta bo od 29. septembra do 3. oktobra letos v Zagrebu. Posvetovanje pripravlja mednarodni svet, ki ga tvorijo znane osebnosti svetovne energetike. Pričakujejo, da se bo posvetovanja udeležilo več sto tujih udeležencev, ki bodo poleg domačih znanstvenikov in strokovnjakov pomembno obogatili delo zbora. Od tega znanstvenega posvetovanja pričakujejo velik prispevek k osvežitvi vsebinskih problemov in smeri razvoja sodobne energetike. Predvidevajo, da bo prebranih preko sto znanstvenih in strokovnih sporočil.

Predsednik mednarodnega sveta tega posvetovanja je Marcel Boiteux, predsednik odbora direktorjev Electricite de France, Francija, v njem pa je še 19 znanih oseb. Iz Jugoslavije so v tem svetu Božidar Frančič (Rade Končar, Zagreb), Ivo Margan (predsednik izvršnega sveta UNESCO), Ante Marković (predsednik IS SRS Hrvatske), Rade Pavlovič (predsednik Zveznega komiteja za energijo in industrijo), Vasilije Piroški (JUGEL), Hrvoje Požar (Jugosl. akademija znanosti in umetnosti), Pavle Savič (Srbska akademija znanosti in umetnosti), Slobodan Smiljanič (Svet znanstvene skupnosti Jugoslavije). Organizacijski komite vodi predsednik Muris Osmanagić, šteje pa skupno 20 članov, med temi je Dušan Sajovic (El. tehn. institut Milan Vidmarja).

(t. l.)

Naloge komunistov pri razreševanju problematike in krepitve sistema energetike

— Najprej delo, čimvečja proizvodnja premoga, potem pa vse ostalo od sestankov naprej, pravi Marjan Ramšak, delegat 10. kongresa ZKS.

Kongres Zveze komunistov Slovenije je že za nami. Na kongresu je zastopal naš kombinat Marjan Ramšak, zaposlen kot rudarski nadzornik na rudniku Trbovlje. Vseh šestnajst let, odkar opravlja rudarski poklic, je tudi družbenopolitično aktiven. V tem mandatnem obdobju je sekretar OO ZK na rudniku Trbovlje in predsednik akcijske konference ZK. Najin pogovor je potekal pred kongresom, sicer pa so problemi, o katerih je govoril omenjeni kandidat, prav tako aktualni tudi po kongresu.

Kako so potekale priprave na kongres?

— Smernice, po katerih smo se pripravljali na kongres, zajemajo tri najpomembnejša področja: spremembe v samoupravnih organiziranostih, dohodkovne odnose in razvojne naloge (predvsem gradnja TE—TO III).

Razprava, pripravljena za kongres, je precej obširna, saj obsega osem strani. Naštejte tisto, kar je najpomembnejše za naš kombinat.

— Proizvodnja je najpomembnejša. Z odpiranjem novih slojišč premoga, z modernizacijo proizvodnje, predvidevamo postopno povečanje proizvodnje premoga od 1.910.000 ton v letu 1986 na 2.400.000 ton v letu 1990. Znanе zaloge premoga omogočajo proizvodnjo za najmanj štirideset let. Ker nam že sedaj os-

taja energetski premog na deponiji, ne moremo razumeti zadržkov, ki ovirajo, da še nismo pričeli s tako pomembno gradnjo TET III. Komunisti smo zaradi tega ogorčeni in smo o tem obvestili tudi Komite za energetiko, investicijski odbor EGS Maribor, IS Slovenije in še nekatere, vendar, kolikor mi je znano, še nismo dobili odgovorov. Gradnja TE—TO Trbovlje III z 210 MW ima pomembno vlogo za nas tudi iz naslednjih razlogov: Kot porabnik drobnih vrst in slabšega premoga zagotavlja racionalen pristop k jamski proizvodnji, ker omogoča odkop celotne mase. Za ogrevanje vseh treh revirskih občin bo nova TE—TO sprostila okoli 70.000 ton na leto kvalitetnih premogovnih asortimanov za široko potrošnjo. Maksimalni možni obseg porabe premoga na mestu samem je racionalen zaradi zmanjšanja transportnih stroškov in slabe transportabilnosti premogov zaradi glinenih primesi. Nova TE—TO bo opremljena z ustreznimi čistilnimi napravami za odstranjevanje žveplovega dioksida in dimnih plinov in bo prispevala k izboljšanju ekologije v Zasavju. Predstavlja pa tudi dokončevanje obstoječega energetskega kompleksa, kjer je zgrajena primerna infrastruktura, nekateri skupni objekti in ne nazadnje, tu so tudi kadri, vzgojeni v dolgi osemdesetletni tradiciji. 210 MW blok, ki bo dajal približno eno milijardo KWh letno, prav gotovo ni zanemarljiv v našem sorazmerno majhnem elektroenergetskem gospodarstvu. Rudarji smo

nezadovoljni z neurejenimi dohodkovnimi odnosi in pokrivanjem izgube za nazaj. V kombinatu smo že sprejeli sporazum, sedaj pa se oblikujejo sporazumi in pravilniki v delovnih in temeljnih organizacijah. Bistveno je oblikovati stimulative oblike pridobivanja osebnega dohodka v odvisnosti od uspeha pri delu in od kvalitativnih pokazateljev poslovanja. Pri pokrivanju izgub za nazaj je povezava osebnih dohodkov z ustvarjenim dohodkom povsem izgubljena. Na takšen način nam je tudi onemogočeno oblikovanje potrebnih skladov.

Marjan Ramšak iz do RRPS — tozd Rudnik Trbovlje.

Na pospešeno proizvodnjo premoga pa prav gotovo uspešno vpliva tudi razvoj rudarsko gradbene dejavnosti v DO RGD z namenom pospešenega odpiranja novih predelov ob optimalnih stroških ter istočasnem dodatnem usposabljanju tega dela kolektiva za samostojni prevzem zahtevnih rudarskih del v SFRJ in na tujem.

Kaj si obetate od kongresa ZKS?

— Sem optimist. Menim, da bomo razrešili probleme, ki sem jih našel. Seveda pa je to odvisno od nas vseh od najvišjih do najnižjih, če povem po domače. Vsi se bomo morali bolj potruditi. Povečati moramo odgovornost pri delu. Vse imamo lepo napisano, na sestankih o tem razpravljamo, potem pa nalog ne izvršujemo, kot smo se zmenili. Najbolj me moti nedisciplina nekaterih delavcev, predvsem »zunanjih«, saj jih med službenim časom srečuješ vsepovsod. Gospodarstva ne bomo stabilizirali na takšen način, kot to počnemo sedaj. Menim, da bi morali s cenami nehati divjati, prav tako prenehati tudi s poviševanjem osebnih dohodkov, povečati pa storilnost. Na našem tozdu smo sklenili, da se bomo potrudili. Varčevali bomo z vsem materialom, ga smotrno izkoriščali

in povečali proizvodnjo, kolikor bo v naši moči.

Ste zadovoljni z delovanjem ZK v kombinatu?

V kombinatu komunisti popuščamo. Po reorganizaciji se še nismo dovolj povezali, niti s komunisti v kombinatu, še manj pa z ostalimi organizacijami, na primer s sindikatom. Več ali manj delamo v vsakem tozdu po svoje. Akcijska konferenca, ki jo imamo na sozdu, bo morala svojo vlogo po kongresu korenito spremeniti. Člani zveze komunistov na našem sozdu se bomo morali takoj po kongresu sestati in vse sprejete sklepe dosledno izpolnjevati.

Tovariš Marjan Ramšak je delaven, skromen in odkrit. Prostega časa nima, saj čas, ki mu ostane po napornem delu, porabi za družbenopolitično udejstvovanje. Kadar zbolí, se zdravi sam, doma. Tako v šestnajstih letih še ni bil v bolniškem staležu. Takšni ljudje so redki, čeprav je res, da vseh bolezní ne moreš ozdraviti sam.

Dragica Bregant

Iz kritične analize

V prejšnjih številkah našega glasila Srečno smo objavili prispevke iz prvega dela Kritične analize delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Za javno obravnavo jo je pripravil Zvezni družbeni svet za vprašanja družbene ureditve. Za tokratno objavo smo se odločili za črničevke iz drugega dela te kritične analize, ki vsebuje predloge nujnih sprememb za učinkovitejšo delovanje in dograjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Prispevek se nanaša na uveljavljanje odgovornosti za opravljanje raznih funkcij v ozidih.

UVELJAVLJANJE ODGOVORNOSTI ZA OPRAVLJANJE SAMOUPRAVNIH, POSLOVODNIH IN STROKOVNIH FUNKCIJ

Politični sistem socialističnega samoupravljanja narekuje najvišjo stopnjo osebne in kolektivne odgovornosti vseh subjektov pri opravljanju samoupravljalških in drugih funkcij in nalog. V skladu z opredelitvijo, da je samoupravna odgovornost sestavni del in poglavitna zahteva učinkovitega delovanja političnega sistema, je treba s samoupravnimi splošnimi akti opredeliti osebno in kolektivno odgovornost za opravljanje samoupravnih in poslovodnih funkcij in način, kako delavski sveti nadzorujejo delo poslovodnih organov. Pri tem je treba izhajati iz načela, da večje pravice in možnosti pri sprejemanju sklepov narekujejo in zahtevajo tudi večjo odgovornost.

Družbenopolitične organizacije, zlasti zveza sindikatov, morajo uvesti postopek za ugotavljanje odgovornosti samoupravnih subjektov za negativne posledice njihovih odločitev, kakor tudi za neizpolnjevanje sklepov, sprejetih na samoupravnih temeljih in v demokratičnem postopku. Znanost je treba pritegniti k proučevanju realnih odnosov in problemov pri upravljanju in vodenju, razmejevanju odgovornosti upravljalških, poslovodnih in strokovnih funkcij v organizacijah združenega dela, uresničevanju samoupravnih odnosov in odgovornosti pri upravljanju in vodenju v organizacijah združenega dela posebnega družbenega pomena, še zlasti, ka-

dar gre za vsebino in obliko odgovornosti za uveljavljanje splošnih družbenih in skupnih interesov, za samoupravno in dohodkovno povezovanje, združevanje v samoupravne interesne skupnosti ipd.

Kadar pride v združenem delu do sporov pri vprašanjih ali zahtevah, ki niso bili rešeni po redni poti v organizaciji združenega dela, morajo družbenopolitične organizacije, še zlasti sindikat, poskrbeti za dosledno spoštovanje postopka, ki ga določa zakon o združenem delu za učinkovito odpravljanje vzrokov sporov, in dati pobude za ugotavljanje odgovornosti posameznikov in organov, če so s svojim neodgovornim delom in ravnanjem povzročili spor.

Marijan Manfredo je razpravljajal na X. kongresu ZKS

Na X. kongresu ZKS, ki je potekal od 17. do 19. aprila tega leta v Ljubljani v Cankarjevem domu, je med drugimi razpravljajci govoril tudi delegat komunistov iz sozd REK EK Marijan Manfredo iz rudnika Zagorje. Govoril je na temo: Naloge komunistov pri razreševanju problematike v sistemu energetike in krepitvi sistema energetike. Dejal je naslednje:

Delegatke in delegati

Izhodišče za aktivnost 815 komunistov v SOZD Rudarski energetski kombinat Edvarda Kardelja so v obdobju med kongresoma predstavljali zaključki problemske konference Zveze komunistov Slovenije energetskega gospodarstva in problemske konference Zveze komunistov kombinata.

Z referendumskimi odločitvami nam je prvič v zgodovini slovenskega premoženstva uspelo združiti vse rudnike rjavih premogov v eno delovno organizacijo kot tudi dohodkovno povezati proizvodnjo električne energije v okviru kombinata Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, Trbovlje. Ne trdim, da smo v našem kombinatu že opravili vse tisto, za kar smo se zavezali. Odločno pa se bomo zavzemali za dosledno uresničitev opredeljenih nalog.

Takšno zavzetost in odgovornost do skupno opredeljenih nalog terjamo tudi od vseh ostalih zavazancev, tako da ne bi prihajalo do različnega tolmačenja in izvajanja skupno načrtanih nalog, kar pa zagotovo med drugim slabi akcijsko moč zveze komunistov.

Poudariti moram, da z dosedanjimi stopnjo uresničevanja določil družbenega dogovora o organiziranosti elektrogospodarstva in premoženstva kot tudi sklepov problemske konference Zveze komunistov Slovenije energetskega gospodarstva, kljub jasnim in

nedvoumnim sklepom o tej problematiki nismo zadovoljni, saj dileme o organiziranosti delovne organizacije inženiring in delovne skupnosti skupnega pomena elektrogospodarstva in premoženstva, še vedno obstoje. To pa ima in bomo se, da bo še dolgo časa tudi imelo nepredvidljive posledice pri našem nadaljnjem delu, predvsem na razvojnem področju.

V našem kombinatu vztrajamo na uresničevanju skupno opredeljenih nalog. To pa ne pomeni, da smo proti razmišljanju in iskanju poti in načinov za še boljše samoupravno in dohodkovno povezovanje. Pogoji za to pa so: jasni in strokovno opredeljeni argumenti, ne pa želje in hotenja bodisi ozkih skupin ali posameznikov.

Če smo znotraj kombinata v sedanjem procesu dograjevanja dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti postavili dva temeljna cilja:

— enakopraven družbenoekonomski položaj slehernega delavca v reprodukciji celoti, to je od proizvodnje premoženja do distribucije električne energije, ki se odraža v stimulativni delitvi dohodka po internih cenah, ki ne zamegljujejo dejanskega doprinosu vsakega udeleženca, ker le tako sistem lahko vzpodbuja k večji produktivnosti in višji (ceneni) proizvodnji,

— takšno organiziranost, ki bo dala relativno cenejšo in kvalitetnejšo energijo ob zagotovljeni socialni varnosti, in ta cilja tudi odgovorno uresničujemo, upravičeno pričakujemo in zahtevamo od komunistov slovenske energetike, da dokončno z vso odgovornostjo uresničijo sprejete naloge.

Tovarišice in tovariši!

Komunisti v SOZD REK Edvarda Kardelja nismo zadovoljni s pogoji gospodarjenja v energetiki. Politika cen primarnih energetskega virov, ki je bila

vrsto let v rokah zvezne vlade, je povzročala vsako leto izredne težave pri pokrivanju bilanc uspeha v SOZD REK Edvarda Kardelja. Kljub temu, da se v interesni skupnosti vrši kvalitetno samoupravno dogovarjanje o ceni, je uresničevanje dogovora preprečeno z administrativnimi posegi zveznega izvršnega sveta. Komunisti smatramo, da je ravno interesna skupnost mesto, kjer se najbolj kvalitetno potrjuje vloga samoupravnega sistema v večjem ekonomsko-tehničnem sistemu, kot je energetika, kar se je odražalo tudi v vsakoletni dobri oskrbi z električno energijo in premogom in na področju razširjene reprodukcije, kjer so vidni dobri rezultati tako pri zbiranju sredstev kot pri vlaganju.

Nesprejemljivo je administrativno držanje cen na nizkem nivoju, saj ima to za posledico pokrivanje stroškov in dohodka za nazaj, kar onemogoča samoupravno in stimulatивно ustvarjanje in delitev dohodka. Zahtevamo razrešitev cenovnega problema. Strinjamo se tudi s strogo družbeno kontrolo. Pogoji gospodarjenja naj bodo vnaprej opredeljeni z dogovorom v Interesi skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva, kar bo delovalo stimulatивно na proizvodnjo in gospodarjenje.

Sporazum o delitvi skupnega prihodka od proizvodnje električne energije še ni veljaven. Čeprav smo ga sprejeli, da ne bi ovirali notranjih odnosov, pa moramo že enkrat jasno povedati, da se ne strinjamo s sedanjo delegatsko sestavo organov, ki odločajo o delitvi skupnega prihodka. Komunisti zahtevamo, da morajo biti delegatski sestavi tak, da omogoča pravično delitev skupnega prihodka glede na vloženo živo in minulo delo.

Pri izvajanju delitve skupnega prihodka pa je po našem mnenju treba uvesti učinkovito družbeno kontrolo preko interesne skupnosti, tako da bi imeli delegati uporabnikov večji vpliv na uveljavitev širšega družbenega interesa. Tudi pri delitvi skupnega prihodka od proizvodnje električne energije in premoga v okviru SOZD REK Edvarda Kardelja še nismo uresničili vseh zastavljenih ciljev, dosegli pa smo tako stopnjo poenotenja, da nadaljnje dograjevanje dohodkovnih odnosov ne bo ovirano.

S potrjevanjem programa in ovrednotenja svobodne menjave dela imamo še težave. Menimo, da so vzroki v tem, da je izvrševanje poslovnih funkcij premalo učinkovito in da je kadrovska struktura izvajalcev neustrezna.

Na problemski konferenci komunistov SOZD REK Edvarda Kardelja sta bili ti dve vprašanji izpostavljeni in nakazane rešitve, ki so predvsem v doslednem ugotavljanju odgovornosti za neizvajanje funkcij in izboljšanje kadrovske strukture.

Kot komunisti opozarjamo, da so notranji kupoprodajni odnosi med temeljnimi organizacijami kombinata obremenjeni z enakimi problemi kot v gospodarstvu nasploh, da cene niso oblikova-

ne na osnovi stvarno potrebnega vloženega živega in minulega dela in na osnovi konkurenčnih odnosov. Ukrepati je treba v smeri sporazumevanja o oblikovanju cen na osnovi racionalno potrebnega vloženega živega in minulega dela ter na osnovi enotnih normativov dela z upoštevanjem konkurenčnosti več možnih ponudnikov in večjim odpiranjem pri izvajanju investicijskih in drugih del izven kombinata, s čimer se bo zmanjšala lastna cena po enoti in povečala produktivnost.

Smo v procesu intenzivnega urejanja odnosov pri delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. Na nivoju kombinata smo že sprejeli sporazum, sedaj pa se oblikujejo sporazumi in pravilniki v delovnih in temeljnih organizacijah.

Bistveni del je oblikovati stimulativne oblike pridobivanja osebnega dohodka v odvisnosti od uspeha pri delu in od kvalitnih pokazateljev poslovanja temeljne organizacije, ki dolgoročno vplivajo na njeno uspešnost.

Povedati pa je treba, da pokrivanje izgub za nazaj in družbeno administrativno usmerjanje višine osebnih dohodkov potiskajo rudarje in druge delavce energetike v mezni položaj. Povezava osebnih dohodkov z ustvarjenim dohodkom je tako povsem izgubljena.

Tovarišice in tovariši!

V srednjeročnem obdobju 1981—1985 so na področju našega kombinata potekala intenzivna raziskovalna dela na območjih obstoječih rudnikov, združenih v SOZD REK Edvarda Kardelja, ki so potrdila preko 200 milijonov ton premoga.

S pospešenim odpiranjem novih delov slojišč in z modernizacijo ter s ponovnim odpiranjem opuščenih premogovnikov se bo proizvodnja postopno povečala v skladu s potrebami SRS po domačih energetskih virih.

V tem srednjeročnem obdobju predvidevamo investicijska vlaganja za postopno povečevanje proizvodnje premoga od 1,910.000 ton v letu 1986 na 2,400.000 ton v letu 1990.

Poleg povečanja proizvodnje ter modernizacije tehnološkega procesa bodo predvidena vlaganja prispevala še k povečanju varnosti in humanizaciji dela ter večji ekonomičnosti eksploatacije premogov SOZD REK Edvarda Kardelja.

V tem srednjeročnem obdobju so zaradi povečanih družbenih zahtev po premogu in tudi zaradi priznavanja povečanih stopenj benifikacije nastale potrebe po dodatnih stalnih kvalificiranih rudarjih in strokovnih delavcih, ki jih ni mogoče pridobiti v bližnji okolici premogovnikov. To povzroča še hujšo stanovanjsko krizo na področju družbenega standarda v našem kombinatu.

Temeljne prednostne naloge na razvoju pridobivanja premoga v našem kombinatu so pospešitev tehnološkega razvoja. Komunisti zahtevamo hitrejšo raz-

rešitev problematike pravočasnega in zadostnega financiranja predvidenih investicijskih del, ker je trenutno za to srednjeročno obdobje zagotovljeno le 52% potrebnih sredstev. Te naložbe naj bi zagotovile pospešitev izgradnje rudnikov po že sprejetih programih ob istočasnem uvajanju novih tehnologij pri odpiranju in eksploataciji; zagotavljanje odvzema premoga v skladu s srednjeročno in dolgoročno bilanco porabe premoga, za kar je osnovni pogoj izgradnja TE—TO III Trbovlje z 210 MW, kot ključnega potrošnika energetskega premoga skupno s TO in zagotavljanje maksimalnega obsega proizvodnje debelih vrst premoga za široko potrošnjo. Ta izgradnja TE—TO III predstavlja poleg ostalih prednosti dokončevanje obstoječega energetskega kompleksa, ki bo z vgraditvijo kvalitetnih čistilnih naprav saniral tudi ekološke razmere.

Istčasno pa je pomemben razvoj rudarsko gradbene dejavnosti v našem kombinatu z namenom pospešenega in racionalnega odpiranja novih jam in nastopanja na domačih in tujih trgih.

Komunisti v našem kombinatu v celoti podpiramo osnutek resolucijskih določil in predvsem tisti del, ki se nanaša na energetsko gospodarstvo. Predlagamo pa, zaradi dosedanjih različnih razlag, dopolnitev 4. odstavka II. poglavja osnutka resolucije. Ta naj se dopolni tako, da bo nedvoumno zapisano, da bomo podpirali smotrno uresničevanje enotnega koncepta razvoja energetike tako v naši republiki kot na območju vse države.

Prepričani smo, da je ta kongres tudi najvišji obvezujoči dogovor vseh komunistov slovenske energetike in da kot tak pomeni prelomnico različnih razlag.

Izvoljeni so organi ZKS

Na 10. kongresu ZKS, ki je bil od 17. do 19. aprila v Cankarjevem domu v Ljubljani, so bili zadnji dan kongresa izvoljeni tudi novi organi ZKS.

Že pred kongresom je Centralni komite ZKS sklenil, da bo CK ZKS odslej štel 83 članov, kar je 10% manj, kot je štel doslej. Sklenili so tudi, da bo sodelovalo na 13. kongresu ZKJ 60 delegatov ZKS.

V centralnem komiteju ZKS so med 83 člani tudi nekateri naši rojaki ali bližnji sodelavci: Jak Koprivc, Miloš Prosenc, Emil Štern, Jože Utenkar, Karel Vuković, Silvo Gorenc.

Predsedstvo CK ZKS šteje 13 članov. Med njimi so tudi Miloš Prosenc in Emil Štern.

Izvršnih sekretarjev predsedstva CK ZKS je skupno 10. Med temi je tudi Jože Utenkar.

Za bodoče člane CK ZKJ je iz Slovenije 19 kandidatov. Med temi so: Stane Dolanc, Štefan Korošec, Sergej Kraigher, Marjan Orožen, Janez Zahraštnik.

Za 60 delegatov ZKS na 13. kongresu ZKJ pa so izvoljeni med drugimi tudi Jak

Koprivc, Štefan Korošec, Pavel Kovač, Martin Mlinar, Marjan Orožen, Miloš Prosenc, Emil Štern, Anton Planinc.

Za predsednika CK ZKS je bil izvoljen

Milan Kučan, za sekretarja predsedstva CK ZKS pa Miloš Prosenc.

Razprava Branka Pistotnika na X. kongresu ZKS

Naš delegat na X. kongresu ZKS je bil Branko Pistotnik, sodelavec iz DO TET. Kongres je potekal od 17. do 19. aprila v Ljubljani. Branko Pistotnik je v razpravi sodeloval s svojim prispevkom, ki se nanaša na mlade. Njegov prispevek objavljamo v celoti, tako da bodo z njim seznanjeni vsi člani kolektiva kombinata in drugi bralci našega glasila.

Rad bi spregovoril nekaj besed o NAŠIH MLADIH

Če so mladi na svojem kongresu zatrjevali (citiram): »Ta čas je naš čas, mi nimamo drugega časa, zato bomo tukaj in sedaj odpirali temeljna vprašanja našega življenja« (konec citata), potem mora ta kongres, predvsem pa celotno članstvo zveze komunistov z dejanji dokazati, da se v zvezi komunistov odgovorno zavedamo, da so mladi tisti, ki najbolj čutijo posledice današnje ekonomske in politične krize, da imamo v zvezi komunistov do temeljnih vprašanj jasna in konkretna idejnopolična stališča za učinkovito razreševanje težav.

Ne s političnimi frazami, ne s parolami, ne z resolucijami, temveč le z ramo ob rami, z vzgledom, z odgovorno tovariško pomočjo, zlasti pa z zaupanjem, bomo skupno z mladimi premagovali naše skupne težave. Poudaril bi, da je za zvezo komunistov v SOZD Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja s približno 6600 zaposlenimi, od tega je skoraj 2000 mladih, še kako pomembno ali zveza komunistov ustvarja razmere za aktivno vključevanje mladih v odločanje in ali je dovolj izkoriščena pripravljenost mladih, da se konkretno angažirajo.

Ključni problemi mladih v kombinatu niso bistveno drugačni kot problemi mladih v kombinatu, niso bistveno drugačni kot problemi mladih v občini ali širše. Omenil pa bi enega od teh, za razmere in perspektivo kombinata, občine, republike, in sicer: med mladimi v našem kombinatu je 290 proslincev stanovanj, 346 pa jih živi v samskih domovih. Mnogi izmed slednjih so si že ustvarili družine, vendar so zaradi pomanjkanja družinskih stanovanj ločeni od nje in se tudi težje vključujejo v okolje.

Nam, članom zveze komunistov, mora biti jasno, da z omahovanjem, neučinkovitostjo in neučinkovitostjo v lastnih

vrstah odbijamo tudi mlade in izgublamo njihovo zaupanje. Mladi padajo v malodušje, kar pa lahko s pridom izkoristijo sile, ki nimajo prav nič skupnega s politiko zveze komunistov in samoupravljanjem. Vse pomanjkljivosti v odnosu in aktivnosti zveze komunistov do mladih in mladinske organizacije vplivajo tudi na položaj mladine in mladinske organizacije, zagnanost in angažiranje mladih, pa tudi na aktivnost zveze komunistov. Brez aktivnosti takšnih organizacij bi postala zveza komunistov ozka in manj revolucionarna.

V lastnih vrstah se odločno in učinkovito lotimo problemov, mladi pa morajo ob strokovnem in ažurnem spremljanju problematike z mladostno svežino realno prispevati k reševanju številnih vprašanj.

V zvezi komunistov premalo naredimo za idejnopolično aktivnost mladih članov zveze komunistov v mladinski organizaciji. Ta bi z našo pomočjo morala krepiti odnos med Zvezo socialistične mladine Slovenije in zvezo komunistov s ciljem krepitve samostojnosti in enakopravnosti mladinske organizacije ter s takšnim delovanjem krepiti ugled in naše vrste. Premajhna idejnopolična usposobljenost članov zveze komunistov in od okoli 2000 mladih le 122 mladih članov zveze komunistov. Mladi komunisti bi morali aktivneje delovati v mladinski organizaciji, delovanje pa kaže, da mlad član zveze komunistov po sprejemu postaja v mladinski organizaciji manj aktiven, takšna praksa pa povzroča tudi slabše obnavljanje zveze komunistov iz vrst mladih.

Neizpodbitno je dejstvo, da mlade še vedno premalo pogumno vključujemo v vse oblike odločanja, zaradi česar so še vedno na obrobju. Kot na primer naj navedem letošnje volitve za skupščine DSP in skupščine SIS. Od 531 izvoljenih delegatov, jih je iz mladinskih vrst le 100, t. j. manj kot vsak peti, od skupno zaposlenih v SOZD REK Edvarda Kardelja pa je skoraj vsak tretji mladinec.

Zaradi tega moramo kritično ocenjevati probleme pri političnem delu mladinske organizacije in angažiranju mladih v samoupravnih organih, delegatskih telesih in delu mladih v političnem sistemu. Opaža se oživljanje nekaterih OO ZSMS v nekaterih temeljnih središčih REK Edvarda Kardelja, ne občuti pa

se dovolj aktivnega dela in pomoči s strani občinske konference na terenu. Preveč forumsko delo tega organa je vzrok, da se delo v OO ZSMS ne povezuje, kar se mnogokrat vidi, da mladi ne nastopajo dovolj organizirano, zato pa njihovi interesi ostajajo v ozadju.

Konkretna sprememba, ki jih mladi v kombinatu, občini, pa tudi širše zahtevajo, niso samo usmerjene v zagotovitev socialne varnosti, ampak predvsem ustvarjalnega dokazovanja na vseh področjih od dela na delovnem mestu do dela v društvenih in drugih interesnih dejavnostih. Nismo še dovolj spoznali, da mlad človek, kakor vsak drug, samo v življenjski praksi in delu ter odgovornem odločanju preverja samega sebe, svoje ideje in pobude ter pravilnosti svojih stališč.

Kot izhodišče — v prvi vrsti zveze komunistov — do mlade generacije naj služi spoznanje, da je samo človek, ki prevzema tudi odgovornost za svojo svobodo, lahko svoboden. Takšno odgovornost pa lahko prevzame samo človek in generacija, ki demokratično odloča.

13. kongres ZKJ bo v Beogradu

V času od 25. do 28. junija letos bo v Beogradu 13. kongres ZKJ. Na njem bo sodelovalo 1757 delegatov. Od tega bo 1553 delegatov zastopalo 2167.860 komunistov. Od tega števila delegatov so jih izvolili 1083 v občinskih in njim ustreznih konferencah, in to po enega delegata na 2.000 članov ZK. Po načinu enakega števila so izvolili 470 delegatov. To pomeni, da bo imela vsaka republiška ZK po 60 delegatov, pokrajinska po 40 in ZKJ v JLA po 30 delegatov. Poleg tega se bodo kongresa udeležili 204 člani organov ZKJ. Skupno bo na kongresu ZKJ sodelovalo 1757 delegatov. Posamezne republiške in pokrajinske organizacije ZK bodo zastopane na kongresu takole: Bosna in Hercegovina 268, Črna gora 99, Hrvatska 231, Makedonija 142, Slovenija 123, Srbija 362, Kosovo 90, Vojvodina 154, JLA 77 in 7 delegatov ZK v organih in organizacijah federacije.

O delu 11. kongresa ZS Slovenije

11. kongres ZSS se je pričel v Can-karjevem domu 21. marca ob 9. uri s plenarnim zasedanjem. Po otvoritvi in izvolitvi delovnih teles kongresa je imel Marjan Orožen, predsednik Republiškega sveta ZSS uvodno besedo. Sprejet je bil tudi poslovnik o delu 11. kongresa ZSS Slovenije. Prvi del plenarnega zasedanja pa se je končal s pozdravnim govorom Stojana Stojčevskega, člana predsedstva ZS Jugoslavije, in nagovorom predsednika CK ZK Slovenije Andreja Marinca.

Kongres je nadaljeval svoje delo v treh komisijah. Deloval sem v komisiji za naloge ZSS v nadaljnjem razvoju družbeno-ekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki je delala 21. marca od 15. do 21. ure in 22. marca od 8. do 9.30 ure. Za delo v tej komisiji se nas je odločilo 380 delegatov. Za razpravo se je prijavilo 84 delegatov in gostov, od tega je razpravljalo 39 udeležencev, 45 jih je oddalo pismene prispevke, od tega osem ob ključku dela ob soglasju navzočih delegatov. Ocena udeležencev kongresa je bila enotna, da smo s ciljem zmanjšali stroške, skrajšali čas kongresa, a s tem nismo vsem, ki bi želeli, dali možnosti, da bi prispevali svoj delež pri oblikovanju kongresnih dokumentov.

Razprava v prvi komisiji je podprla vse dokumente, predložene 11. kongresu ZSS, kakor tudi uvodno poročilo predsednika RS ZSS.

Komisija je obravnavala številna vprašanja nadaljnega razvoja družbeno-ekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Delegati so v razpravi kritično in samokritično ocenili delo ZSS, opozorili na rezultate, težave in akcije, ki so jih organizacije in organi vodili za uresničevanje temeljnega delavsko-razrednega interesa, to je stabilizacija gospodarstva na podlagi dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Pri tem so izpostavili zahtevo in pripravljenost, da se odločno in dosledneje rešujejo vsa tista vprašanja, ki vplivajo na nadaljnji razvoj naše socialistične samoupravne družbe in na družbeno-ekonomski ter materialni in socialni položaj delovnega človeka. Obsodili so mnoge pojave, ki zavirajo uresničevanje teh temeljnih ciljev našega dela.

V poročilu iz bogate razprave povzemam le nekaj vprašanj, ki so prispevala k dopolnitvam dokumentov. Med njimi velja izpostaviti naslednje:

Zveza sindikatov Slovenije, kot eden izmed nosilcev samoupravne socialistične družbe, mora postati organizacija dejanj in akcij, ki bodo zagotavljale kvalitetnejše življenje in pogoje za delo vsakega posameznika in družbe kot celote. Zaradi tega morajo organizacije in organi zveze sindikatov poleg predla-

ganja in spodbujanja ter spremljanja in ocenjevanja pojavov predvsem prispevati k spreminjanju razmer tako z odločnejšimi zahtevami, naslovljenimi na pristojne samoupravne in druge družbene subjekte, kot z lastno aktivnostjo. Vse to na podlagi resničnih interesov in potreb ter odločnih zahtev in volje delavskega razreda. Predvsem mora zveza sindikatov postati učinkovitejša pri svojem delu. Težišče njene aktivnosti mora biti v osnovni organizaciji zveze sindikatov in znotraj nje v sindikalni skupini. Le če bodo osnovne organizacije razpravljale in vodile aktivnosti o ključnih problemih življenja in dela delavcev, o celoti pogojev družbene reprodukcije in tudi o težavah posameznih delavcev, bo zveza sindikatov postala resnično močna organizacija delavskega razreda, ki se tudi brezkompromisno bori za njegove dolgoročne interese.

Mnogi delegati so opozorili na številne probleme, ki zavirajo hitrejšo in doslednejšo uresničevanje naše temeljne razvojne strategije dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Opozorili so tako na pojave omahovanja in odstopanja od začrtanih ciljev in načel, ki jih je treba uresničiti v posameznem okolju oziroma konkretni praksi, kot na vse prevečkrat neustrezno operacionizacijo v dolgoročnem programu predvidenih sprememb. Menili so, da je eden izmed problemov zaostajanje v tehnološkem razvoju in nizka produktivnost dela ter s tem visoki stroški na enoto proizvoda. Zato je naša neodložljiva naloga razvijati temeljne predpostavke za reševanje problemov, kot so več znanja, sodobnejša tehnologija, boljša organizacija dela, ustreznejša delitev dela, torej učinkovitejše gospodarjenje in boljše samoupravljanje. Gre za sistematično in načrtno razvijanje kakovostnih dejavnikov razvoja, ki naj krepijo družbeno-ekonomski položaj delavcev in materialno podlago samoupravljanja.

Vpliv delavcev na pridobivanje dohodka je vedno manjši. Dohodek je vse prevečkrat odvisen od zunanjih dejavnikov, od ukrepov ekonomske politike in manj od prizadevanj delavcev za večjo produktivnost, ekonomičnost in smotrnejšo poslovno politiko. To tudi vpliva na manjšo motiviranost delavcev za uspešnejše gospodarjenje na način, ki mu pravimo opiranje na lastne moči. Delavci so preveč odrinjeni od odločanja o pridobivanju dohodka.

Tako kot drugi odgovorni dejavniki, tudi v sindikatu nismo bili dovolj učinkoviti pri obvladovanju inflacije, ki čedalje bolj ogroža življenjski standard delavcev in njihovih družin. Nismo bili dovolj dosledni pri obvladovanju vseh njenih vzrokov in vzvodov, kar ostaja ena izmed najpomembnejših nalog ZSS in vseh naprednih sil naše družbe v prihodnjem obdobju.

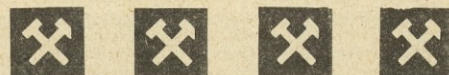
Mnogi razpravljalci so opozarjali, ocenjevali in tudi predlagali rešitve za hitrejšo reševanje slabega položaja posameznih gospodarskih dejavnosti. Dokaj enotno so o ekonomskih problemih, razvojnih možnostih, družbeno-ekonomskih problemih ter materialnem in socialnem položaju delavcev razpravljali delegati delavcev elektro gospodarstev, železniškega gospodarstva ter prometa in zvez. Izpostavili so predvsem minimalni vpliv teh delavcev na pogoje pridobivanja dohodka in posledično tudi na njegovo delitev ter s tem v zvezi zahtevali hitrejšo uresničevanje v dolgoročnem, programu gospodarske stabilizacije zapisane usmeritve, da naj bi s ceno lastnih proizvodov in storitev pokrivali vsaj enostavno reprodukcijo.

V I. komisiji so prevladovala razprave o gospodarjenju, o nadaljnjem ekonomskem in socialnem razvoju, hkrati pa so opozorili na probleme oziroma pojave pri spreminjanju samoupravne organiziranosti združenega dela. Razprave so potrdile nujnost hitrejšega uveljavljanja in krepitve ustavne vloge TOZD ob sočasni krepitvi delovne organizacije kot poslovnega subjekta. Mnoge ugotovitve so se nanašale na vzroke in razloge za prepočasno uveljavljanje dohodkovnih odnosov oziroma za ustrezno združevanje dela in sredstev na dohodkovnih osnovah. Pri tem so delegati opozorili, da so neustrezni ukrepi ekonomske politike še vedno eden ključnih problemov oziroma zaviralcev učinkovitejšega spoznavanja in dogovarjanja proizvodno, dohodkovno in poslovno povezanih organizacij združenega dela.

Na drugem delu plenarnega zasedanja v soboto smo delegati najprej sprejeli poročila o delu vseh treh komisij, sprejeli poročilo komisije za prošnje in pritožbe, sprejeli poročilo o delu RS ZSS med kongresoma in razrešili dosedanje člane RS ZSS. Poslano je bilo tudi pozdravno pismo predsedstvu CK ZKJ, predsedstvu SFRJ in Svetu ZS Jugoslavije. Po odmoru, v katerem smo delegati opravili tajne volitve, smo sprejeli poročilo komisije, ki je pripravila predlog sprememb resolucije, statutarne komisije in poslušali poročilo kongresne volilne komisije, ki je ugotovila, da so bili vsi kandidati za organe ZS Slovenije izvoljeni.

Ob koncu kongresa je delegatom in gostom govoril v imenu novega republiškega sveta ZSS Miha Ravnik, ki je bil kasneje na prvi seji Republiškega sveta ZS Slovenije izvoljen za predsednika.

Peter Kolander

Rezultati volitev 16. marca v DPZ

Dne 16. marca 1986 so potekale splošne volitve v krajevnih skupnostih v vsej Sloveniji. Iz podatkov republiške volilne komisije z dne 31. marca, objavljenih 4. aprila, lahko povzamemo nekaj najbistvenjših podatkov o rezultatu teh volitev.

Volitve so potekale v 65 občinah v Sloveniji, na 4.568 voliščih pri izvolitvi delegatov v družbenopolitične zborove občinskih skupščin. V volilnih imenikih je bilo vpisanih 1.465.132 volilnih upravičencev; na začasnem delu v tujini je bilo 34.826 občanov, s potrdili je glasovalo 2.420 občanov, skupno se je upoštevalo za volilni izid 1.432.726 volilnih upravičencev. Skupno je glasovalo

1.414.280 ali 91,73%. Za liste kandidatov je glasovalo 1.120.344 ali 85,24%, proti listam kandidatov je glasovalo 118.140 ali 8,99%, neveljavnih glasovnic pa je bilo 75,7% ali 5,77%. Na listah kandidatov so bili izvoljeni kandidati, saj so dobili večino glasov delovnih ljudi in občanov, ki so glasovali. Skupaj je bilo izvoljenih 1466 kandidatov. Pri volitvah niso ugotovili nobenih nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid glasovanja.

V občinah, na območju katerih delujejo ozdi našega kombinata, so bili na volitvah doseženi naslednji rezultati (pri glasovanju in izvolitvi delegatov družbenopolitičnih zborov občinskih skupščin:)

	OBČIN					
	Črnomelj	Hrastnik	Krško	Laško	Trbovlje	Zagorje
— število volišč	87	35	113	54	37	47
— število delovnih ljudi in občanov vpisani v volilni imenik	13.348	8.483	21.117	13.946	15.069	12.255
na začas. delu v tujini	431	194	559	211	479	76
glasovalo s potrdilom	23	3	—	37	22	54
volilni izid	12.940	8.292	20.522	13.772	14.612	12.233
— glasovalo:	—	—	—	—	—	—
skupaj	12.533	7.923	19.584	13.375	13.726	11.792
%	96,8	95,5	95,4	97,1	93,9	96,4
za kandidat. listo	11.243	7.402	15.143	11.712	12.888	10.460
%	89,7	93,4	80,9	87,5	93,9	88,7
proti kandid. listi	843	307	1741	976	451	770
%	6,7	3,9	8,9	7,3	3,3	6,5
neveljavne glasov.	447	214	2000	687	387	562
%	3,6	2,7	10,2	5,2	2,8	4,8
število izvol. kand.	21	15	25	20	25	25

Občina Trbovlje:

- predsednik SO — Franja Šprogar
- predsednik IS — Ervin Matešič
- predsednik ZZZ — Jurij Kovač
- predsednik ZKS — Štefan Železnik
- predsednik DPZ — Drago Kastelic

Občina Zagorje ob Savi:

- predsednik SO Jože Ranzinger
- predsednik IS — Tomaž Klopčič
- predsednik ZZZ — Ivan Bučevac
- predsednik ZKS — Alojz Garantini
- predsednik DPZ — Irena Drenik

Stojan Batič: Pitija, iz cikla Tragos, 1984

Izvoljena so nova občinska vodstva

Dne 14. aprila so se v vseh slovenskih občinah sestali na svoje prve seje nov-izvoljeni delegati skupščine vseh zborov. Na njih so izvolili vodstva občinskih skupščin, zborov in predsednike izvršnih svetov. Na teh sejah pa so glasovali tudi o izvolitvi predsednika in članov predsedstva SR Sloveniji ter volili delegate za Zvezni zbor skupščine SFRJ.

Na najodgovornejše funkcije v občinskih skupščinah so bili izvoljeni:

Občina Črnomelj:

- predsednik SO — Mladen Radojčić
- predsednik IS — Jože Mrzljak
- predsednik ZZZ — Branko Jukič
- predsednik ZKS — Edi Malnarič
- predsednik DPZ — Bojan Košir

Občina Hrastnik—

- predsednik SO — Jože Žibret
- predsednik IS — Stane Kirn
- predsednik ZZZ — Rudi Potisek
- predsednik ZKS — Valentin Potušek
- predsednik DPZ — Marjana Kopše

Občina Krško:

- predsednik SO — Zoran Šoln
- predsednik IS — Igor Dobrovnik
- predsednik ZZZ — Stane Bajc
- predsednik ZKS — Bojan Petan
- predsednik DPZ — Maksimilijan Babič

Občina Laško:

- predsednik SO — Jože Krašovec
- predsednik IS — Roman Matek
- predsednik ZZZ — Boris Knaus
- predsednik ZKS — Anton Zupančič
- predsednik DPZ — Franc Perše

Kratice pomenijo: SO — skupščina občine, IS — izvršni svet, ZZZ — zbor združenega dela, ZKS — zbor krajevnih skupnosti, DPZ — družbenopolitični zbor.

Mladi v združenem delu

Od 4. do 6. aprila letos je potekal v Krškem 12. kongres slovenske mladine. Ljubimko Madžarevič, predsednik mladinske organizacije na sozdu, je za kongres pripravil temo Mladi v združenem delu. Objavljamo vsebino omenjene tematske razprave:

Prihajam iz 6600-članskega kolektiva SOZD Rudarsko elektroenergetskega kombinata Edvarda Kardelja iz Trbovelj. Naše glavne dejavnosti so: proizvodnja rjavega premoga, električne energije in izvajanje rudarskih investicijskih gradenj.

Mladi, ki nas je v kombinatu okoli 2000, nimamo nekih drugačnih interesov od ostalih delavcev. Nezadovoljni smo s pogoji gospodarjenja v energetiki, saj se že nekaj časa dogaja, da so kljub doseženim proizvodnim rezultatom poslovni rezultati negativni. Poleg lastnih pomanjkljivosti je glavni razlog za to predvsem neustrezna cenovna politika, ki ne zagotavlja niti enostavne reprodukcije. Za ilustracijo naj povem, da stane, na primer, kg premoga — kocke 13.40 din. Zavzemamo se za uveljavitev ustrezne cenovne politike, katere nosilci naj postanejo samoupravno organizirani proizvajalci in porabniki v SIS-u.

Dokajšnje rezerve imamo v lastnih vrstah, in sicer v boljši organizaciji in racionalni delitvi dela ter večji produktivnosti. Gospodarjenje pa bomo izredno težko izboljšali tudi brez ustreznih kadrov. Tu

beležimo izredno pomanjkanje kvalificiranih rudarjev in kadrov z višjo in visoko izobrazbo, še posebej rudarskega profila.

Za ponazoritev: od 1935 mladih je kar 677 nequalificiranih, višjo izobrazbo ima 23, visoko pa samo 15 delavcev. Velik je razkorak med planiranimi potrebami po teh kadrih in vpisom ter diplomanti iz rudarskih šol. Učenci, ki prihajajo iz usmerjenega izobraževanja, imajo slabo znanje. Glavna razloga sta v izredno slabem predznanju in prezahtevnem vzgojno izobraževalnem programu. Ker je kar tri četrtine učencev rudarske usmeritve iz drugih republik, se zavzemamo, da bi šole za te učence pripravile trimesečne seminarje pred vpisom v prve letnike, da bi se jim s tem olajšalo opravljanje učnih obveznosti. Velik kadrovski deficit povzroča tudi precejšnja fluktuacija kadrov. V zadnjem času je veliko kvalificiranih rudarjev odšlo v pokoj na osnovi novih določil zakona o benefikaciji. Za kadre pa so še kako potrebna tudi stanovanja. Res je, da imamo zgrajene lepe samske domove, v katerih živijo večinoma mladi iz drugih republik, kar 346. Vendar mladi v kombinatu s tem nismo zadovoljni, saj so si mnogi izmed njih že ustvarili družine, na ta način pa so ločeni od njih in se tudi težje vključujejo v okolje. Zato se zavzemamo za izgradnjo družinskih stanovanj, vendar smo pri tem omejeni zaradi pomanj-

kanja virov sredstev. Za ilustracijo naj povem, da je v kombinatu 670 proslincev za stanovanja, od tega 290 mladih. Možna rešitev v povečanju prispevne stopnje za stanovanjsko izgradnjo iz 9 na 15% bi problem samo omilila, ne pa tudi razrešila. Zato predlagamo, da bi tudi energetska sredstva, odobrena po investicijskih programih, lahko predstavljala vir za izgradnjo družinskih stanovanj. Mladi v kombinatu smo naveličani pogostih neutemeljenih očitkov o visokih osebnih dohodkih rudarjev. Pa odbijmo vse dodatke, ki jih prejme rudar za to, ker cel šiht dela v prahu, na prepihu, vlaga ali v vodi, treh izmenah, pa bomo videli, da ta njegov osebni dohodek sploh ni visok.

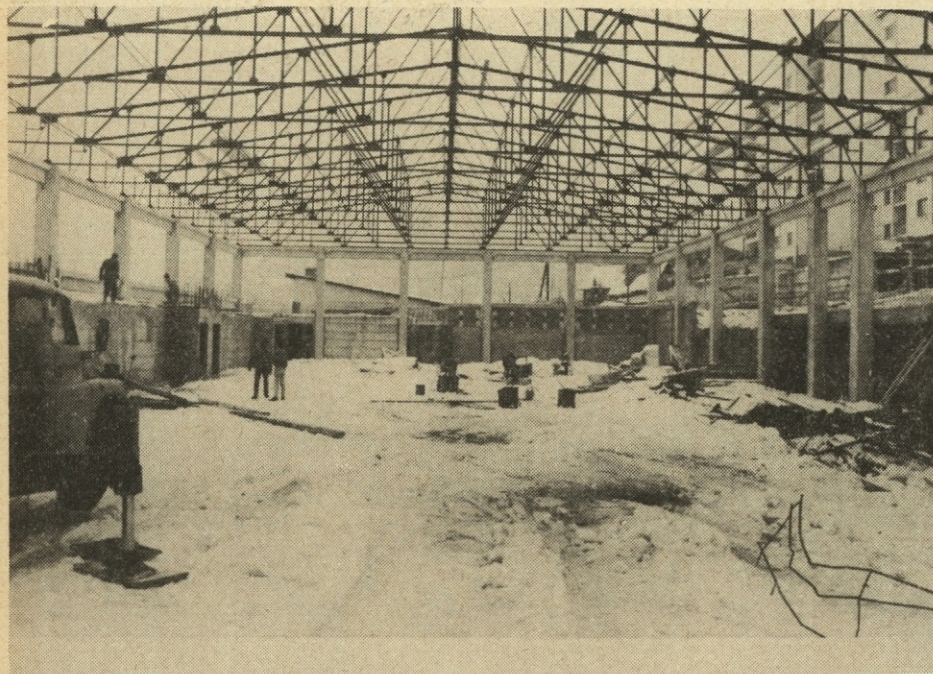
Štafeta mladosti v Sloveniji

Dne 16. aprila opoldne letos so hrvaški mladinci pri Bistrici ob Sotli predali letošnjo zvezno štafeto mladosti slovenski mladini. ob predaji so počastili tudi 40—letnico prostovoljnega dela mladih iz vse Jugoslavije. Štafeta je nadaljevala pot čez Kozjansko, Šmarje pri Jelšah, Gorjance, v Črnomlju, pa so ji pripravili koncert pihalna godba, nastop folklore, pevski nastop itd. Tu je štafeta tudi prenočila.

Sprva je bilo predvideno, da zvezna štafeta letos ne bo šla skozi revirje. Vendar so program kasneje spremenili, tako da so jo v Zasavju lahko sprejeli v nedeljo, 20. aprila. Najprej se je v jutranjih urah ustavila v Hrastniku. Tu je šla skozi Steklarno, ob 8. uri pa je bila prireditelj s kulturnim programom pred osnovno šolo Heroja Rajka na Logu. Ob 8.15 so sprejeli štafeto pred Delavskim domom v Trbovljah, ob nastopu mladih kulturnikov in velikega števila občanov. Ob 8.30 uri pa je bila zvezna štafeta že v Zagorju. Pred spomenikom revolucije so ji pripravili sprejem in kratek kulturni program. Kot znano, je letos štafeta mladosti odšla na pot 23. marca iz Peči. Ob odhodu je bilo navzočih več tisoč mladih in starejših občanov, skupno s številnimi gosti. Med temi je bila tudi tričlanska slovenska delegacija. Na slovesnosti je sodelovalo okoli 250 mladih kulturnikov iz vseh krajev naše države.

Tokrat je štafa tretjič odšla na pot s Koso (leta 1970 iz Landovice, leta 1978 iz Starega trga). Štafeta je že isti dan prispela preko številnih krajev v Titovo Mitrovico, od tu pa je nadaljevala pot po ostalih republikah in pokrajinah.

(tl)

Nad športnim stadionom v Hrastniku, na Logu grade že nekaj časa novo telovadnico. Med tem časom so objekt že pokrili. Služil bo osnovnošolski mladini in drugim občanom oziroma športnikom.

(Foto: B. Klančar)

Novo vodstvo slovenskih sindikatov

Na 11. kongresu Zveze sindikatov Slovenije, ki je trajal od 21. do 22. marca letos v Cankarjevem domu v Ljubljani, so pred zaključkom kongresa delegati na plenarnem zasedanju sprejeli poročila kongresnih komisij, poročilo o delu Zveze sindikatov Slovenije med 10. in 11. kongresom, dopolnjeno resolucijo za njihovo nadaljnje štiriletno delo ter spremembe in dopolnitve statuta ZSS. Izvolili so tudi 93—članski svet Zveze sindikatov Slovenije.

Na prvi seji novo izvoljenega republiškega sindikalnega sveta so izvolili za predsednika Miha Ravnika, roj. 1938, absolventa visoke ekonomske komercialne šole v Mariboru, dosedanjega sekretarja predsedstva CK ZKS in člana CK ZKJ od leta 1975 dalje.

Na isti seji je bil izvoljen za sekretarja ZSS Franc Hribar, roj. 1932, strojni tehnik iz Ljubljane, znan dolgoletni sindikalni delavec.

Predsedstvo Republiškega sveta ZSS šteje 23 članov. Med temi je tudi Bruno Šorli, predsednik koordinacijskega odbora OOZS pri našem kombinatu. Sicer pa je bil nov tudi 93—članski Republiški svet ZSS, nov nadzorni odbor, statutar na komisija ZSS in člani sveta ZSJ iz ZS Slovenije. Izvolili so tudi 39 delegatov za 10. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo od 29. do 31. maja v Beogradu.

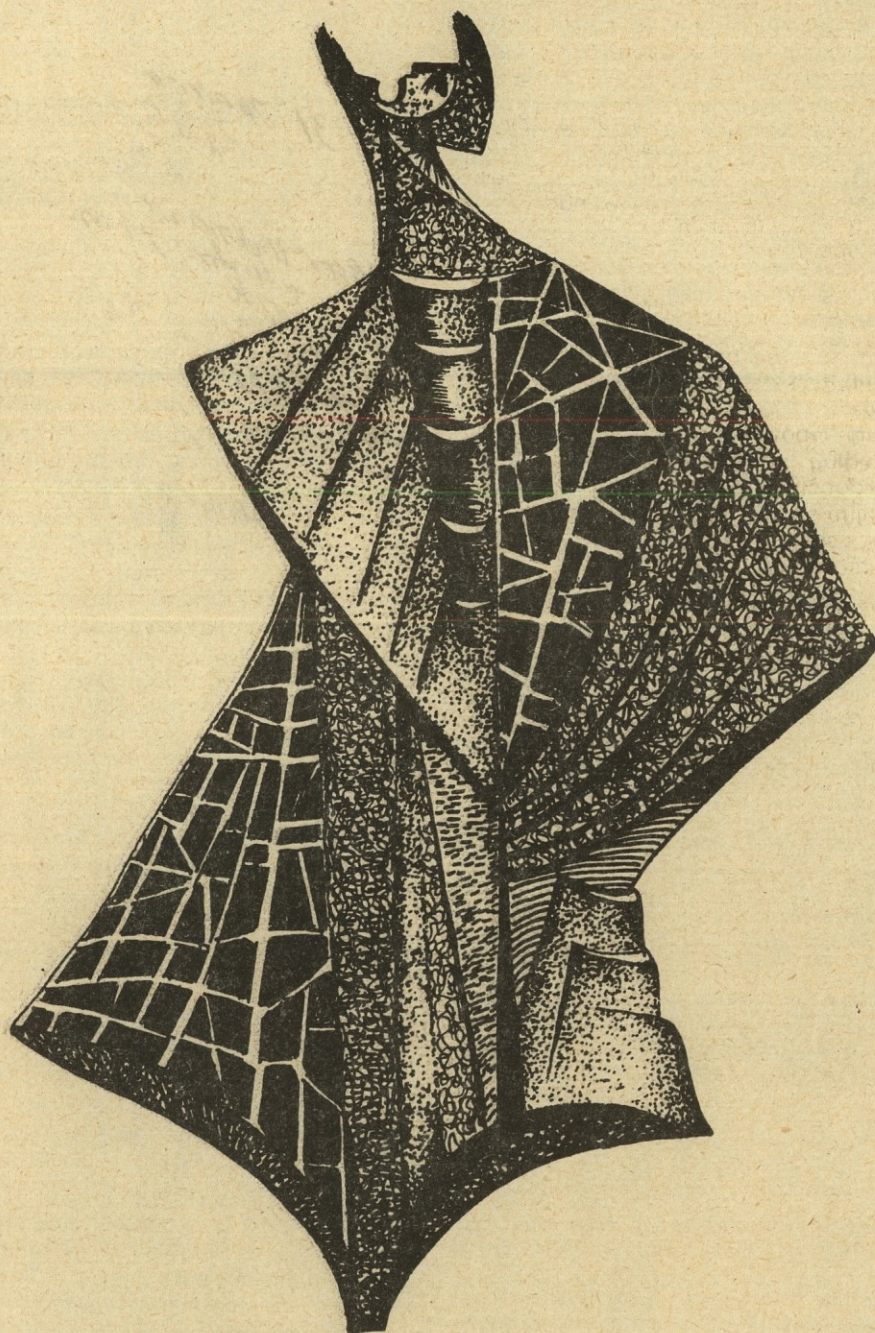
Pokojnine bodo uskladili

Odbor za plan in finance skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je na svoji seji 31. marca 1986 vnovič obravnaval vprašanje usklajevanja pokojnin med letom. Ugotovil je, da je treba na temelju predpisov povečati pokojnine za čas od 1. januarja dalje tako starostne, invalidske in družinske. Povečali se bodo za nadaljnjih 16% z veljavnostjo od 1.1.1986. Razlika bo upokojujencem izplačana ob izplačilu pokojnine koncem aprila oziroma v začetku maja letos.

Ob upoštevanju uskladitev pokojnin med letom po sklepu o usklajevanju pokojnin, znaša skupno povečanje pokojnin med letom 33,4% od 1. januarja 1986 dalje. Uskladili bodo vse pokojnine, razen pokojnin, pri katerih so bili za izračun pokojninske osnove upoštevani osebni dohodki oziroma osnove zavarovanja iz leta 1986, ter pokojnin, pri katerih so se osebni dohodki oziroma osnove zavarovanja pri izračunu pokojninske osnove valorizirale na leto 1985.

Hkrati je ta odbor sprejel tudi sklep o višini dodatka za pomoč in postrežbo starostnim, invalidskim in družinskim upokojujencem, ki jim je neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba drugega za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb. Ti dobijo od 1. januarja 1986 dalje 30.682 din na mesec. Dodatek za pomoč in postrežbo starostnim, invalidskim in družinskim upokojujencem, ki jim je neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba za opravljanje večine življenjskih potreb, znaša od 1. januarja letos dalje 15.341 din mesečno.

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji pa je 28. marca letos sklenila, da se uživalcem pokojnin izplača letni znesek za rekreacijo v letu 1986 skupno 7.000 din. Znesek bo izplačan pri izplačilu pokojnine.

10. kongres zveze sindikatov Jugoslavije pred nami

Od 29. do 31. maja bo v Beogradu 10. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Na njem bo sodelovalo 1216 delegatov, od tega je bilo 768 delegatov izvoljenih v občinskih sindikalnih svetih in to po en delegat na 10.000 članov. Na kongresih republiških sindikatov so izvolili še po 33 delegatov (v pokrajinah pa po 25). Na kongresu bodo zastopane tudi druge organizacije — JLA, zveza upokojencev,

delavci na začasnem delu v tujini. Kongresa se bo udeležilo tudi okoli 130 predstavnikov tujih sindikalnih organizacij iz vseh delov sveta. Iz naših krajev se bodo kot delegati udeležili tega kongresa: Janez Ciglar iz Hrastnika, Miroslav Baloh iz Zagorja, Bruno Šorli iz Trbovelj, Adam Vahčić iz Krškega, Anica Plut iz Črnomlja in Anton Lipoglavšek iz Laškega.

Osnovna šola Trbovlje poimenovana po Josipu Brozu Titu

Osnovna šola Trbovlje, ki združuje v svojem sestavu pet pedagoških enot, je imela v petek, 18. aprila 1986, svoj dan šole. Praznujejo ga vsako leto od 1977. dalje v spomin na ustanovni kongres KPS, ki je bil v noči med 17. in 18. aprilom 1937 na bližnjih Čebinah. Letošnje praznovanje je bilo še posebej pomembno in praznično.

Ob 11. uri je bila slavnostna seja sveta šole na sedežu osnovne šole na Leninovem trgu. Na tej seji so sprejeli sklep o poimenovanju šole ter podelili priznanja šole. Letos so ta priznanja prejeli — učitelji: Mara Burkeljc, Manica Kočar, Cveta Kolenc, Vilma Žnidaršič in Vida Pogačar, učenec 8. razreda Klavdij Koritnik ter osnovna šola Dule Karakljajič iz pobratene srbske občine Lazarevac.

Ob 12. uri so pionirji in mladinci te šole izrekli zaobljubo ob napisu šole z novim imenom.

Ob 16.30 je bila v Delavskem domu odprta razstava likovnih izdelkov učencev te šole v galerijskih prostorih. Pred otvoritvijo je bila krajša kulturna prireditev s sodelovanjem otroškega pevskega zbora in recitatorjev, razstavo pa je ob uvodnih besedah odprl Janez Očep, predsednik Kulturne skupnosti Trbovlje. Nato so si navzoči ogledali

razstavo — akvarelov, risb, grafik itd. na različne motive ter izdelke iz siporeksa (kipe glav).

Ob 17. uri je bila v gledališki dvorani Delavskega doma slavnostna kulturna prireditev. Nastopil je mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt ob spremljavi tovariša Kmeta ter zabavno glasbeni trio. Ravnateljica šole Slava Pirnar je obrazložila pomen praznovanja šole in poudarila pomembnost poimenovanja šole po Josipu Brozu Titu. Vilma Lipovšek, predsednica sveta šole, je prebrala sklep o poimenovanju osnovne šole Trbovlje v osnovno šolo Josip Broz Tito, Trbovlje, s takojšnjo veljavnostjo. Predlog za to poimenovanje je dal Medobčinski svet SZDL revirskih občin, z njim so soglašali na RK SZDL, svoje soglasje pa je dal 23.1.1986 tudi Zvezni izvršni svet. Slavnostna govornica je bila Božena Ostrovršnik, podpredsednica Republiške konference SZDL Slovenije. Med drugim je omenila tudi pomembnost celodnevne osnovne šole, ki je edina v Sloveniji organizirana v celoti. Tega slavlja so se udeležili tudi Lidija Šentjunc, članica sveta federacije, Marjan Orožen, član predsedstva jugoslovanskih sindikatov, Stojan Batič, ak. kipar, in domači predstavniki občine in občinskih ter medobčinskih DPO. Sicer pa je bila dvorana povsem polna.

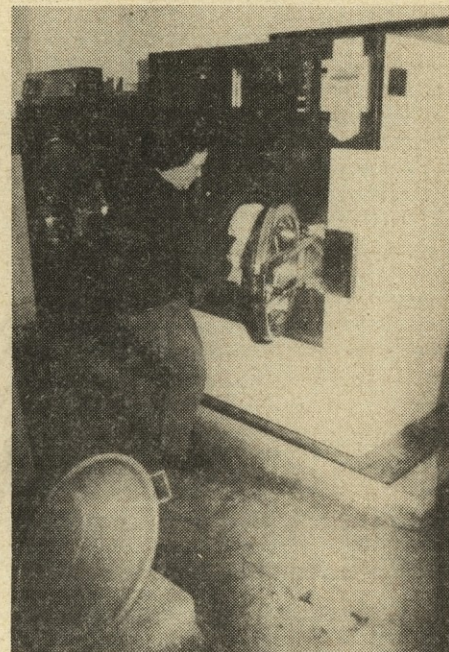
(tl)

Metode in postopki za presojo zahtevnosti dela

Delo je človekova usmerjena aktivnost z določenim ciljem, ki je lahko proizvod ali storitev. Delovni proces, v katerem delavec izvaja delo in katerega rezultati so proizvodi ali storitve, obsega vsa opravila, ki sestavljajo celotni reprodukcijski cikel. Ta cikel obsega pridobivanje sredstev za financiranje delovnega procesa, praviloma pa v

vsakem delovnem procesu sodeluje večje število delavcev, izmed katerih vsak izvaja le en del delovnega procesa. Taka delitev dela, da posamezni delavec izvaja le istovrstne ali podobne naloge, omogoča zaradi specializiranosti visoko delovno produktivnost in tudi hitro usposabljanje delavcev za delo. Delitev dela v delovnem procesu omog-

oča visoko produktivnost in hitro prilagajanje delovnih procesov razvojnim dosežkom tehnologije. Naloge, ki jih v delovnem procesu izvaja posamezni delavec, niso enake niti enakovredne nalogam, ki jih izvajajo drugi delavci. Za določene naloge je potrebna večja, a za druge manjša usposobljenost. Z izvajanjem nekaterih nalog je povezana večja, z izvajanjem drugih nalog pa manjša odgovornost, kar velja tudi za večji ali manjši napor. Delo se lahko izvaja tudi v bolj ali manj primernem in prijetnem okolju, v bolj ali manj primernih razmerah. Vse to povzroča razlike v zahtevnosti dela in zaradi tega se delavcem v delovnem procesu v enakem delovnem času priznava različna količina enostavnega dela.

Alojzija Žibret iz TOZD Rudnik Hrastnik, ima na skrbi pranje delovnih oblek, brisač, obujk in podobno za potrebe rudarjev. (Foto: J. Kirič)

Enostavno delo je torej merska enota za ugotavljanje multipliciranosti in zahtevnosti določenega dela v delovnem procesu. Kot enostavno delo, ki je izhodišče za ugotavljanje količine dela, si predstavljamo delo, ki zahteva minimalno usposabljanje in ga lahko takoj izvaja vsak delavec. To je delo, s katerim je povezana najmanjša možna odgovornost, kjer ni niti najmanjšega napora, ki se opravlja v primernih in prijetnih delovnih razmerah. V primerjavi s to izhodiščno točko ugotavljamo količino enostavnega dela za vsako izmed del in nalog v posameznem delovnem procesu.

Pri presoji in ugotavljanju količine enostavnega dela za posamezno delovno nalogo ni mogoče uporabiti kakršna koli absolutna in objektivna merila, ker količina enostavnega dela izraža družbeno konvencijo v določenem trenutku

in okolju. Z ugotavljanjem količine enostavnega dela in z določanjem delitvenih razmerij na podlagi ugotovljene količine enostavnega dela se mora v vsakem časovnem obdobju in teritorialnem okolju uravnovesiti interes delavcev za izvajanje določene naloge ali vrste nalog. Če je interes za določeno delo zelo velik, bo takšnemu delu priznana nizka količina enostavnega dela in obratno.

Posamezno delo ali posamezna naloga v delovnem procesu je torej zahtevnejša ali manj zahtevna in s tem vsebuje večjo ali manjšo količino enostavnega dela. Relativna razmerja delovnih nalog na podlagi ugotovljene količine enostavnega dela se pri delitvi sredstev za osebne dohodke uporabijo kot temeljna delitvena razmerja, ki izražajo večjo ali manjšo zahtevnost dela posamezne delovne naloge. Pri ugotavljanju količine enostavnega dela se predpostavlja doseganje pričakovane (normalne) delovne uspešnosti. Dejansko dosežena in ugotovljena delovna uspešnost korigira delitveno razmerje v smeri odstopanja delovne uspešnosti od predvidene in pričakovane.

Presoja ali ocena zahtevnosti dela je lahko izvedena izkustveno ali z uporabo katere izmed metod za oceno zahtevnosti. Uporaba metode za presojno zahtevnosti dela pomeni, da se ocenje-

vanje izvaja po vnaprej predpisanem postopku in z uporabo vnaprej določenih kriterijev.

V sestavljeni organizaciji smo se skladno z družbenim dogovorom opredelili za uporabo analitičnega vrednotenja zahtevnosti del in nalog. Pri uporabi analitične metode se izognemo posameznim in subjektivnim ocenam. Ker smo se z referendumom tako odločili, seveda ne bo dopuščeno kakršno koli drugačno subjektivno vrednotenje. Sprejeta metoda vrednotenja poudarja predvsem pogoje dela ter strokovna dela in naloge. Strokovna usposobljenost delavcev, ki bodo izvajali presojo zahtevnosti dela, je izredno pomemben dejavnik. Zahtevnejše metode in to je tudi naša, zahtevajo znatno bolj usposobljene strokovne delavce, hkrati pa morajo v prvi vrsti, predvsem ti pozabiti na vse prejšnje, utečene in drugačne metode. Lahko trdimo, da presoja zahtevnosti dela ne daje pričakovanih rezultatov največkrat prav zaradi izbire za razvrščanje neprimernih ali manj primernih delavcev in zaradi delavcev, ki za to delo niso bili dovolj temeljito usposobljeni.

Nasprotno pa je naša metoda lahko zelo eksaktna in poštena do vseh delovnih opravil, če se dela lotimo pravilno in strokovno.

Stane Poplas

Siseot prenehal z delom

Skupščina SR Slovenije je objavila v Uradnem listu SRS št. 6/86 in dopolnitvijo z 12/86 zakon o prenehanju veljavnosti zakona o Samoupravni interesni skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino — SISEOT. Ta interesna skupnost je po tem zakonu prenehala obstajati 31. marca 1986, ven-

dar pa bo strokovna služba še nadaljevala z delom, tako da bo v celoti zaključila svoje poslovanje 30.6.1986, ko bo sprejet zaključni račun te skupnosti ter poročilo o sredstvih po samoupravnem sporazumu o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza in konvertibilnega deviznega priliva v SR Sloveniji v letu 1985.

Problemi vzgoje kadrov v dijaških domovih

Vzgoja je vedno zanimala številne pedagoge. Še vedno si nismo edini, katera je boljša od druge.

Različna družba, različno okolje in še mnogi drugi dejavniki pogojujejo različne tipe vzgoje.

V bistvu ločimo dva osnovna tipa vzgoje, in sicer permissivno in represivno vzgojo.

Permissivna oziroma dovoljujoča vzgoja temelji na demokratskih odnosih, nagradah, pohvalah, spodbujanju, razlagi in opori vzgojitelja. Pri tako vzgojenem otroku se močno razvija samozavest, obli-

kujajo se mu osebnostne lastnosti, ki so pogoj za razvoj samoupravne socialistične osebnosti, kar je smoter in cilj, h kateremu teži naša družba.

Končen smoter te vzgoje je samoupravljalec. Vzgojiti želimo samoupravljalce, ljudi, ki bodo sprejemali samoupravno ideologijo in ki bodo zmogni funkcionirati v sistemu samoupravljanja.

Samoupravljanje je način življenja, skladen s samoupravnimi načeli. To pomeni, da imajo v vzgojno-izobraževalnih organizacijah učenci položaj subjektov, da so pedagoškim delavcem in drugemu

osebju enakovredni partnerji, da skupaj z vzgojitelji odločajo o vseh bistvenih vprašanjih življenja, dela in skupnih problemov v ustanovi. Odločajo lahko posredno, preko delegatov ali neposredno z izvajanjem ali aktivno udeležbo.

S tem vplivajo na načrtovanje vsebin in načinov dela, na organizacijo in na način življenja, pa tudi na ocene opravljenega dela.

Učenci odločajo preko svojih samoupravnih organov (domska skupnost, mladinska organizacija . . .)

Učence, subjekte, je treba najprej usposobiti za funkcioniranje v samoupravno organizirani ustanovi.

V samoupravnem duhu jih lahko vzgojimo le v samoupravno organizirani ustanovi, torej s pomočjo samoupravljanja.

Učenci prihajajo v dom z različno oblikovanimi osebnostmi, vendar jih je s prevzgojo še možno spremeniti.

Vsak osebek mora za svoje normalno življenje izpolnjevati naslednje pogoje: to psihologi ponazarjajo s piramido

samoupravljanje
 potreba po varnosti
 potreba po ljubezni
 osnovne biološke potrebe

Če je kateri od naslednjih pogojev moten, se človekova osebnost spremeni.

Pri učencih, ki pridejo v dom, je največkrat porušen tretji faktor, potreba po varnosti.

Zaradi tega se lahko njihovo obnašanje precej spremeni in vzgojitelj dobi o učencu precej drugačno sliko osebnosti, kakršno učenec v bistvu ima.

Zaradi porušitve katerega koli faktorja pride lahko pri učencu do velikih sprememb. Npr. če učenec čuti, da je njegova varnost omajana, to lahko izraža ali z agresijo, ležernostjo, lenobo . . .

Vzgojitelj, predvsem v začetku prvega letnika, učence spoznava z različnimi metodami, šele nato jih lahko z različnimi vzgojnimi prijemi oblikuje ali preoblikuje.

Veliko vlogo igra pri vzgoji čustvena navezanost učenca na vzgojitelja. Učenci vzgojitelja spoštujejo in so nanj čustveno navezani, ga čutijo kot oporo, tak vzgojitelj na učenca dolgoročno vzgojno močno vpliva. Tak vzgojitelj je za učenca "bog in batina", brez batine, saj igra na učenčevo zavest in jo pri tem tudi razvija. Represivna vzgoja jemlje učenca kot objekt, temelji na kaznih, avtoritativnem vzgojnem odnosu.

Otrok se vzgaja preko kazni in neprijetnih doživetij, šokov in stresov represivne vzgoje, ki nevarno učinkujejo na otrokov polet, samozavest in iskanje novega.

Pretirana represivna vzgoja slabi otrokovo samozavest, otrok se razvija v nezdravo osebnost.

Taki ljudje so lahko dobri, marljivi delavci, vendar v pogojih, da je nad njimi avtoriteta, postanejo praktično njeni sužnji, brez avtoritete se lahko njihovo obnašanje precej spremeni. Niso samozavestni, pri njih pride težje do samopotrjevanja.

Represivno vzgojeni otroci skrivajo svoja čustva, pri njih vladajo hladne racionalne odločitve. Prevladuje pasivnost in konformizem in močne obrambne reakcije, saj kot nam je znano, agresivnost vzbuja agresivnost in dobra beseda lepo mesto najde.

Vendar tudi pretirana permissivna vzgoja lahko pusti negativne posledice, tudi ta ne sme biti brez kazni, biti mora kontrola omejevanja, saj je otrok še neoblikovana osebnost in ne sme obveljati vedno njegov prav.

Cilj permissivne vzgoje je aktiven in ustvarjalen človek, ki ni zaprt v lastni kalup.

Partnerstvo in horizontalni socialni odnosi so tisti, ki naj se najpogosteje ponavljajo. Pri dobro vzgojenem otroku pride nekje v končni fazi adolescence do samovzgoje, kar je tudi cilj vzgoje in človek se dalje vzgaja sam, pod vplivom faktorjev, kateri ga obdajajo, vzgoja pa se konča z njegovo biološko smrtjo.

Olga DEČMAN

Umrli je Stanko Dolanc

Dne 2. aprila je umrl v trboveljski bolnici po daljši bolezni naš dolgoletni sodelavec, nazadnje glavni direktor Rudnika Trbovlje — Hrastnik, Stanko Dolanc iz Hrastnika. Ob udeležbi številnih članov kolektiva, uniformiranih rudarjev, lovcev, pevskega zbora in rogistov zasavske lovske zveze iz Trbovelj, Rudarske godbe Hrastnik, številnih praporov, drugih občanov in večjega števila javnih in družbeno-političnih delavcev, smo se od njega ob lepem sončnem popoldnevu poslovili 4. aprila na pokopališču na Dolu pri Hrastniku.

Pred mrliško vežo se je od pokojnega, uglednega delovnega tovariša poslovil mgr. Srečko Klenovšek, predsednik poslovnega odbora sozd REK EK. V svojem govoru je dejal naslednje:

»Poslavljamo se od Stanka Dolanca, možaka, kot pravimo rudarji, malih besed in velikih dejanj.

Z zadržanim dihom smo že dolgo, predolgo spremljali njegov zadnji boj v upanju, da mu bo uspelo še enkrat premagati oviro, ki jih v njegovem življenju itak nikoli ni zmanjkalo. V tej tekmi z zahrbito boleznijo in časom pa tudi njemu, vztrajnemu in zagrizenemu, ni uspelo. Omahnil je in njegova smrt je zaskala globoke rane njegovim najbližjim in odjeknila široko med rudarji, borci in vsemi Hrastničani.

Želel bi v skopih besedah, kot je znal on sam, orisati njegovo bogato in plodno življenje, čeprav ni besed, ki bi lahko nadomestile vse niti, ki jih je Stanko Dolanc vtikal povsod, kjer je deloval, doma v družini, družbenem in političnem življenju v Hrastniku ter v slovenskem premogovništvu.

Iz trdne, zavedne rudarske družine izvirajoč, je zelo zgodaj stopil na pot delavca kot številni njegovi vrstniki. Rojen je bil 15.8.1904. V moštveno knjigo rudnika Hrastnik pa je bil vpisan že 31.12.1917, star nekaj več kot trinajst let. Čeprav še tako močna želja njegovih naprednih staršev za šolanje svojih otrok, za vse le ni bilo denarja in Stanko, kot najstarejši, se je moral že kot otrok osamosvojiti.

Bister in priden fantič je kaj kmalu dobil, takrat domačim ljudem skorajda zaprto možnost, zaposlitev v skladiščni

in finančni službi rudnika Hrastnik. Z vestnim delom, vztrajnostjo in pridnostjo je zbujal vsesplošno spoštovanje, med rudarji pa vpliv trdnega in poštenega sodelavca. To življenjsko poslanstvo je utrdil z zakonsko zvezo z ženo Pavlo Malovrh, iz družine znanih delavskih bojevnikov v revirjih Delovno napredno vzdušje v tej družinici se nadaljuje in bogato obrestuje v delovanju in udeleževanju njunih otrok Nene in Staneta.

Zaposlitvena doba Stanka Dolanca ima samo eno vrzel, in sicer tisto, kose je pridružil partizanom v boju za nacionalno in socialno osvoboditev.

Stanko Dolanc je bil povsod navzoč, dejaven, razumevajoč. Delo ga je vodilo iz Hrastnika na Generalno direkcijo rudnikov v Ljubljano, nato pa na mesto pomočnika ter glavnega direktorja rudnika Trbovlje — Hrastnik.

Takratni rudnik Trbovlje — Hrastnik je bil zamelek današnje družine vseh slovenskih premogovnikov, ki skupaj z elektrarno v Trbovljah in rudarskim gradbeništvom tvorijo Rudarski elektro-energetski kombinat Edvarda Kardelja.

Posnetek skupine vodilnih delavcev in predstavnikov družbeno-političnih organizacij rudnika Hrastnik v letu 1950, pred združitvijo z rudnikom Trbovlje. Na skrajni desni je Stanko Dolanc, ki smo ga pred nedavnim pospremili na zadnji poti na pokopališču na Dolu pri Hrastniku.

Nova, socialistična domovina je še kako s pridom uporabila njegovo prekaljeno izkušnost, zbrano znanje in predvsem vestnost in predanost delu. Samo največja zagnanost vodstvenih kadrov in delavcev je zmogla v kratkem času normalizirati proizvodnjo premoga v izropanih rudnikih in ponovno vzpostaviti v zasavskih rudarskih krajih od vojne opustošeno življenje.

V gospodarstvenika je zrastel ob takšnih sodelavcih v rudarstvu ko so bili Popit, Ribič, Žgank in vestnih tehniških sodelavcih kot je bil Preželj.

V čas njegovega vodenja rudnika padejo začetki modernizacije proizvodnje premoga, ustanovitev rudarskega gradbeništva, odpiranje Dola ter nenehna skrb za delavca, za izgradnjo stanovanj in objektov družbenega standarda,

dom oddiha na Rabu, kulturni domovi itd.

Njegova posebna skrb pa je veljala razvoju mladih kadrov, kot bi pri njih nadomeščal tisto, kar njemu v mladosti ni bilo dano.

Kako široko in raznovrstno je bilo udejstvovanje Stanka Dolanca izpričujejo odlikovanja in priznanja, ki jih poklana naša socialistična družba svojim sinovom, da bi se jim za silo oddolžila za njihovo delo. Za 46 let dela v rudarstvu je bil med drugim odlikovan z redom dela z zlatim vencem, sindikati so mu naklonili svoj zlati znak. Hrastničani so se mu oddolžili z imenovanjem zaslužnega občana, za uspešno družbeno—politično delo pa je dobil srebrni znak Osvobodilne fronte. Nobeno priznanje, niti odlikovanje pa ne odtehta globokega spoštovanja in hvaležnosti nas vseh, ki smo z njim ali pod njegovim vodstvom delali ter ga doživljali kot delovnega sotovariša, blagohotnega mentorja mladih ter odličnega prijatelja.

Takšen bo v nas ostal in skušali ga bomo posnemati.

Hvala Stanko in zadnji Srečno!

Njegovim najbližnjim, ženi Pavli, hčerki Neni in sinu Stanetu vnukom in svojcem v tolažbo pa lahko izrečem le sočustvovanje in iskreno sožalje v imenu slovenskih rudarjev, borcev in Hrastničanov.

Ob grobu pa se je od pokojnika poslovil Avgust Povše — Dušan v imenu hrastniških, zasavskih in slovenskih lovcev. Pokojni Stanko Dolanc je bil namreč

častni predsednik Zveze lovskih družin Zasavja in soustanovitelj Lovske družine Hrastnik, katere predsednik je bil skoraj trideset let. Svoj žalni govor je končal z besedami:

»Ni nas malo, ko bomo danes položili v grob smrekovo vejico s posebno prizadetostjo. To so posebni občutki, ko se hkrati ob slovesu iz srca zahvaljujemo našemu najbližjemu tovarišu za naše prve napotke pri poznavanju lovske abecede, lovskih navad, posebno pa mnogo lovskih doživetij in pravih lovskih trenutkov zlasti takrat, ko smo se iz gozdov vračali domov in nam je domača beseda v domačih planinah v spremstvu dobrega tovariša, lovca, pomenila najboljše počutje.

Ko bo v jeseni čas brakad, te ne bo več med nami — in ko ti bo zadonel lovski rog poslednjič v pozdrav, bo hkrati tudi oznanil, da je tvoj lov za vedno končan. In ko bomo zopet poslušali rogove na naših brakadah, boš z nami, v naših mislih in srcih tudi ti, dragi Stanko. Hvala ti za vsa tvoja osebna, človeška, delovna, predvsem pa lovska dela, ki si jih opravil v našo korist in najboljša počutja, pa tudi v korist vse naše družbene skupnosti.

Ob tem so se lovci z rogovi z bližnjih brežin poslovili od svojega lovskega tovariša in mentorja, zbor rogistov Zasavske lovske zveze iz Šmartnega pri Litiji pa je v slovo zaigral žalno lovsko skladbo.

Uglednega sodelavca, tovariša in gospodarstvenika Stanka Dolanca, bomo ohranili v trajnem in lepem spominu.

T. L.

Marjan Mauko

JAZ NE VIDIM

Jaz ne vidim knapa
kot king - kongra.
Vidim ga
kot mladega fanta,
visoko raslega kot les za jambor,
polnega ognja
kot suha bukovina,
ki vsak šiht
zgori do kraja
in vsak dan, delovni dan,
na novo vstaja.
Vidim ga,
kako se vsak delovni dan
do golega sleče
in se v umazano obleče.
Vidim ga,
ko si težko svetilko pripaše,
težko čelado na glavo poveže
in se v škornje gumi pogrezne.
Vidim ga, kako drvi v temo
gorje njemu.
Vidim ga,
kako se plazi
po kolenih,
pa ni na kolenih.
Vidim, ga vidim.

Marica Grešak — Jakopič

PREDEN GRE ...

Moj knapič je še mlad,
ima srčno me rad,
težak njegov je stan,
vsa raskava je dlan.

Ko zjutraj ga zbudim,
se mu nasmejim,
mu šepnem prav lepo,
da vstati treba bo.

Že zajtrk se hladi,
pa on mi govori:
mal' bi še ležal
in se s teboj igral.

Res nežen je pogled,
a kaj, ko je že pet,
treba pač je vstati
in zajtrkovati.

Namrgodén odide,
a ko iz šihta pride,
spet je nasmejan,
Ves ta ljubi dan.

Drago Završnik

POSLEDICE KRIZE

Rudarjev sin,
če srečen si, ne vem!
Morda te še vedno
žalostna misel boli,
ker si moral nekoč
prezgodaj zapustiti šolske klopi ...

V šoli z učenjem
nisi imel težav,
a boj za vsakdanji kruh
je družini ves denar pobral.

Trudnemu srcu
neznani glas šepeta,
leta krize so odločila,
da si moral ostati
med rudarji doma.

Izposojeni trenutki resnice

Svet gora je zrcalo, ki vsakemu kaže lastno revščino, lastno bogastvo. Kar neseš v gore, ti dajo gore zvesto nazaj. Kar si v življenju izgubil, ti ne vrača najsvetlejši vrh. Vsa sreča iz gora je naša lastna sreča, vsa tolažba gora je našega lastnega duha tolažba ...

H. Tuma

Kjer manjka pot, ni volje, kjer volje ni, ni sreče.
K. Kriegerger

Junija tretja uskladitev pokojnin

Dne 15. aprila je odsek za plan in finance skupščine SPIZ—a sklenil, da bo treba junija letos opraviti že tretjo medletno uskladitev pokojnin. Kolikšna bo uskladitev oziroma povečanje pokojnin, bo določil ta odbor koncem aprila, in to na podlagi uradnih statističnih podatkov o letošnjem porastu osebnih dohodkov. Osebnih dohodki se namreč dvigajo hitreje, kot je bilo sprva predvideno. Računajo, da bodo ob polletju v primerjavi z lanskim povprečjem narasli že za 55%. Tako nagli rasti osebnih dohodkov, klub ažurnosti pri usklajevanju pokojnin, le—te ne sledijo dovolj hitro.

Kot smo že omenili na drugem mestu, bodo z majsko 16% uskladitvijo pokojnin z veljavnostjo od 1. januarja 1986 dalje vsaj deloma sledili naraščajočim osebnim dohodkom. Z majskimi pokojninami, vključno s proračunom za nazaj, pa bodo upokojenci dobili tudi 7.000.—din regresa za letošnje letovanje.

Kako narava je svetla! Prelest in radost
v nas vseh igra!

Majska pesem

Polovična izobrazba bo ostala polovična.

H. Troyat

Kdor odlaša uro, ko bo začel prav živeti, je podoben tistemu, ki čaka, da bo odtekla reka in bo šel lahko čez, toda reka teče in bo večno tekla.

Horac

Ženske se nikoli ne lažejo. Kvečjemu izumijo resnico, ki jo ravno potrebujejo.

Y. Montand

Od kod prihaja čas? Čas prihaja iz preteklosti, ki še ne obstaja, v sedanost, ki nima obstanka, in odhaja v preteklost, ki je prenehala obstajati.

A. Auguštín

Brez moške glave pri hiši, je težko življenje.

Ljudska modrost

Iz nič ni nič.

W. Sheakespeare

Kdor druge žali, sebe ne zaščiti.

L. da Vinci

Ni okolje tisto, ki naredi človeka lepega, ampak je človek tisti, ki dela okolje lepo.

Ruski pregovor

Pestrost kulturnih dogodkov

V zadnjem enomesečnem obdobju se je zvrstilo v naših krajih veliko število najrazličnejših kulturnih prireditev. V tem pogledu jih navajamo po posameznih vrstah v obsegu, ki nam je znan.

Gledališke predstave

24. marca so pričeli v Zagorju z občinskim srečanjem gledaliških skupin Zagorja. Začeli so s Trnuljčico v izvedbi Osnovne šole S. Gruma v Delavskem domu. 26. marca je prosvetno društvo Čemšenik prav tako v Delavskem domu Zagorje nastopilo z igro Poslednji mož.

Dne 25. aprila je bila na Mlinšah predstavljen igra Tolmun in Kamen v izvedbi gledališčnikov iz Mlinš.

Dne 6. aprila pa so Izlačani nastopili z deli Analfabet in Kje je meja, Osnovna šola Ivana Skvarče pa z Županovo Micko.

Dne 8. aprila je bila v Delavskem domu v Zagorju zadnja letošnja gledališka abonmajška predstava. Nastopilo je Prešernovo gledališče iz Kranja z delom Noč do jutra.

V aprilu je potekala občinska kulturna revija v Zagorju in to na Mlinšah. V tem okviru so nastopili dramski odseki z Mlinš, Kolovrata, Osnovne šole I. Skvarče in Svobode — Elektroelement z Izlak.

Nastopile so še druge skupine — Kinoklub mladih iz Zagorja, pevski zbori, zagorski narodno — zabavni ansambli, glasbena šola itd.

Letošnjo občinsko kulturno revijo so zaključili s proslavo ob 27. aprilu in 1. maju.

Dne 5. aprila je v gasilskem domu v Turju nastopila gledališka skupina iz Marnege. Predstavili so se z delom Odloči se (priredba komedije Marjana Marince "Komedia o komediji").

Dne 29. marca dopoldan je potekalo v dvorani Svobode II. v Trbovljah področno srečanje zasavskih lutkarjev. Nastopili sta lutkovni skupini OŠ Šmartno pri Litiji z igrico Grdi raček in Lilo (Litijski lutkarji) z igrico Pajkova delavnica.

Dne 13. aprila je potekalo v Delavskem domu Trbovlje področno srečanje gledaliških skupin iz zasavskih občin. Organiziralo ga je področno združenje gledaliških in lutkovnih skupin iz Zasavja pri ZKO.

Nastopili so: OŠ dr. S. Gruma z delom bratov Grimm — Trnuljčica, gledališka skupina GEOS z Vač z delom Anke in Zvoneta Kalan Zaradi jeze bogov, KUD Izlake z delom J. Ogrinca — Kje je meja.

Koncerti

Dne 28. marca je bil v Delavskem domu v Hrastniku koncert Steklarske godbe Svobode II. Sodil je v okvir mini revije hrastniških godb.

Dne 4. aprila so nastopili v Delavskem domu Hrastnik pevski zbori iz te občine. Nastopilo je okoli 140 pevcev Svobode I, Svobode II, Svoboda Dol in pevski zbor društva upokojencev. Izbrali so najboljše zbora za nastop na 18. reviji zasavske pevske skupnosti, ki bo junija v Hrastniku.

Dne 12. aprila je moški pevski zbor Zarja Svobode Center Trbovlje nastopil v Mariboru v okviru 9. tekmovanja slovenskih pevskih zborov. Sodelovalo je 14 pevskih zborov. Zarji je dirigiral Rihard Majcen. Dosegli so bronasto plaketo mesta Maribor. Letošnji nastop Zarje na Naši pesmi je bil edini iz Zasavja in Posavja.

Dne 18. aprila sta nastopila na odru Delavskega doma Trbovlje mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt in mladinski pevski zbor Vesna pod vodstvom Rika Majcna in Dimitrija Beuermana iz Zagorja.

Dne 24. aprila zvečer je nastopil mešani pevski zbor Svobode II Trbovlje v domu Svobode II s celovečernim koncertom.

Likovne razstave

Franc Ostanek, član RELIK-a, je razstavljal od 1. do 16. aprila v knjižnici Toneta Seliškara v Trbovljah, 12 barvnih grafik.

Od 15. do 25. aprila so razstavljale v Delavskem domu Hrastnik svoja dela tri članice RELIK-a iz Trbovelj: Helca Krasnik 15 akvarelov, Ivanka Uršič 15 del — olja, akvarel, tuš, olje in Desanka Kreča 7 del — v kredu, akvarelu in voščenk.

Od 16. aprila dalje razstavlja v knjižnici Toneta Seliškara v Trbovljah Mojca Kurnik, 13-letna, najmlajša članica likov-

ne sekcije RELIK. Za razstavo je pripravila 9 del v olju in temperi.

Od 14. aprila do 15. maja razstavlja Helca Krasnik, članica RELIK-a, 9 akvarelov v Splošni bolnici Trbovlje.

Od 30.3. do 1.4. je bila v Likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu skupinska razstava 81 del članov likovnih sekcij iz vse Slovenije po predhodno opravljenem izboru. Organizator je Zveza likovnih skupin Slovenije pri ZKO Slovenije skupno z ZKO Trbovlje. Brez otvoritve in brez javnih obvestil je šla kakovostna razstava tiho mimo.

Od 18.4. do 4.5. razstavlja v predavalnici Delavskega doma Trbovlje Stojan Batič, ak. kipar, 41 plastik / 4 v kamnu, 37 v bronu / in 10 grafik v sitotisku.

Tema — grška mitologija — Tragos in Satriada. Organizator Kulturna skupnost Trbovlje v počastitev umetnikov 60-letnice.

Ostale prireditve

Festival amaterskega filma v Zagorju

Kinoklub mladih iz Zagorja je med najaktivnejšimi kinoklubi na področju amaterskega filma v Jugoslaviji. Za svoje uspešno delo je prejel na 21. republiškem festivalu v Ljutomeru prehodni pokal kot najboljši klub v letu 1985. Zaradi tega se je izvršni odbor Foto kina Slovenija odločil, da bo XXII. festival oktobra letos v Zagorju. Izvedbo festivala so zaupali kinoklubu mladih iz Zagorja. Festivala se bodo udeležili kinoamaterji iz vse Slovenije.

Domača zveza kulturnih organizacij Zagorje bo lahko nudila le manjši del potrebnih sredstev, večino denarja pa bi radi zbrali od ozdov, družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, obrtnikov, občanov itd.

(tl)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Varčevanje z energijo

Pred nedavnim je bilo v Beogradu posvetovanje v Gospodarski zbornici Jugoslavije o varčevanju z energijo vseh oblik. Pri tem so navajali, kako in koliko varčujejo z energijo v ostalem svetu. Na tem posvetovanju o racionalni rabi in varčevanju z energijo pa se je pokazalo, da pri nas nimamo niti ustreznih standardov. Navzoči so smatrali, da je treba pripraviti normative, mnenja pa so bili tudi, da bi hkrati s predlaganjem zaključnih računov ozdi iz posameznih panog gospodarstva prikazali tudi porabljeno energijo. Že nešteto krat je bilo ugotovljeno in dokazano, da na enoto proizvoda naša industrija porabi za okoli 2/3 več energije kot v ostalem svetu in da poraba energije raste hitreje kot industrijska proizvodnja. Varčevanje z energijo nam namreč ni veliko mar. Zanimivo je to, da tudi v okviru iste panoge rabijo energijo zelo neracionalno in da ne morejo dati odgovorov. Primerjali so kombinat Kosovo, površinski kop Belaševac, ki porabi štirikrat več energije za proizvodnjo 1.000 ton premoga kot sosednji rudnik Dobro Selo. Takih primerjav je nešteto. Omenili pa so tudi, da se znanost in inovativna dejavnost premalo cenita in da sta zapostavljeni. Boljše rezultate je možno doseči tudi brez zamenjave tehnologije. S problemom varčevanja energije se ukvarjamo sedaj mnogo manj kot pred petimi leti.

Geološka odkritja v ČSSR

Na Čehoslovaškem veliko vlagajo v geološke raziskave. Rezultat le-teh je, da so odkrili nova ležišča surovin, in to nafte, zemeljskega plina, črnega in rjavega premoga, pa tudi drugih mineralnih surovin. Nahajališča nafte niso posebno obsežna, vendar pričakujejo določeno letno proizvodnjo. Odkrita nahajališča novih surovin bodo s pridom uporabili v naslednjem obdobju, da bi se kolikor toliko osvobodili uvoza energije iz drugih držav. Nepričakovano dobre rezultate so ugotovili na področju nahajališč črnega premoga. Poleg ugotovljenih nahajališč okoli 300 milijonov ton so v Gornji Šleziji ugotovili tri nova nahajališča črnega premoga, ki jih cenijo na okoli milijardo ton. Od tega naj bi bilo 3/4 premoga za koksanje. Pogoji za eksploatacijo so zelo zadovoljivi.

V BiH več premoga

Bosansko hercegovski premogovniki so v prvih treh mesecih letošnjega leta nakopali 4,4 milijona ton premoga, kar je za 7,8 % več kakor v istem obdobju lanskega leta. V prvih treh mesecih je rafinerija v Bosanskem Brodu predelala 512 tisoč ton nafte ali 65 % več kot lani v istem obdobju. Takšna proizvodnja premoga in predelava nafte so doprinesli k boljšemu delu termoelektrarn in industrijskih zmogljivosti, kar se kaže pri izpolnjevanju

načrtovanih obveznosti v proizvodnji industrijskih in drugih proizvodov.

Nov rudnik lignita v Makedoniji

Pred kratkim je pričela obratovati separacija za premog rudnika Brik iz Berova. S tem je pričel normalno obratovati nov rudnik lignita v Makedoniji. Ta rudnik ima zmogljivost 120.000 ton premoga letno in s povprečno toplotno močjo 9.000 KJ. Doslej ugotovljene zaloge naj bi zadostovale za eksploatacijo naslednjih 20 let.

Mleti premog namesto mazuta

Strokovnjaki Sava projekta in podjetja Kovinarstvo iz Krškega so izdelali investicijski program in projekt za sušenje in mletje premoga za cementarne, ki delajo na mazut. Preizkus je pokazal, da mleti premog uspešno zamenjuje mazut. V rudniku Tito — Banoviči načrtujejo izgradnjo naprav za pridobivanje mletega premoga za letošnje leto. Dela naj bi končali in pričeli s proizvodnjo leta 1988. Denar bodo zagotovili rudniki in ozdi, ki so zainteresirani za zamenjavo mazuta z mletim premogom.

Premog konkurenčen novim atomom

Naš svet najtrdneje stoji na premogu. To se je potrdilo v večjih cikličnih naftnih krizah. Nasploh so ljudje nastrojeni proti atomom in jedrskim elektrarnam. Čeprav je nafta zdrknila na okoli 10 dolarjev za barel, povsod stremijo za tem, da bi povečali izkop premoga bodisi za industrijo bodisi za porabo v termoelektrarnah. Modernizirajo stare termoelektrarne in grade nove na premog.

V ZDA na primer računajo, da bi lahko hitro dosegli letno proizvodnjo milijardo ton premoga. Prva naftna kriza leta 1973, ki je domala šokirala cel svet, je zelo pospešila proizvodnjo premoga v tej državi. V času od leta 1973 do 1984 se je eksploatacija premoga v ZDA povečala od 543 na 807 milijonov ton. Vzporedno se je povečala tudi poraba od 510 na 719 milijonov ton in skupni delež v porabi energije od 17,5 na 23,3 %. Po oceni ministrstva za energetiko ZDA bo skupna proizvodnja elektrike v ZDA znašala leta 1995 3.500 milijard kWh, medtem ko je znašala proizvodnja leta 1984 skupno 2.455 milijard kWh. V skupni proizvodnji elektrike bo znašal delež jedrskih elektrarn leta 1995 po oceni 643 milijard kWh napram 292 milijard leta 1983. Istočasno bo proizvodnja elektrike v termoelektrarnah leta 1995 znašala med 1840 in 1880 milijard kWh, medtem ko je leta 1983 ta znašala 1259 milijard kWh. Predvideno povečanje proizvodnje premoga v ZDA temelji na velikih rezervah premoga. Po podatkih iz leta 1980 razpolaga ZDA z rezervami premoga 190 milijard ton, kar predstavlja 28 % skupnih svetovnih rezerv.

Tudi Sovjetska Zveza ne zaostaja mnogo v svetovni proizvodnji premoga. Lani so ga nakopali 726 milijonov ton, kar pomeni, da so drugi na rang lestvice svetovne proizvodnje. V tej državi so umirili eksploatacijo nafte.

Proizvodnja premoga, predvsem visoke kakovosti, ima tudi v pogledu modernizacije v načrtih pomembno mesto. Leta 1990 naj bi nakopali v Sovjetski Zvezi do 800 milijonov ton premoga letno.

Tudi Evropa bo ostala pri proizvodnji elektrike v glavnem pri termoelektrarnah. Preteklo leto so TE v 12 državah EGS proizvedli preko 843 milijard kWh elektrike. Delež termoenenergije v skupni proizvodnji elektrike je napram predhodnemu letu večji od skupne proizvodnje za polovico. Najglasnejši nasprotniki jedrske energije so Angleži, čeprav delež jedrske energije pri njih niti ne dosega tretjine.

Plan 92 milijonov ton premoga v letu 1990

V Jugoslaviji se bo do konca leta 1990, kakor predvidevajo povečala letna proizvodnja premoga od 75 milijonov v letu 1986 na okoli 92 milijonov ton. Proizvodnja naj bi porasla na račun povečanja proizvodnje v obstoječih premogovnikih, deloma pa na račun novih premogovnikov. Tudi Jugoslavija mora določiti svojo energetske politiko in svojo energetske potrebe, zato se mora opredeliti, kaj je najzanesliveje in najrentabilneje in da ne bi po drugi strani zgubili koraka pri zagotavljanju svojih bodočih energetske potreb. Pred kratkim je delavski svet Združenja elektrogospodarstva Srbije sklenil, da ne bo hitro sprejemal sklepov o zgraditvi jedrskih elektrarn. Na podlagi strokovnih poročil pa je hkrati ugotovil, da že v letu 2010 ne bo dovolj premoga.

Nove rezerve premoga na Kitajskem

Na Kitajskem so pred kratkim odkrili največje rezerve premoga v tej državi, ki jih cenijo na najmanj 200 milijard ton. Nove rezerve visokokakovostnega premoga leže v pokrajini Šansi in v notranjosti Mongolije. Po prvih podatkih so rezerve premoga na površini okoli 40.000 km². Kitajska namerava novo odkrito polje razviti kot veliko izvozno bazo za premog z letno predvideno proizvodnjo okoli 35 milijonov ton, kar naj bi dosegli do konca stoletja. Do začetka prihodnjega stoletja naj bi se proizvodnja premoga iz novega nahajališča povečala celo na 100 milijonov ton letno.

Nov premogovnik pri Strugi

Z zgraditvijo novega jamskega in površinskega kopa premogovnika Drimkol pri Strugi bi do konca leta 1990 proizvodnja narasla od sedanjih 24.000 na bodočih 110.000 ton letno. Investicija bo veljala okoli 3 milijarde din. Nadaljujejo z raziskavami in ugotavljanjem novih rezerv premoga.

Rekord kakanjskih rudarjev

Rudarji premogovnika Kakanj, teh je okoli 5.200, so letos dosegli pomembne rezultate. Če bodo s tem tempom nadaljevali do konca leta, pričakujejo, da bodo prekoračili letošnji proizvodni načrt, ki določa 2 milijona ton premoga. V prvih treh mesecih letošnjega leta so nakopali 500.000 ton rjavega premoga, kar je 30.000 ton nad načrtom in celo 102.000 ton več, kot so ga nakopali v istem obdobju lanskega leta. Najboljši rezultat so dosegli v marcu letos, ko so nakopali 192.000 ton in so svoj mesečni operativni načrt prekoračili za 43.000 ton. To pa je hkrati tudi največja mesečna proizvodnja, ki je bila dosežena v 85. letih, odkar kopljejo premog v tem bazenu.

Nova elektrarna na Dravi

Elektrogospodarstvo Zagreb in Poslovna skupnost INGRA so sklenili pogodbo o izvajanju gradbenih del na novi hidroelektrarni Dubrava na reki Dravi na področju SR Hrvatske. Na območju sosednje Hrvatske so na Dravi doslej zgradili in že obratujeta dve HE, in to Varaždin 1975 in Čakovec 1982, Dubrava pa bo tretja hidroelektrarna na Dravi na Hrvatskem. HE Dubrava bo imela moč 77,8 MW, dokončali pa naj bi jo do leta 1990. Stroški gradnje bodo znašali 57,3 milijarde dinarjev. Z deli so pričeli spomladi letos.

HE Djerdap — rekordna proizvodnja

HE Djerdap je v prvih treh mesecih letošnjega leta dosegla 37 % proizvodnega načrta. Porabnikom so dobavili v naši državi 1.772 milijard kWh električne energije. Napram načrtu je proizvodnja večja v zadnjem obdobju za 478 milijonov kWh elektrike, s čimer so v celoti nadomestili pomanjkanje elektrike zaradi okvare bloka A/6 v TE Nikola Tesla. Izjemno dobra, celo rekordna proizvodnja v prvih treh mesecih, je rezultat zadovoljivih hidroloških razmer in največje pripravljenosti naše največje HE. Računajo, da bo tako tudi naprej. Pri dotoku vode 9.600 m³ v sekundi proizvedejo dnevno sedaj okoli 25 milijonov kWh elektrike.

Poraba črnega premoga v Evropi

Poraba črnega premoga v Veliki Britaniji naj bi se povečala od 78 milijonov ton v letu 1984 na 118 milijonov ton v letu 1987. To ugotavlja študija raziskovalne skupine "DRI", ki nosi naslov Pogled na energetska situacija v Evropi. Predvideno naraščanje porabe pripisujejo obnavljanju zalog v termoelektrarni po stavki britanskih rudarjev leta 1984 in 1985. Poraba premoga se bo povečala tudi v industriji do leta 1995 kakor tudi do leta 2005. Enako se bo povečala poraba premoga tudi na Irskem. V ZR Nemčiji se bo industrija dolgoročno orientirala na črni premog, tako da se bo v naslednjih 20 letih poraba v industriji podvojila. Enako računajo na Nizozemskem. Tudi Grčija predvideva večjo porabo premoga, predvsem za proizvodnjo električne energije

in se bo sedanja poraba premoga povečala za 4,5-krat.

EGS sprejela program raziskav nahajališč premoga

Komisija Evropske gospodarske skupnosti je sprejela program za raziskovanje zalog premoga v letošnjem letu in je v ta namen določila sredstva v višini 22 milijonov evropskih denarnih enot — ECU. Skupne stroške 60 izbranih projektov cenijo na 36,6 milijona ECU. Komisija EGS želi na ta način utrditi vlogo premoga v oskrbi in proizvodnji električne energije. Program nalaga zelo tesno sodelovanje držav članic te skupnosti v posameznih raziskovalnih projektih. Doberšen del odobrenih sredstev je namenjen za nabavo rudarske opreme, s katero naj bi povečali proizvodnjo premoga.

Premog v Lendavi

Petletne raziskave ležišča premoga v

Benici pri Lendavi, ki jih opravljajo strokovnjaki Geološkega zavoda iz Ljubljane ob pomoči gradbenikov, so odkrili okoli 65 milijonov ton geoloških rezerv premoga. Geologi so ugotovili, da je lendavsko območje razmeroma bogato s premogom, ki je po svoji toplotni vrednosti bogatejše od lignita. Odkrili so tri sloje premoga, od katerih sta dva debela po 2 m, tretji pa meter. Dosedanje raziskave so veljale 300 milijonov din, pri čemer pa študije raziskovalnega centra niso vštete. Sredstva so bila zagotovljena iz republiškega sklada za izgradnjo energetskih objektov. Z raziskavami bodo nadaljevali do konca leta 1990. Nato pa bodo pričeli z eksploatacijo. V začetku naj bi znašala proizvodnja 400 do 500.000 ton letno, kasneje pa bi se ta količina povečevala. Trenutno v Benici betonirajo dva objekta. Po končanih gradbenih delih bodo pričeli s praviimi rudarskimi raziskavami.

(tl)

V nekaj vrstah

Dne 8. aprila 1986 so se člani kolektiva tozd Rudnik Hrastnik poklonili pri skupnem grobu na pokopališču na Dolu pri Hrastniku devetim rudarjem, ki so se smrtno ponesrečili v jami Ojstro pred 15 leti. V počastitev njihovega spomina je spregovoril direktor tozd Rudnik Hrastnik Vladimir Sihur, sodelovala pa je tudi Rudarska godba Hrastnik.

(Foto: J. Kirič)

Poklonitev spominu smrtno ponesrečenih rudarjev

Dne 8. aprila so se člani kolektiva TOZD Rudnik Hrastnik v popoldanskih urah svečano spomnili svojih devetih delovnih tovarišev, ki so izgubili življenje v jami Ojstro pred petnajstimi leti. Pred spomenikom na skupinskem grobu je spregovoril Vladimir Sihur, direktor Rud-

nika Hrastnik. S svojo prisotnostjo so počastili spomin na izgubljene tovariše številni uniformirani rudarji in drugi člani kolektiva ter Rudarska godba Svobode I Hrastnik.

V Posavju bodo kmalu boljše zveze

V Sloveniji imamo devet delovnih organizacij s področja PTT prometa, od teh

jih sedem posluje z motnjami. Med njimi je tudi novomeška, kamor sodita tudi telefonski centrali v Senovem in v Kanižari. Te motnje prav dobro občutimo tudi pri našem kombinatu skorajda pri vsakodnevem delu. Po načrtu novomeškega PTT podjetja predvidevajo, da bodo do leta 1990 povečali število telefonskih priključkov od sedanjih 10.600 na bodočih 16.200. Na Gorjancih na Trdinovem vrhu so že zgradili oddajni center z 960 kanalnim relejnim sistemom. V teh tednih bodo postavili še antenske naprave v Krškem in Novem mestu ter usmerili radijske valove. Po poskusnem obratovanju bo Posavje dobilo šestdeset novih telefonskih zvez. Največjo in direktno korist bodo od tega imeli v Krškem. Tu povečujejo telefonsko centralo, ki bo postala glavna avtomatska telefonska centrala. Posavje bo dobilo tudi svojo omrežno skupino, izboljšali pa bodo telefonske zveze tudi z ostalimi sosednjimi kraji. Ko bodo z vsemi deli končali, se bodo telefonske zveze podvojile, od sedanjih 276 jih bodo imeli 474. K izvedbi načrtov je pripomoglo tudi združeno delo. Računajo, da bo dogovarjanje in združevanje sredstev potrebno tudi v bodoče.

V Zasavju letos manj novih stanovanj

Vse kaže, da letos v Trbovljah in Hraстniku ne bodo zgradili nobenih novih stanovanj. Razlog za to je preprost — ni denarja, pač pa bodo imeli v tem pogledu več sreče v Zagorju. V Zagorju že nekaj časa grade novo stanovanjsko naselje ob Mediji, v samem centru mesta. Kmalu bodo dokončali gradnjo 34 novih stanovanj, pred začetkom pa je gradnja nadaljnjih 37 novih stanovanj v Kisovcu. Tu naj bi zidali le eno in dvosobna stanovanja. V zgradbi pa naj bi imeli svoje prostore tudi PTT in obrtniki. V Zagorju pa naj bi začeli graditi tudi poslovni objekt. V načrtu pa je tudi nadaljevanje akcije za obnovo starih stanovanjskih hiš. Gre za stara stanovanja v Okrogarjevi koloniji in morda še za nekatera druga stanovanja, ki so obnove tudi potrebna.

Predavanja s področja SLO in DS

Komite za SLO in DS ter oddelek za ljudsko obrambo občine Trbovlje sta v zadnjih tednih organizirala za delovne ljudi in občane predavanje z naslovom: *Domovino bomo branili z znanjem, srcem in orožjem*. Predavanja so bila organizirana v posameznih tozidih in delovnih skupnostih tudi v našem kombinatu. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta pomembni sestavini našega samoupravnega organiziranja in delovanja, saj je od stopnje pripravljenosti za obrambo in zaščito celotne družbe odvisna naša samostojnost, suverenost in neodvisnost.

Razpis za prvojunjska priznanja

Občinska žirija za podelitev prvojunjskih priznanj občine Trbovlje je koncem marca letos pozvala vse ozde, društva, organizacije, občane, sise in druge, da do

konca aprila predlože predloge za podelitev letošnjih prvojunjskih priznanj občine Trbovlje. Kot že vsa leta doslej so priznanja namenjena zaslužnim občanom, ki so s svojim delom na gospodarskem, kulturno—prosvetnem, telesnokulturnem in športnem ter družbenopolitičnem področju prispevali k uspešnemu razvoju občine Trbovlje. Priznanja bodo podeljena 1. junija ob prazniku občine Trbovlje.

SVEA se uveljavlja

Tovarna kuhinjskega pohištva SVEA v Zagorju se je še do nedavnega otepala s številnimi težavami najrazličnejšega značaja. V zadnjem obdobju pa se je kolektiv izkopal iz težav. Njihova proizvodnja kuhinjskih elementov znaša letno okoli 90.000 kosov, razčaga pa okoli 26.000 m³ hlodovine. Ker je pohištvenih tovarn v Sloveniji in Jugoslaviji kar precej, je razumljivo, da pride tu in tam tudi do hude konkurence. Zato je treba proizvodni program prilagajati potrebam trga in kupcev. Izvoza v tujino ni toliko, kot so pričakovali. Za letošnje leto imajo v načrtu večje posodobitve. Zgraditi nameravajo sušilnico lesa, pa tudi skladišče gotovih izdelkov, v bodoče pa naj bi vlagali precej sredstev v tehnologijo in predvsem izboljšanje kakovosti svojih proizvodov. Precej jim pomaga pri njihovem razvoju sozd Slovenijales s svojimi strokovnimi oziroma razvojnimi službami.

V novem naselju je bila huda kri

Ob ponovitvi slabega zimskega vremena koncem marca letos so nastopile v novem stanovanjskem naselju Sallaumines že drugo leto po vrsti hude težave. Prišlo je do vnovičnega zamakanja stropov v zgornjih stanovanjih. Pri stanovalcih je to povzročilo precej hude krvi. Zato so preko hišnega sveta terjali, da pristojni organi — investitor, projektanti in izvajalci del, nemudoma odpravijo napake pri gradnji, ki vsako zimo povzročajo hude težave in negotovanje stanovalcev. Le-ti bodo morali vnovič prebeliti stanovanja, stropove in stene, zamenjati tapete, obloge itd. Kljub intenzivnemu administrativnemu posredovanju vseh prizadetih je voda letošnjo zimo vnovič kapljala s stropov. Vse kaže, da bo treba vložiti precejšnja sredstva za odpravo pomanjkljivosti. Govor je o 15 milijonih dinarjev. Stanovanjska skupnost si prizadeva, da naj bi težave letos odpravili tako, da prihodnjo zimo stanovalci ne bi imeli podobnih težav kot zadnji dve zimi.

Pospeševanje obrtništva

V začetku letošnjega leta so ustanovili v Zagorju poslovno enoto Zasavje obrtne zadrage Bohor, Sevnica. Od ustanovitve dalje se je v zadrugo vključilo 14 obrtnikov. Obrtniki iz revirskih občin so se v zadnjih letih povezovali z zadrugami v ostalih krajih Slovenije, med drugim tudi v zadrugo Bohor v Sevnici. Namen, ki ga sleduje zadruga, je predvsem pospeševanje razvoja, pa tudi povezovanje z delovnimi

organizacijami na zasavskem območju, pa tudi drugod. Obrtniki želijo s svojimi izdelki in storitvami nadomestiti uvoz, izdelovati izdelke za izvoz, svoj delež pa žele prispevati tudi pri izdelovanju izdelkov v manjših serijah za potrebe domačih ozdov. Obrtna zadruga je že navezala koristne in vzpodbudne stike z nekaterimi podjetji v revirjih. V Bohor so vključeni obrtniki mizarji, kovinarji, gradbeniki, papirni galanteristi, plastičarji in drugi. Približujejo se svojemu cilju, da bi se združeno delo in drobno gospodarstvo tesneje povezali.

Dolgoročni razvoj občine Trbovlje

Občina Trbovlje je preko svojega oddelka za urejanje prostora in varstvo okolja pripravila gradivo za javno razpravo o prostorih — sestavinah osnutka dolgoročnega družbenega plana občine Trbovlje od leta 1986 do leta 2000. Javne razprave so organizirali v občinski dvorani postopoma za ozde, sise, društva in organizacije itd. Strojne službe so pripravile gradivo, pregledne karte za temeljitejši potek javne razprave. Gre za varovanje kmetijskih zemljišč, vodnih virov, mineralnih surovin, kulturne in naravne dediščine itd. Vsem občanom naj bi v bodoče zagotovili vsaj približno enake pogoje razvoja in koriščenja dobrin. Trbovlje so po svoji površini ena najmanjših slovenskih občin, zato je koriščenje razpoložljivega prostora še kako treba racionalizirati in kar se da temeljito opredeliti.

Trideset let strelske družine STT

Aprila letos je praznovala svoj 30-letni obstoj strelska družina STT. Ustanovljena je bila leta 1956. V začetku je bila sekcija ostalih panog, kasneje pa se je osamosvojila in postala samostojna strelska skupina. Pobuda za to je prišla s strani sindikatov Strojne tovarne Trbovlje. Ta družina je dosegla v 30 letih svojega obstoja velike uspehe tako v republiškem, kakor tudi zveznem razredu. Posebno pomembni so doseženi uspehi od leta 1975 dalje. Prvo obdobje je trajalo od ustanovitve pa do leta 1975, ko so se ubadali z neizkušeno stjo, z začetniškim delom, napakami itd., medtem ko so dosegali v drugem obdobju do današnjih dni visoko kakovost. Tekmujejo v prvi slovenski strelski ligi. V področni ligi so dosegli najboljše uspehe, v slovenski ligi pa trenutno zasedajo četrto mesto. V zadnjih dveh letih so temeljito obnovili svoj športni objekt, bivši rudniški vrtec na Trgu revolucije. Tu so opravili mnogo prostovoljnega dela. Zelo jim pomaga matična delovna organizacija, to je STT. Ob svojem jubileju bodo pripravili tekmovanje v Trbovljah, katerega se bodo udeležile tudi druge družine iz vse Slovenije.

Kemična tovarna se modernizira

V tovarni kemičnih izdelkov že nekaj let poteka intenzivna investicijska izgradnja. Tako predvidevajo, da bo letos jeseni začela poskusno obratovati naprava za

predelavo fosforne sadre. Tu gre predvsem za ekološki problem. Doslej so to sadro spuščali v potok Boben in dalje v Savo, že leta 1984 pa so začeli pripravljati napravo za zajemanje te sadre in njeno predelavo. Računajo, da bodo vsa ta dela stala okoli 400 milijonov din. Nabavili so že del opreme, nekaj uvožene, v glavnem pa domače. Računajo, da bo znašala letna proizvodnja predelane sadre do 40.000 ton. To sadro bodo lahko uporabljali kot dodatek pri izdelavi cementnega klinkerja. Obrat za predelavo sadre bo zelo avtomatiziran in bo zaposloval na vseh treh tihah le okoli 10 delavcev.

Slaba telefonija v Zagorju

V Zasavju nasploh so že dalj časa slabe telefonske zveze, vendar so najslabše v Zagorju. Naročniki se vse bolj čutijo prizadete, saj je težko priklicati ali dobiti zvezo celo s sosednjimi Trbovljami ali Hrastnikom. Podjetje za PTT promet Trbovlje, ki pokriva to področje, trenutno ne more zagotoviti izboljšanja stanja telefonije, dokler ne bodo končana investicijska dela. V glavni centrali v Trbovljah končujejo z deli za medkrajevne zveze. Bistveno se bodo zveze izboljšale, ko bo vzpostavljen nov radijski sistem od prvega trimesečja naslednje leto z Ljubljano, ko bo zgrajena nova vozliščna centrala v Zagorju in ko bo montirana nova oprema. Vsa modernizacija poštnih telefonskih zvez poteka tudi ob dodatnem združevanju sredstev združenega dela v Zasavju. Ko bodo vsa dela končana, bodo telefonske zveze brez dvoma mnogo kakovostnejše.

Vodensko cesto bodo obnovili

Krajani, ki stanujejo ob Vodenski cesti v Trbovljah, se pogosto pritožujejo na pristojne organe zaradi glavne ceste, ki je zelo zdelana in onesnažena. Posebno na odseku od Trga revolucije do Strojne tovarne Trbovlje. V načrtu je, da bo ta del ceste obnovljen še v letošnjem letu, potem ko bo zgrajena industrijska cesta z Nasipov do priključka na glavno cesto na Kolodvorski cesti pri Sušniku. To cesto gradi SGD Beton Tozd Operativa Zasavje, Trbovlje po naročilu investitorja do RRPS, tozd Rudnik Trbovlje. Ko bo ta del ceste usposobljen za promet, bodo promet začasno preusmerili po delni novi in stari industrijski cesti, tako da bi lahko odsek od Trga revolucije do STT popravili v čim hitrejšem času. Ta del ceste bo v celoti rekonstruiran v zgornjem ustroju, vključno z kablovodi, cevovodi za pitno vodo, kanali, telefonijo itd.

Sicer pa ni onesnažen in razrit samo del te ceste, kar pripisujejo težkim kamionskim prevozom premoga s površinskih kopov na separacijo oziroma Zagorje, pač pa je v slabem stanju celotna trasa glavne ceste v Trbovljah prav do Gabrskega. Tudi to je treba videti in vedeti.

V IGM so našli dolgoročno rešitev

O industriji gradbenega materiala — IGM v Zagorju se je v zadnjem letu dni precej pisalo, bralo in govorilo. Do težav

je prišlo z avtozavoljo plaz v kamnolomu, ki je povzročil veliko škodo. Dolgo so iskali ustrezno rešitev in vse kaže, da so jo le našli. Pristojne strokovne službe in organi so ugotovili, da podjetja IGM ne kaže likvidirati, ker je iz nujnih razlogov treba ohraniti proizvodnjo apna. Pač pa bo treba celoten proces od pridobivanja apnenca v Lipovškovem vrtu pa do izdelave apna racionalizirati. V okvir tehnoloških izboljšav sodi tudi možnost briketiranja drobnih vrst apnenca. S tem bi zmanjšali odpadni material, ki so ga doslej odlagali v sipino, po drugi strani pa bi se dvignila proizvodnja. Lansko poslovno leto so končali brez izgube. Sanirali so jalovišče in zgrajeni so bili nadomestni objekti za družino Knez.

Razprava o čiščenju dimnih plinov

Dne 23. aprila je Skupščina občine Trbovlje skupno z občinsko konferenco SZDL organizirala v večnamenskem prostoru Osnovne šole JBT — Pedagoške enote Revirski borci, Trbovlje, sekcijско razpravo o čiščenju dimnih plinov v termoelektrarni. Za to razpravo so se prijavili strokovni delavci, ki so obrazložili možnosti postopne sanacije tovrstnega onesnaževanja okolja v Trbovljah. Občani so zelo zainteresirani za čimprejšnjo in čimkakovostnejšo rešitev. Govorili so tudi o predvideni bodoči deponiji premoga v Lakonci. Na javno razpravo so vabili vse ozde, krajevne skupnosti, SIS-e, občane ipd.

Krajevni praznik Kleka

Krajevna skupnost Klek v Trbovljah slavi vsako leto 18. aprila svoj krajevni praznik v počastitev ustanovnega kongresa KPS na Čebinah v noči med 17. in 18. aprilom 1937. Čebine sodijo namreč v KS Klek. Letos so slavili svoj praznik v soboto, 19. aprila. Krajevna skupnost šteje trenutno 570 krajanov in sodi k podeželskim oziroma obrobim krajevnim skupnostim. Krajevna skupnost in njeni krajski so zelo delavni, saj so se lotili preko gradbenega odbora urejanja telefonskega omrežja, ureditve telefonije, vodovoda, ceste na Čebine itd. Doslej imajo v tej KS le osem telefonskih priključkov, če pa bo končano vse tako kot so predvideli, pa bodo še letos dobili 110 telefonskih priključkov. Sredi aprila letos so namreč delavci PTT podjetja pričeli s polaganjem telefonskega kabla. Sledi še ureditev telefonskega omrežja v tej KS. Doslej so v ta dela vložili 15 milijonov dinarjev. Krajski pa so k temu dodali še materialna sredstva in pa vložili mnogo prostovoljnih delovnih ur, kar pa pomeni nadaljnjih 5 milijonov dinarjev. Poleg tega pa se Klečani ne bodo mogli izogniti tudi denarnemu prispevku. Dodatno bodo morali zbrati okoli 8 milijonov dinarjev. Celotna vrednost navedenih bo okoli 20 milijonov din. Tudi za ureditev vodovoda so bila potrebna velika sredstva. Prav tako pa terja velika sredstva tudi ureditev ceste do Čebin. Modernizacija te ceste, to je razširitev in asfaltiranje

je v teku in vsa dela na tem odseku naj bi bila končana do 30.6.1986. V načrtu imajo tudi saniranje prosvetnega doma Tončke Čeč na Kleku, ker je v slabem stanju.

Krajevna skupnost Zasavje in dolgoročni načrt

V začetku aprila t. l. so se zbrali krajski KS Zasavje v Trbovljah v domu Zasavje pri Sušniku na razgovor s predstavniki Občinske skupščine Trbovlje, krajevne skupnosti, SIS-ov in drugih. Govor je bil o onesnaženosti krajevne skupnosti, ki sodi, kakor so dejali, med najbolj onesnažene krajevne skupnosti. Pripomb na predlog družbenega plana in predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Trbovlje je bilo precej. Na tem zboru so v glavnem nasprotovali preselitvi kamnoloma iz Vodenske ceste v Trbovljah na drugo stran Ostrega vrha, ki pa je dostopen le po cesti iz Bevskega. Pripombe so imeli tudi glede namenske zazidave nezazidalnih površin, ker ni predvidenih nobenih površin za rekreacijo. Uredili naj bi tudi okolico otroškega vrtca. Če bo prišlo do rušenja doma DPD Zasavje in zgradbe, kjer je pekarna, bi moral investitor še pred rušitvijo zagotoviti ustrezne nadomestne objekte, ki naj bi bili glede na funkcionalnost, lokacijo in pa velikost enakovredni sedanjim objektom. Prigovor so imeli tudi na čistilno napravo, ki naj bi jo zgradili na prostoru, kjer so do nadaljnega stale tri stanovanjske hiše. Mnenja so bili, da naj bi zgradili čistilno napravo manjšega obsega, kar je predvideno, da naj bi Trbovlje štelu koncem tega stoletja 21.400 prebivalcev. Po drugi strani pa gre tudi za to, da naj se ne bi poslabšale življenjske razmere v krajevni skupnosti zaradi nove čistilne naprave. Govor pa je potekal tudi o pospešitvi gradnje vodovodnega omrežja, po katerem naj bi pitno vodo dobili tudi v zgornjem Bevškem.

Obnova ceste pri Črnomlju

Na regionalni cesti od Črnomlja proti Staremu trgu imajo ozko grlo, ki ga imenujejo Doblički ovinek. Odsek je makadamski in je neprimeren za promet, ki teče po tej cesti. Ostali del ceste je že obnovljen. Ta ovinek bo treba čimprej urediti, saj gre le za 1,5 km dolg odsek ceste. Računajo, da bo ureditev tega odseka terjala precej sredstev, zato z ureditvijo odlagajo. Potrebovali bi okoli 50 milijonov din.

Rudis v NDR

Poslovna skupnost RUDIS se je skupno z RUDIS Inženiringom dodobra uveljavila v Nemški demokratični republiki. Iz informacij lahko povzamemo, da je PS Rudis podpisal pogodbo za nova dela v vrednosti 4 milijone dolarjev. Dela naj bi izvajali RUDIS Inženiring, Trbovlje, VIG Zagreb, Hidromontaža Maribor in Antikor iz Beograda. Opravili bodo dela pri obnovi nekaterih objektov kemijske industrije v PCK Šshwedt in VEB Walter Ul-

bricht Leuna. Poleg storitev bo RUDIS dobavil tudi del opreme in materiala. V teku so razgovori še za nadaljnja dela v

vrednosti 6 milijonov dinarjev. RUDIS uživa visoko zaupanje v Vzhodnonemških poslovnih krogih.

(tl)

Poimenovanje trboveljske OŠ v OŠ Josip Broz — Tito

18. april je bil za našo osnovno šolo velik dan. Po štirinajstih letih delovanja združene osnovne šole je šola dobila ime — in to slavno ime, ime našega velikega tovariša Tita.

V naši osnovni šoli pridno delujeta pionirska in mladinska organizacija. Organizirata očiščevalne akcije, sodelujeta na natečajih MI MLADI, pripravljata raziskovalne naloge, izdajata glasila tako šolsko "Črno zlato" kot glasila posameznih PE in celo posameznih razredov, zbiramo odpadne surovine, vključeni smo tudi v proizvodno delo v okviru šolske zadruge. Udeležujemo se raznih tekmovanj, ki jih pripravi naše ŠSD Pionir, razredi pa tekmujejo za "Najboljši športni razred". V ŠKD Srečno poteka tekmovalna akcija "Kultura in mi", na koncu leta pa določimo najbolj kulturni razred. Na naši šoli deluje šolska skupnost, pa seveda klub mladih tehnikov, šolska hranilnica, organizacija MČRK, klub OZN...

Prvi v Sloveniji imamo COŠ od 1. do 8. razreda.

Veliko smo že naredili v teh letih in dobili številna priznanja: republiško priznanje za SLO in DS, red zaslug za narod s srebrno zvezdo (visoko državno odlikovanje), Žagarjevo priznanje, (ki ga dobivajo uspešni pedagoški kolektivi), prvojunjsko nagrado (najvišje občinsko odlikovanje) in še dosti drugih.

Tako smo bili predlagani, da bi dobili ime po tovarišu Titu. Sklep o tem smo sprejeli na praznični dan naše šole — na dan šole 18. aprila, ki smo si ga izbrali za

naš dan v počastitev ustanovnega kongresa KPS.

Ko smo zvedeli za predlog o poimenovanju, smo pripravili poseben program, ki ga izvajamo že nekja časa. Tako smo, med drugim, organizirali tekmovanje osmošolcev na temo «Delo, največja vrednota človeka». "Naš učitelj, akademski slikar Leopold Hočevar, nam je izdelal napis — ime šole, mi pa smo pripravili razstavo risb in kipov. Na posameznih enotah smo pripravili vedre, vesele glasbene, pevske in plesne prireditve. S pomočjo planincev in tabornikov pripravljamo razne športne aktivnosti in tekmovanja, zasadili pa bomo tudi 25 brez. Ustvarjali smo tudi na temo: svoboda, mir, sonce, mladost, veselje in sicer na pustih stenah ob šolskih stavbah.

18. april ni bil navaden dan, ampak smo organizirali skupne prireditve za posamezne razrede pod geslom: Srečajmo se — spoznajmo se. Učenci 5. razredov so tekmovali v poznavanju življenja in dela tovariša Tita. V galeriji je bila likovna razstava.

Osrednja prireditev z objavo poimenovanja po tovarišu Titu bo potekala v dvorani Delavskega doma. Kulturni program bodo izvedli učenci naše šole. Na prireditvi bomo povabili mnoge goste.

Tako, sedaj imamo ime! Ponosno, častno ime: Osnovna šola Josip Broz Tito. Zato obljublamo: "Ponosno in častno bomo nosili to ime in nikdar se mu ne bomo izneverili!"

Literarno—dopisniški krožek
trboveljske osnovne šole

vanje rudarjev in metalurgov. Organizirata ga Tehniška fakulteta iz Bora ter Institut za baker, prav tako iz Bora, pokrovitelj posvetovanja pa je Rudarski in topilničarski bazen Bor. Namen posvetovanja je, da se udeleženci pogovore o problematiki uporabe dopolnjevanja in uvajanja novih tehnologij in procesne opreme, postopkov, metod kontrole s področij eksploatacije ležišč mineralnih surovin, priprave mineralnih surovin, ekstraktivne metalurgije, predelavo kovin in nekovin in neorganske kemične tehnologije.

Stojan Batič: Ifigenija, iz cikla Tragos 1984

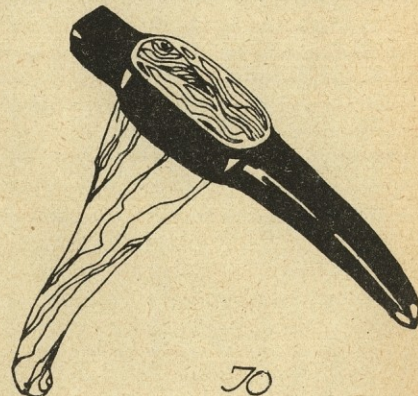
V času od 21. do 27. aprila 1986 je v Zagrebu spomladanski zagrebški velesejem. V njegovem okviru so pripravili XI. mednarodni sejem rudarstva in energetike. V teh dneh potekajo tudi razna posvetovanja o perspektivnih možnostih razvoja malih rudnikov. Govor pa je tudi o drugih žgočih problemih, s katerimi se srečujejo posamezni rudniki.

Posvetovanja, simpoziji, konference

V dneh 14. in 15. maja 1986 bo na Bledu potekalo posvetovanje na temo: Termoelektroenergetika 1986. Organizira ga JUGEL — Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva in VGB Združenje termoelektrarn Essen, ZR Nemčija. Pokrovitelj posvetovanja je predsednik Zveznega komiteja za energetiko in industrijo SFRJ Rade Pavlović in zvezni minister za raziskave in tehnologijo ZRN dr. rer. nat. Heinz Riesenhuber iz Bonna. V programu posvetovanja je pregled

razvoja termoelektroenergetike Jugoslavije do leta 2020 in še 20 drugih predavanj, ki se nanašajo na kurjenje v termoelektrarnah, obratovalne izkušnje in izgradnjo novih obratov, mletje in zgoznavanje premogov, varstvo okolja in stroške za varstvo okolja, izkušnje v odžvepljevanju premoga s suhimi aditivi, nadalje razvoj energetskih tehnologij, probleme žlindranja pri izgorevanju premogov itd.

V dneh 1. in 2. oktobra 1986 bo potekalo v Boru XVIII. oktobrsko posveto-

Jugoslavija v razvoju

Predsedstvo Jugoslovanske znanstvene tribune in predsedstvo Sveta republikanskih skupnosti za znanstveno delo je izdalo prvo knjigo edicije »Jugoslavija v razvoju«, — »ENERGIJA IN RAZVOJ« pravijo, da je to edinstveno in temeljno delo jugoslovanske energetike na okoli 700 straneh enciklopedijskega formata. Monografijo Energija in razvoj je pripravilo 129 avtorjev, znanih znanstvenikov in strokovnjakov. Cena monografije je 21.000.—, z njihovo naročilnico pa jo je možno dobiti za 14.000.— din.

Predvideno je, da bodo leta 1990 izšlo pet monografij:

- Energija in razvoj,
- Hrana in razvoj,
- Tehnologija in razvoj,
- Materiali in razvoj,
- Promet in razvoj.

Te monografije bo pripravilo preko 500 znanih znanstvenikov in strokovnjakov. Monografijo Energija in razvoj se lahko naroči na naslov: Jugoslovanska zveza društev za širjenje znanstvenih spoznanj Nikola Tesla, Beograd, Knjeza Miloša 10.

Kaj je, kaj pomeni ...

ANALIZA — pomeni razstavljanje in razčlenjevanje neke celote na njene sestavne dele. Z analizo želimo doseči dvoje: Iz kakšnih elementov je sestavljena celota in kakšen je medsebojni odnos delov celote. Zato moramo govoriti o kvantitativni in kvalitativni analizi. Predmet analize je lahko različen — n.pr. analiza amortizacije, analiza bilance, analiza izpolnitve proizvodnega načrta, analiza ekonomičnosti, analiza izkoriščenosti materiala, analiza osnovnih sredstev, analiza trga itd.

DISTRIBUCIJA — pomeni razdeljevanje surovin, blaga, kadrov in podobno. To je administrativni ukrep oblasti, ki onemogoča svobodno delovanje trga. Po takih ukrepih posegajo države najčeseje v vojnem in povojnem času, v času elementarnih nesreč, ko je čutiti vsesplošno pomanjkanje blaga in je potrebna intervencija države, da zaščiti prebivalstvo in zbija špekulacijske težave.

ENERGIJA — je nujen pogoj za sleherno proizvodnjo. V naravi jo najdemo v prvotni in drugotni obliki. Prvotno obliko ima energija v organskih telesih, to je v živih organizmih, in v neorganskem svetu (veter, voda, sonce). V skriti obliki je v nafti, plinu, premogu, lesu. Glavne oblike energije so: mehanična, toplotna, električna, kemična, energija izžarevanja in atomska.

NADOMESTILA — so sestavni del sredstev za osebne dohodke v tozdih. Deloma gre nadomestilo osebnega dohodka za praznične dni, ko se ne dela, za čas letnega dopusta, bolniškega dpusta in strokovnega usposabljanja ter izpopolnjevanja, za inovacije, racionalizacije in druge oblike ustvarjalnosti.

POLITIČNA EKONOMIJA je ekonomska veda, ki proučuje proizvodne odnose v družbenem gospodarstvu. Preučuje ekonomske kategorije, to je take pojave, ki na dani stopnji družbenoekonomskega razvoja morajo nastati. To so splošni in bistveni pojavi. Ker pa ima vsaka veda razredno naravo, razlikujemo različne politične ekonomije: buržajske smeri politične ekonomije delavskega razreda ali marksistično politično ekonomijo.

SOCIALIZEM je stopnja v razvoju družbe in oblika družbene ureditve, ki temelji na družbeni lastnini proizvodnih sredstev. V zgodovinskem pomenu je prehodna doba od kapitalizma h komunizmu. Glavni obliki socialistične ureditve sta državni in samoupravni socializem.

TEHNOKRACIJA (gospodstvo tehnike) — je nauk in gibanje, ki skuša rešiti protislovja kapitalistične družbe z načrtno organizacijo gospodarstva pod vodstvom inženirjev in tehnikov. Nauk in gibanje, ki skuša rešiti protislovja kapitalistične družbe z načrtno organizacijo gospodarstva pod vodstvom inženirjev in tehnikov. Nauk je utemeljil ameriški inženir Scott leta 1920. Tehnokratizem daje prednost le tehničnim problemom, ne vidi pa ekonomskih, družbenih in političnih problemov.

Zanimivi podatki

Zvezni zavod za statistiko je ob 40-letnici osvoboditve in 13. kongresu ZKJ izdal publikacijo »Jugoslavija 1945 — 1985, statistična predstavitev«.

Iz te publikacije povzemamo nekaj zanimivih podatkov.

— število zaposlenih v letu 1947 1,2 milijona

— število zaposlenih v letu 1985 6,5 milijona

— število zaposlenih v družbenem sektorju 98%

— število zaposlenih v zasebnem sektorju 2%

— število zaposlenih žensk med vsemi zaposlenimi v letu 1947 28%

— v letu 1984 37%

— delež mladih do 27 let starosti med zaposlenimi v letu 1973 23%

— v letu 1983, 1,2 milijona delavcev 19%

— izobrazbena struktura delavcev, delež delavcev s srednjo, višjo in visoko šolo v letu 1966 35%

v letu 1983 65%

— število nezaposlenih v letu 1985 1,040 milijona, od tega s strokovno izobrazbo 56,3%

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ZKOS podelila odličja svobod

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je na svoji 11. konferenci ob navzočnosti številnih delegatov dne 10. aprila že desetič po vrsti podelila v mali dvorani Cankarjevega doma odličja Svobod. Podelili so jih za izjemne ustvarjalne dosežke, za dolgoletno uspešno delo na področju ljubiteljskega ustvarjanja. Namenjeno je uspešnim in ustvarjalnim organizatorjem, kulturnim delavcem in aktivistom ter skupinam za njihovo zgledno prizadevanje in večstransko delo. Letos je odličja prejelo 44 novih odlikovancev, tako da jih je doslej prejelo v vseh desetih letih okoli 400.

Odličja Svobod z zlatim listom je prejelo štirinajst posameznikov in eno društvo. Med temi je tudi Vinko Kovačič, predsednik ZKO Trbovlje.

Odličja Svobod s srebrnim listom pa so med drugim prejeli Jože Gerhard iz Hrastnika, Mirko Šlosar iz Zagorja, pev-ska skupnost, Trbovlje.

(tl)

Čestitamo!

V času od 7. do 28. 1986 so darovali kri v Splošni bolnici Trbovlje naslednji naši sodelavci:

7. marca 1986

Tozdi s področja Trbovelj

Marjan Sladič, Marko Brčina, Zoran Bravec, Edvard Cestnik, Milan Sušnik, Alojz Lesar, Stojan Kreže, Jože Potokar, Radoš Potokar, Martin Štrovs, Milan Jakšič, Bojan Gorišek, Franc Štrovs, Branko Skočir, Rafko Mudrinčič, Franc Zidar, Darko Ahlin, Anton Fištrek, Zlatko Rogan, Marjan Kovač, Mato Matanovič, Peter Rozman, Ivan Ponikvar, Izet Hevešević, Darko Odlazek, Dušan Lavrinšek, Zdravko Planinc, Ivan Senčar, Roman Šunder, Jure Veble, Rado Markovič, Boris Vrbnik, Mitja Božjak, Srečo Markelj, Stanko Perič.

Tozdi s področja Hrastnika

Niko Tušek, Radoje Maksimovič, Jan- ez Kovač, Alojz Trošt, Karel Kajtna, Meludin Čandič, Stane Napret.

Tozdi s področja Zagorja

Slavko Cukljati, Sead Mujič, Željko Tomič, Ivan Uran, Fran Vidovič, Viktor Dernovšek, Slavko Klančičar, Moris Vedenik.

Dne 14. marca 1986

Ramiz Biščič, Anton Knežević, Drago Zupanc, Milan Česar, Svetomir Mikulo-

vič, Ivo Dimač, Silvo Čop, Mladen Jambrovič, Radenko Graobvica, Mehmed Rizvanović, Mirko Filipović, Stojan Maček, Islami Skender, Živojin Janošević, Franc Kosi, Franc Zidanšek, Anton Sladič, Tihomir Bogojevič, Milan Glavan, Franjo Jakovljevič, Tomo Petrovič, Mehmed Okič, Lado Leskovšek, Miloš Markuljevič, Lado Baškovič, Darko Kralj, Alija Vrebac, Milan Halilović, Rajif Brkič, Stevo Mudrinič, Bogoljub Todrovič, Juro Glavaš, Josip Jurišič, Jože Čop, Ivan Skrinjar, Zvone Olaninc, Sandi Mlinar, Zvonko Dolanc, Ferdo Blaznik, Drago Kmetič, Stanko Volaj.

Tozdi s področja Hrastnik

Božidar Matek, Roman Zaletel.

Tozdi s področja Zagorja

Bojan Vodenik, Ivan Lebničnik, Iztok Lebničnik, Boris Čebin, Marko Krlhkar, Franc Bokal, Razem Ikanović, Štefan Žibert, Rok Kofol, Samo Kajtna, Karlo Vidergar, Ivan Pustotnik, Karlo Drnovšek, Franc Amon, Alojz Brinovec, Miran Razpotnik, Jože Nosan, Viktor Benko.

Dne 21. marca 1986

Tozdi s področja Trbovelj

Ivan Jurečič, Andrej Prašnikar, Aleš Božič, Janez Zaplotnik, Bruno Bajda,

Krvodajalska akcija

Pavle Gostič, Alojz Brvar, Radovan Banovič, Franc Belak, Stane Gračner, Vladimir Vnuk, Nenad Ovčar, Jože Kern, Anton Llagonder, Ivan Murko, Bogdan Zagorišek, Miha Pertinač.

Tozdi s področja Hrastnik

Vinko Kolander, Andrej Marinšek, Branko Majdič, Roman Vodeb, Drago Hrovat, Zlatko Hrnčič.

Tozdi s področja Zagorja

Viktor Zupančič

Dne 28. marca 1986

Tozdi s področja Trbovelj

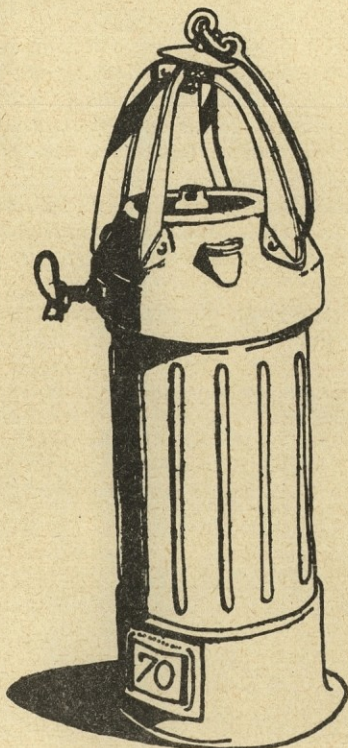
Matevž Kovač, Suad Merdanović, Sead Kadrič, Rafael Žlak, Valter Zagorc, Bojan Cestnik, Ivan Drnovšek, Mirko Umek, Niko Šmergut, Matjaž Korošec, Drago Završnik, Srečko Obrovnik, Jože Ovčar, Martin Željko, Ivan Pomper, Ivan Prašnikar, Niko Božič, Ivan Žavbi, Drago Jurič, Zoran Mesojedec, Marjan Pucelj, Darko Kastelic, Milan Sotlar, Ivan Zakrajšek, Marko Šimič, Nesib Hrvič, Franc Erjavec, Štefan Černivec, Ferdinand Klenovšek, Anton Strmljan, Alojz Bregar, Grga Lučič, Milan Jankovič, Adil Šabanović.

Tozdi s področja Zagorja

Jože Brvar, Marko Krznarič.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Požarna varnost in preventiva naj bo skrb slehernega človeka in vseh ljudi

Požari so vsakdanji pojavi v vseh panogah dela in življenja. Nenehno uničujejo družbeno in osebno lastnino. Prizadenejo vsako leto marsikoga izmed nas, zelo pogosto cele družine, posebno pa delovne organizacije.

V Trbovljah je bilo zabeleženih v lanskem letu štirinajst požarov, v katerih je največkrat botrovala:

- igra otrok,
- malomarnost ljudi,
- slabe instalacije,
- napake na delovnih strojih,
- opuščanje požarnovarnostnih ukrepov.

Materialna škoda, ki so jo povzročili požari, je v razmerah, ko tekmujejo z nabijanjem cen v situaciji, kakršni smo,

precej velika. Na DO—RRPS sicer ne beležimo v lanskem letu večjega ali manjšega požara, vendar se nad tem ne smemo uspavati, ampak moramo krepiti preventivne preglede na vseh področjih.

Na posvetovanju odgovornih oseb za varstvo pri delu, požarno varnost in preventivo po občinah z organi UNZ in postajam Milice ter medobčinskimi inšpektorji za požarno varnost in za varstvo pri delu smo se dogovorili oziroma sprejeli nekatere sklepe, ki bodo izboljšali delo te službe.

Izpostavil bi najbolj kritične, in sicer: — Ugotavljamo, da delavci, ki opravljajo dela čuvajev, ki so dežurni ponoči, niso primerno usposobljeni za ta dela, ne dovolj opremljeni slabo nagrajeni, ni-

majo dostopa v vse prostore, lahko pa so celo fizično nesposobni za opravljanje tega dela. Potrebno bo premisliti, kajti le budno oko teh ljudi ter zaupanje vanje lahko prepreči marsikatero katastrofo ali krajo. To pa zato, ker v popoldanskem in nočnem času le tej osebi zaupamo tovarno oziroma ljudsko premoženje.

— V DO oziroma tozdih je nujno potrebno zagotoviti večja (zadostna) sredstva za požarno varnost,

— dežurstvo v industrijske gasilske enote naj se uvede tudi ob sobotah in nedeljah ter praznikih,

— vsi delavci na področju požarnega varstva morajo biti za svoje delo strokovno usposobljeni,

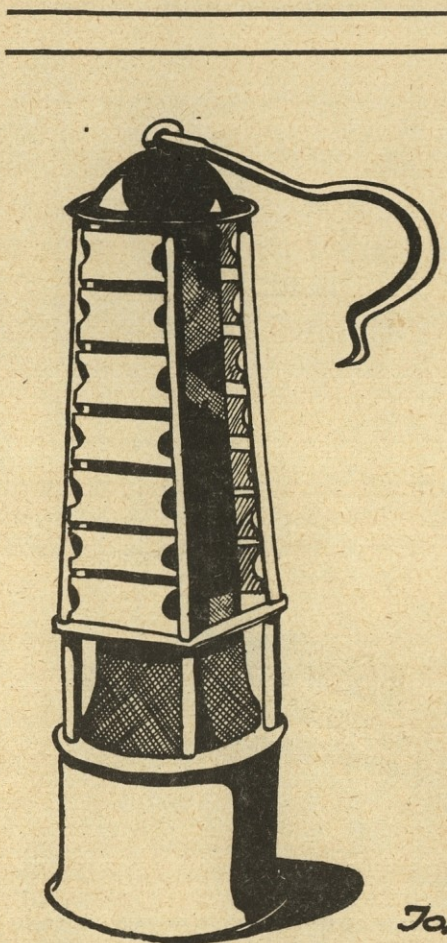
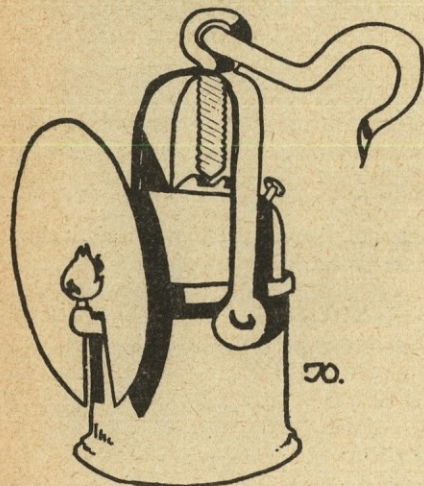
— vzdrževanje in čuvanje gasilskih tehničnih sredstev naj ne bo malomarno, ampak naj bo odraz dobrega vzdrževanja in garancije za uspešna delovanja službe varstva pred požarom.

V DO—RRPS smo prizadevni in uvažamo tudi preventivne preglede po tozdih. Pristopili smo k poučevanju zaposlenih, s tem da smo jim praktično prikazali gašenje oziroma so sami gasili začetni požar seveda pod strokovnim nadzorom. Strokovno usposabljanje delavcev, pooblaščenih za pregled ročnih gasilnih aparatov, se bo izvajalo v tovarni Pastor Zagreb.

Osnovna skrb za preprečevanje vseh vrst nevarnosti mora postati vsakdanja in trajna dolžnost slehernega občana, delovnega človeka, postati mora del človeške kulture.

Vsa prizadevanja za preprečevanje požarov morajo zajeti ljudi vseh starosti in jih prepričevati, da je varnost pred požarom in pravočasni strokovni ukrepi tista človeška vrednota, ki pomembno prispeva k krepitvi družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe.

Teodor Forte

Služba za opazovanje in obveščanje

V primeru zračnega ali drugega napada kot tudi ob naravnih nesrečah se mora prebivalstvo pred nevarnostjo zavarovati. Da pa bi to lahko storili, morajo biti o preteči nevarnosti pravočasno in pravilno obveščeni. Prav tako morajo biti prebivalci seznanjeni in poučeni o tem, kaj morajo ob posameznih nevarnostih storiti, da bodo res smotno ravnali.

To nalogo opravlja služba za opazovanje in obveščanje.

Služba za opazovanje in obveščanje je enotna v SR Sloveniji in je sestavni del obrambnega sistema.

Za delovanje službe za opazovanje in obveščanje je ustanovljen republiški center in občinski centri za opazovanje in obveščanje.

Taki centri se lahko ustanove tudi v KS ali DO. Ustanove se lahko po potrebi tudi vizuelne (občina, KS, DO).

Služba za opazovanje in obveščanje družbenopolitične skupnosti uporablja tudi podatke vojaških služb.

PRIPOMOČKI IN ZNAKI ALARMIRANJA

Najpogostejši pripomoček za obveščanje prebivalstva o omenjenih nevarnostih so alarmne sirene. Lahko pa dajejo centri obvestila o nevarnosti tudi preko osrednjih ali lokalnih radijskih postaj. Zato je nujno, da imajo v vojni prebivalci stalno vključene radijske sprejemnike.

Poleg omenjenih načinov uporabljamo za obveščanje tudi druga sredstva, na primer ročne sirene, pločevinaste škatle, zvonove in podobno. Takšna sredstva uporabljamo predvsem, n.pr. v obratih delovnih organizacij, v oddaljenih vaseh in na drugih krajih, kjer ljudje ne morejo slišati glavne sirene.

Za obvestila z alarmnimi sireni, ki se največkrat uporabljajo, uporablja alarmna služba znamenja.

(prepis iz Priročnika o osnovah civilne zaščite sozd REK EK)

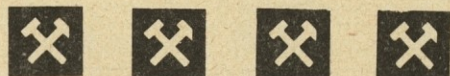
Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

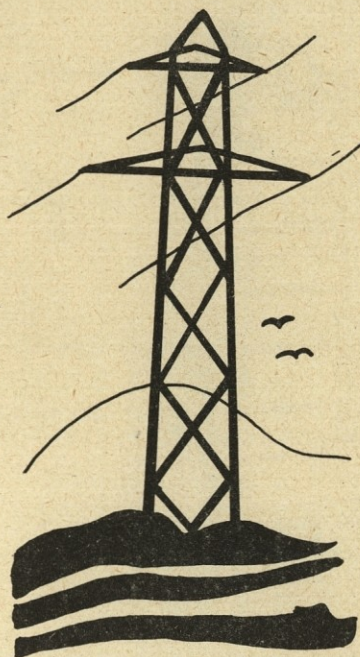
Toplo se zahvaljujem vsem svojim delovnim tovarišem, posebno svoji delovni tretjini za izkazano pozornost in poklonjena darila, ki sem jih prejel ob svoji upokojitvi. Leta, ki sem jih preživel med rudarji, posebno pa še med svojo delovno skupino, mi bodo ostala v najlepšem in hvaležnem spominu.

Anton Marcen, rudar —
kopač v jami rudnika Trbovlje

Rešitev nagradne križanke ob 1. maju

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke ob 1. maju, objavljene v tej številki glasila Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami pošljite na naslov: SOZD REK Edvarda Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do 15. maja 1986.

Kadrovske vesti

od 1.3.1986 do 31.3.1986

PRIHOD**DO RRPS****TOZD RRP Hrastnik**

Martin Vodeb jam. kovinar, Žarko Milič jam. kovinar, Stanislav Nemec jam. kovinar, Roman Jelen učnik, Igor Prašnikar učnik, Miroslav Zorko jam. kovinar, Pero Bagara učnik, Vinko Marjanovič učnik, Uroš Grum strežaj vrelovod.

naprav, Franci Radič učnik, Zoran Josič učnik, Sabir Hasikič učnik, Janko Brin učnik, Simon Eminovič kopač, Darko Pobiljšaj pom. delav. zunaj, Mitja Povše del. v topl., Ivan Krmelj učnik, Damijan Ojstršek učnik, Nestl Kladnik učnik, Branko Lobe učnik, Jožef Koprivc učnik, Marko Kavzar učnik, Anton Jazbinšek učnik, Leon Mihoci učnik, Marjan Brečko učnik, Ivan Fajdiga učnik, Mirsad Hodžič

TOZD RRP Trbovlje

Pejo Marjanovič lesni delavec, Ivan Volaj zunanji delav., Mato Petrovič vozač, Lado Starina vozač, Vinko Kantužar vozač, Tonče Cestnik jam. kovinar, Miha Gaberšek II jam. kovinar, Hidajet Karič vozač, Franc Zidar II vozač, Anđelko Vukelja vozač

TOZD RRP Zagorje

Šahbas Čatič učnik, Darja Hribar strežnica v menzi, Marjan Žvar učnik, Danilo Sotenshek učnik, Haki Dibrani del. na sep., Fahir Zukič učnik, Mato Perkovič učnik, Čedo Tomanič učnik, Karel Šulc učnik, Milan Paniček učnik, Jože Vrankar učnik, Branko Guna učnik, Branko Renčof učnik, Huso Imširovič učnik, Dušan Hribar učnik

TOZD Separacija Trbovlje

Marjan Florindo strežnik transp. mehan., Dušan Čamer teht. deputat. premoga, Boris Goljuf zbiral. premoga, Zlatko Nikolovski ind. premikač, Vladimir Godicelj strežnik transp. mehan., Erih Turščak naklad. jalovine, Franc Deželak analitik—planer

TOZD RŠC Trbovlje

Silvo Kos izv. bolj zahtev. stroj. del, Zdravko Jajalo kop. pomočnik

DO TET**TOZD PEE**

Franc Grom električar, Ignac Božič elektro tehnik, Vladimir Štehnar posl. transp. naprav

DO RGD**TOZD RIG**

Ladislav Jerman vozač, Munever Bečič kop. pomočnik, Miloš Urbanija vozač, Jože Glinšek vozač, Halil Bešič vozač

TOZD IMD

Jože Guzaj analitik—planer, Viktor Božič električar, Gorazd Knez električar

DS SS DO RGD

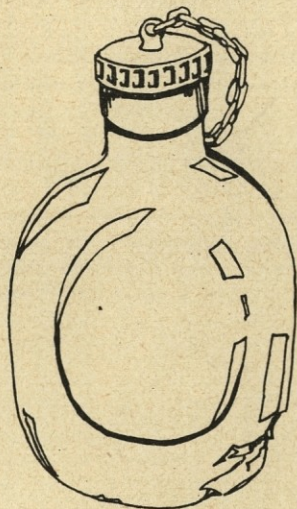
Danijel Galuf dipl. rud. ing., Ana Hribnik kurirka

DS SS SOZD

Ana Čič dipl. pravnik—priprav.

ODHOD**DO RRPS****TOZD RRP Hrastnik**

Franc Kreže jam. kovinar — upokojen, Karel Šuštar kopač — upokojen, Franc

Močilar kopač — upokojen, Rafael Najdenič kopač — upokojen, Otmar Gorenc kopač — upokojen, Avgust Gianini vod. in nadz. na oddel. — upokojen, Ivan Flajs jam. kovinar — upokojen, Muhidin Osmanović kop. pomočnik — discip. odp., Munib Hodžič učnik — v posk. dobi s str. DO, Branko Ojstršek učnik — discip. odp., Kadrija Porobič kop. pomočnik — v posk. dobi s str. DO, Simon Naraks učnik — v JLA, Ivan Zelenko učnik — v JLA, Anton Radič učnik — v JLA, Branko Kolar učnik—vrtalec — v JLA, Hari Pajer zun. delavec — v JLA, Igor Sapor jam. električar — v JLA, Vilko Vene jam. električar — v JLA, Cvetko Stegenšek jam. električar — v JLA, Boris Hribernik pom. delav. v del. — v JLA, Anto Marijanovič kop. pomočnik — v JLA, Peter Bunderšek kopač — v JLA, Franc Teršek rudarski teh. — v JLA, Oto Brečko nadzor. zračn. — upokojen, Friderik Zajc kopač — upokojen, Stojan Bevc kopač — upokojen, Stane Ovčar kopač — upokojen

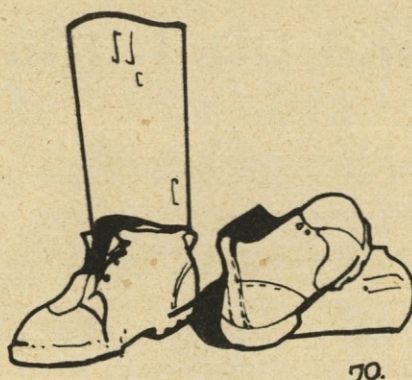
TOZD RRP Trbovlje

Milan Kuder figurant II — za dol. čas, Ivan Volaj kopališčnik — prem. na drugo DE, Mehmed Hotič vozač — v JLA, Dejan Porle zun. delav. — v JLA, Rasim Ahmetović kop. pomočnik — v JLA, Stane Lamovšek vozač — v JLA, Redžo Biščič vozač — v JLA, Hajrudin Zukanovič kop. pomočnik — v JLA, Dursum Mujkanovič vozač — v Vinko Češnovar zun. delav. — upokojen, Ivan Glavak vrtar — spor. prek.

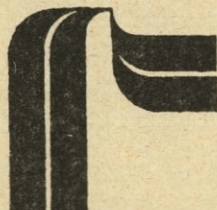
TOZD RRP Zagorje

Musto Huremovič kopač — samov. prek., Marija Perklič čistilka v sam. domu — upokojena, Peter Topalovič kopač — v JLA, Simon Kajtna učnik — v JLA, Milan Borštnar del. na sep. — v JLA, Tadej Mlakar del. na sep. — v JLA, Pavel Jurič kop. pomočnik — v JLA, Remzo Durmišević učnik — v JLA, Zdenko Malenšek kopač — upokojen, Martin Pavlič II jam. kovinar — v JLA, Jurij Ašič jam. električar — v JLA, Franc Roglič električar — v JLA, Slavi Bogdanovič kuharica II — upokojena, Bogdan Skok kurjač — upokojen

TOZD Separacija Trbovlje

Ana Krušič teht. deput. prem. — inval. upokojena, Franc Jerman vodenje skupin. strojnih del — upokojen, Frančiška Hren zbiral. prem. — upokojena, Jože Cestnik del. v jalov. — v JLA, Matjaž Špajzer kovinar v del. — v JLA, Samir Sulejmanovič strežaj transp. mehanizacije — v JLA, Marjan Božič lampist — v JLA, Andrej Babič zbiral. premoga — v JLA, Bogomir Jerman naklad. jalov. — v JLA, Miroslav Dimač spenjan. voz v jami — v JLA, Jože Kostanjšek zbiral. premoga — invalid. upok.

TOZD RŠC Trbovlje

Rudolf Barovič kopač — v JLA, Janez Fele kopač — v JLA, Ludvik Grahek kopač — v JLA, Edvard Medvešek elektro tehnik — v JLA, Milenko Mudri kopač — v JLA, Rok Sterniša električar — v JLA

DS SS DO RRPS

Matej Babič rudarski tehnik — v JLA

DO TET

TOZD PEE

Slavko Andrejaš vodja izmene — upokojen, Mateja Hodak kemijski tehnik — za dol. čas, Alojz Dolanc I delavec — upokojen

TOZD VN

Vlado Berčič mojster obdel. — upokojen, Franc Grom električar — prem. na PEE

TOZD Avtoprevoz

Darko Vintar kovinar — spor. prek., Vinko Pintarič šofer — upokojen

DS SS DO RGD

Ignac Majcen evid. OS in inventarja — upokojen

Sonja Božič

DO RGD

TOZD RIG

August Kirič izv. posl. opr. na gradbišču — upokojen, Karlo Holešek obračun OD — upokojen, Drago Dragojevič rudarski nadz. — upokojen, Novo Lazič kop. pomočnik — v JLA, Suad Muratović kop. pomočnik — v JLA, Muniver Smajlovič vozač — v JLA, Verbija Adrovič vozač — samov. prek., Šahdan Muslimović vozač — samov. prek., Halil Alič rudarski teh. — v JLA, Mustafa Suljkanović vozač — discip. odp., Miralem Vrebac kopač — odp. v posk. dobi, Safer Mejrič vozač — discipl. odp., Fahrudin Omerčič kopač — samov. prek., Anton Markovič stroj. tehnik — v JLA, Mujo Alič kop. pomočnik — v JLA, Ana Husak čistilka — invalid. upokojena, Marjan Skaza kopač — upokojen

TOZD IMD

Franc Juvan varilec — upokojen

TOZD GRAMAT

Karel Verdel tesar — upokojen, Zumra Kadrič zlag. opeke — spor. prek., Ana Hribernik delavka — prem. na DS SS RGD

